

Aktive liv i Fredrikstad

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet, friluftsliv og marka.

VEDTATT AV BYSTYRET 2. MAI 2019

KORT OM KUNNSKAPSELEN

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet, friluftsliv og marka 2019-2031 er utarbeidet med bakgrunn i Kulturdepartementets (KUD) plankrav for tildeling av statlige spillemidler, og Fredrikstad kommunes planstrategi. Kommunedelplanen skal ikke være en ensidig anleggsplan, men ha bredt fokus på sammenhengen mellom helse, fysisk aktivitet og utvikling av anlegg og arealer.

Planen er delt inn i en strategidel og en kunnskapsdel. Kunnskapsdelen, som du nå har foran deg, er grunnlagsdokumentet som gir oss nødvendig kunnskap og forståelse for å følge opp de mål og strategier som anbefales i planverkets strategidel. Kunnskapsdelen gir en oversikt over nasjonale, regionale og kommunale rammebetingelser, føringer og virkemidler for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Videre inneholder denne delen en evaluering av kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2012-2015, og viser til nåværende anleggs- og aktivitetsstatus.

Innhold

Kort om kunnskapsdelen	3
Planavgrensninger	6
1 Fysisk aktivitet i et folkehelseperspektiv	7
1.1 Status fysisk aktivitet og helse i Fredrikstad	10
2 Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv	11
2.1 Organisert idrett	13
2.2 Fysisk aktivitet	15
2.3 Friluftsliv	15
2.4 Frivillighetens rolle	19
3 Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv innenfor markagrensene	21
3.1 Markagrensa	22
3.2 Andre interesser i markaområdene	26
3.3 Retningslinjer for forvaltning av markaområdene	28
4 Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i et byutviklingsperspektiv	29
4.1 Aktivitetsstatus i Fredrikstad	29
4.1.1 Organisert idrett og aktivitet	29
4.1.2 Egenorganisert fysisk aktivitet	34
4.2 By og bydelsoversikt	36
4.2.1 Østsiden/Borge	37
4.2.2 Rolvsøy/sentrum	40
4.2.3 Kråkerøy	43
4.2.4 Onsøy	46
4.2.5 Andre verdifulle friluftsområder	48
4.3 Langsiktig behov for anlegg og arealer 2019-2031	49
4.3.1 Idrettsanlegg	49
4.3.2 Friluftsliv/ nærmiljøanlegg	49

Vedlegg A: Resultatvurdering av arbeidet med idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i perioden 2012-2017

Vedlegg B: - Årlig rullerende handlingsplan for ordinære idrettsanlegg og nærmiljøanlegg

- Liste over langsiktige ønsker og behov

- Større interkommunale anlegg, programsatsing.

Vedlegg C: Handlingsplan for anlegg og arealer 2019-2022

Vedlegg D: Handlingsplan for aktivitet i perioden 2019-2022

Vedlegg E: Føringer for planarbeidet

Vedlegg F: Økonomiske virkemidler for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv

Vedlegg G: Prosess og medvirkning

Vedlegg H: FRIDs vurdering av kommunedelplan idrett og fysisk aktivitet 2012-2015

Vedlegg I: Definisjon av sentrale begreper

Vedlegg J: Ansvarlige institusjoner for idrett og friluftsliv

Vedlegg K: Idrettsregistreringen for Fredrikstad 2016

Vedlegg L: Resultat fra lokale undersøkelser

Vedlegg M: Kart

Vedlegg N: Referanser

PLANAUGRENSNINGER

Fysisk aktivitet

Fysisk aktivitet er et sentralt emne under det omfattende begrepet «folkehelse». Med folkehelsearbeid forstås:

«Samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen»

(FOLKEHELSELOVEN, 2011).

Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv inngår derfor som en del av folkehelsearbeidet når disse områdene brukes som virkemidler for å styrke folkehelsen. Det er imidlertid viktig å poengtere at folkehelse i denne sammenhengen forstås som primærforebyggende tiltak gjennom fysisk aktivitet på generelt grunnlag, gjennom egenorganisert fysisk aktivitet, mosjon

eller idrett. Tiltakene i planen vil ikke rettes mot spesielle grupper som har dokumentert økt risiko for sykdommer eller som allerede har sykdom hvor tilstanden ikke må forverres.

Planen omhandler ikke:

- *Særskilte folkehelsesatsinger rettet mot spesielle målgrupper som står i risikozonen for å utvikle sykdom tilsvarende sekundærforebyggende tiltak.*
- *Rehabiliteringsinnsats rettet mot personer som har utviklet livsstilssykdommer.*

Markaområdene

Områdene som i dag har juridiske markagrenser er Fredrikstadmarka, Østsidenmarka, Gressvikmarka og Kråkerøymarka. Her er det størst press på arealene. Retningslinjene for bruk og vern av markaområdene, omtalt i denne planen, gjelder kun innenfor disse grensene.

Planen omhandler ikke:

Juridisk behandling av markagrensene. Dette arbeidet er forbeholdt kommuneplanens arealdel. Kommunedelplanen belyser konfliktområdene og eventuelle behov for justering av grensene.

1. Fysisk aktivitet i et folkehelseperspektiv

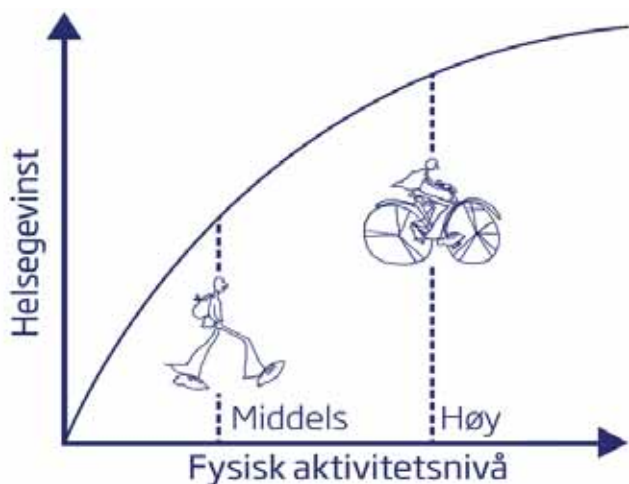
Det finnes god vitenskapelig dokumentasjon på at det å være regelmessig fysisk aktiv er med på å fremme livskvalitet og bidrar til å redusere risikoen for over 30 ulike diagnoser (Helsedirektoratet, 2017). Det er også dokumentert at fysisk inaktivitet opptrer som selvstendig risikofaktor for dødelighet og redusert funksjonsevne. Dette har blant annet ført til at Helsedirektoratet har utarbeidet anbefalinger for fysisk aktivitet (Helsedirektoratet, 2016).

Barn og unge

Tidsklemma bidrar til økt organisering av barn og unges hverdag. En konsekvens av dette er at det blir stadig mindre tid til å være ute og bedrive egenorganisert fysisk aktivitet. Dette gir grunn til bekymring for både helse og trivsel. I løpet av en generasjon har skoleveien gått fra å være en aktiv oppdagelsesferd til å bli en passiv transportetappe.

Fysisk aktivitet er en kilde til helse og livskvalitet, og er nødvendig for normal vekst og utvikling hos barn og unge (helsedirektoratet,2014). Barnehagene og skolene er meget viktige arenaer som kunnskapsformidlere og bidragsyttere i helsespørsmål og for å tilrettelegge for fysisk aktivitet.

Statens råd for ernæring og fysisk aktivitet (SEF) anbefaler én time fysisk aktivitet hver dag i grunnskolen. Lysten og motivasjonen til å være fysisk aktiv legges til grunn tidlig i barndommen. Det er en drastisk nedgang i fysisk aktivitet og et stort frafall i organisert idrett i alderen 15-20 år. For å motvirke dette vil det være nødvendig å styrke kroppsøving i skolen og det vil være fornuftig å bygge relevante anlegg i tilknytning til skolene som også kan brukes til egenorganisert fysisk aktivitet og ungdomsklubber etter skoletid (Brevik & Rafoss, 2012).

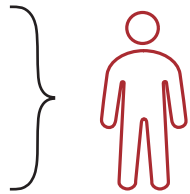
Helsedirektoratet anbefaler 60 MINUTTER fysisk aktivitet hver dag

Sammenheng mellom mengde fysisk aktivitet og helsegevinst, Helsedirektoratet 2014

Helsedirektoratets anbefalinger:

- Minimum 60 minutter fysisk aktivitet hver dag. Aktiviteten bør være variert og intensiteten både moderat og hard.
- Fysisk aktivitet utover 60 minutter daglig gir ytterligere helsegevinster.
- Minst tre ganger i uka bør aktiviteten være med høy intensitet, og inkludere aktiviteter som gir økt muskelstyrke og styrker skjelettet.

VOKSNE & ELDRE
Anbefalt ukentlig
fysisk aktivitet

150 MINUTTER
moderat intensitet

ELLER

75 MINUTTER
høy intensitet

Voksne

God tilgang til natur og aktivitetsvennlige bo- og nærmiljøer er sentralt for å fremme fysisk aktivitet i et livsløpsperspektiv. I følge en kartlegging av egenorganisert aktivitet i Fredrikstad i 2016 (IPSOS), er tid og tilgjengelighet de viktigste barrierene for å være fysisk aktiv i hverdagen. Dette stemmer godt overens med nasjonale undersøkelser som viser at jo lenger unna en bor friområder, idrettsanlegg og treningssenter, jo lavere er aktivitetsnivået

(Helsedirektoratet, 2015). En dansk undersøkelse viste nylig at boliger 300 meter fra et rekreasjonsareal benyttet arealet 2,7 ganger i uken, mens boliger med 500 meters avstand bruker de samme arealene 1,0 ganger i uken (Schipperijn, 2017). Nærhet til anlegg og aktivitetsområder er altså vesentlig for brukshyppigheten. Regjeringen legger også opp til økt satsning på friluftsliv i nærmiljøene og fortsatt vern om allemannsretten (jf. Folkehelsemeldingen).

Helsedirektoratets anbefalinger:

- **Voksne og eldre bør være fysisk aktive i minst 150 minutter med moderat intensitet pr. uke eller minst 75 minutter med høy intensitet pr. uke. Anbefalingen kan også oppfylles med kombinasjon av moderat og høy intensitet. For eksempel 90 minutter med moderat intensitet og 30 minutter med høy intensitet. Aktiviteten kan deles opp i bolker på minst 10 minutters varighet.**
- **Økt dose gir større gevinst. For å oppnå ytterligere helsegevinster bør voksne og eldre utøve inntil 300 minutter med moderat fysisk aktivitet i uken, eller utføre inntil 150 minutter med høy intensitet, eller en tilsvarende kombinasjon av moderat og høy intensitet.**
- **Øvelser som gir økt muskelstyrke til store muskelgrupper bør utføres to eller flere dager i uken.**
- **Eldre med nedsatt mobilitet, personer som er ustø, anbefales i tillegg å gjøre balanseøvelser og styrketrening tre eller flere dager i uken for å styrke balansen og redusere risikoen for fall.**

Eldre

For eldre er det viktig å kunne være fysisk aktive i nærmiljøet, og at det er enkel og lett tilgang til gode stier og gangveier med benker for hvile

og til hyggelige møteplasser. Nærmiljøet skal også ha steder å møtes og gi mulighet for avkobling og ro i det offentlige rom.

Anbefalinger:

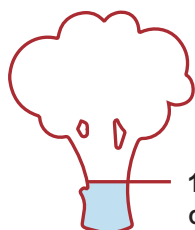
- Voksne over 65 år bør være fysisk aktive i minst 150 minutter hver uke. Aktiviteten bør gjøre deg lett andpusten. Er aktiviteten av høy intensitet, som får deg til å puste mye mer enn vanlig, holder det med minst 75 minutter hver uke. Anbefalingene kan også oppfylles i kombinasjon med, for eksempel 100 minutter moderat og 25 minutter høy intensitet.
- Økt dose, inntil det dobbelte av anbefalingene ovenfor, gir økt helsegevinst.
- Aktiviteten kan deles opp i økter av minst 10 minutters varighet.
- Minst to ganger i uka bør man utføre aktiviteter som styrker musklene.
- De som er ustø eller har nedsatt mobilitet bør gjøre balanseøvelser og styrketrening tre eller flere ganger i uken for å styrke balansen og forhindre fall.
- Tiden i ro bør reduseres, lange perioder i ro bør stykkes opp med avbrekk med lett aktivitet.

1.1 STATUS FYSISK AKTIVITET OG HELSE I FREDRIKSTAD

Vi beveger oss for lite

I følge kommunedelplan for folkehelse 2015-2018 er en stor andel av innbyggerne i Fredrikstad inaktive. Det gjelder spesielt ungdom og den voksne delen av befolkningen. Dette henger sammen med valgene vi gjør, valgmulighetene vi har, og tilrettelegging av blant annet områder for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

15% AV VOKSNE
Oppfyller frukt/grønt-rådene

**50% AV
13-15 ÅRINGER**
Oppfyller rådene
for fysisk aktivitet

30% AV VOKSNE
Oppfyller rådene
for fysisk aktivitet

Objektivt registrert fysisk aktivitet viser, samlet sett, at én av tre (32%) oppfyller Helsedirektoratets minimumsanbefalinger for fysisk aktivitet, om minst 150 minutter moderat fysisk aktivitet pr. uke eller 75 minutter med høy intensitet. Hos barn faller aktivitetsnivået dramatisk fra alderen 6-15 år. Omtrent halvparten av 15 åringene tilfredsstiller anbefalingene om i gjennomsnitt minst 60 minutters daglig moderat fysisk aktivitet.

Paradokset er at selv om det samlede aktivitetsnivået går ned, viser eksempelvis tall fra Ungdataundersøkelsen fra Fredrikstad (2016), at stadig flere barn og unge trener regelmessig, og mer enn 80% av ungdomsskoleelevene oppgir at de trener mer enn én gang pr. uke.

Hvorfor er det slik?

Samfunnsutviklingen og teknologien har gitt oss et samfunn hvor færre bruker kroppen i hverdagen. Bilen er det vanligste transportmiddelet selv på distanser mellom 1-3 kilometer, og voksne bruker i gjennomsnitt 62 prosent av våken tid stillesittende. Så selv om det er flere nå som oppgir at de trener regelmessig, så har den samlede hverdagsaktiviteten blitt mindre, og andelen inaktive øker (Helsedirektoratet, 2016).

Barrierer for fysisk aktivitet

Forskning viser at personlig situasjon er en avgjørende barriere for fysisk aktivitet. Resultater fra Østfoldundersøkelsen, samt levekårskartleggingen i Fredrikstad fra 2016, understøtter påstanden om at den lavere sosiale klassen opplever klart flere barrierer enn andre, særlig knyttet til utstyr, anlegg og organisering. Både egen utdannelse, foreldrenes utdannelse, egen bruttoinntekt og husstandens samlede inntekt slår tydelig ut på det fysiske aktivitetsnivået, og grad av helsefremmende adferd.

Videre er det også sosiokulturelle ulikheter som vil påvirke aktivitetsnivået i befolkningen. Dette er viktige faktorer som kommunen må ta innover seg i arbeidet med å nå målsettingen:

«Flere mennesker, mer aktive, enda oftere».

Hvorfor skal kommunen engasjere seg i arbeidet med fysisk aktivitet?

En inaktiv person kan få åtte flere leveår og potensielt bedre livskvalitet ved å øke aktivitetsnivået fra inaktiv til aktiv i et livsløps- perspektiv. Hvis aktivitetsnivået økes ytterligere, kan gevinsten dobles. Samfunnsøkonomisk kan dette gi besparelser pr. leveår på 588 000 kr. Forskning gjennomført av regjeringens strategi- utvalg for idrett i 2016, viser at fysisk aktivitet har en potensiell velferdsgvinst på 406 000 gode leveår hvert år på landsbasis. Disse resultatene bidrar til å legitimere anbefalingene i folkehelseplanen:

«For å få en bærekraftig samfunnsutvikling må vi i større grad vri samfunnets bruk av tid og ressurser fra kompenserende og reparerende tiltak, over mot forebygging og helsefremming. Det er derfor vesentlig å tenke og arbeide med folkehelse i alle sektorer og å arbeide samordnet, kunnskapsbasert og systematisk».

(KOMMUNEDELPLAN FOLKEHELSE I FREDRIKSTAD 2015-2018)

Å tilrettelegge for fysisk aktivitet, herunder idrett og friluftsliv, er i denne sammenheng blant kommunes viktigste bidrag i det forebyggende folkehelsearbeidet.

Figurene viser anslått andel av befolkningen som oppfyller fysisk aktivitet- og frukt/grønt-rådene, i %. Basert på en modell hentet fra kommunedelplan folkehelse 2015-2018. Kilde: nasjonale tall kombinert med lokale tall fra Østfoldundersøkelsen.

2. Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv

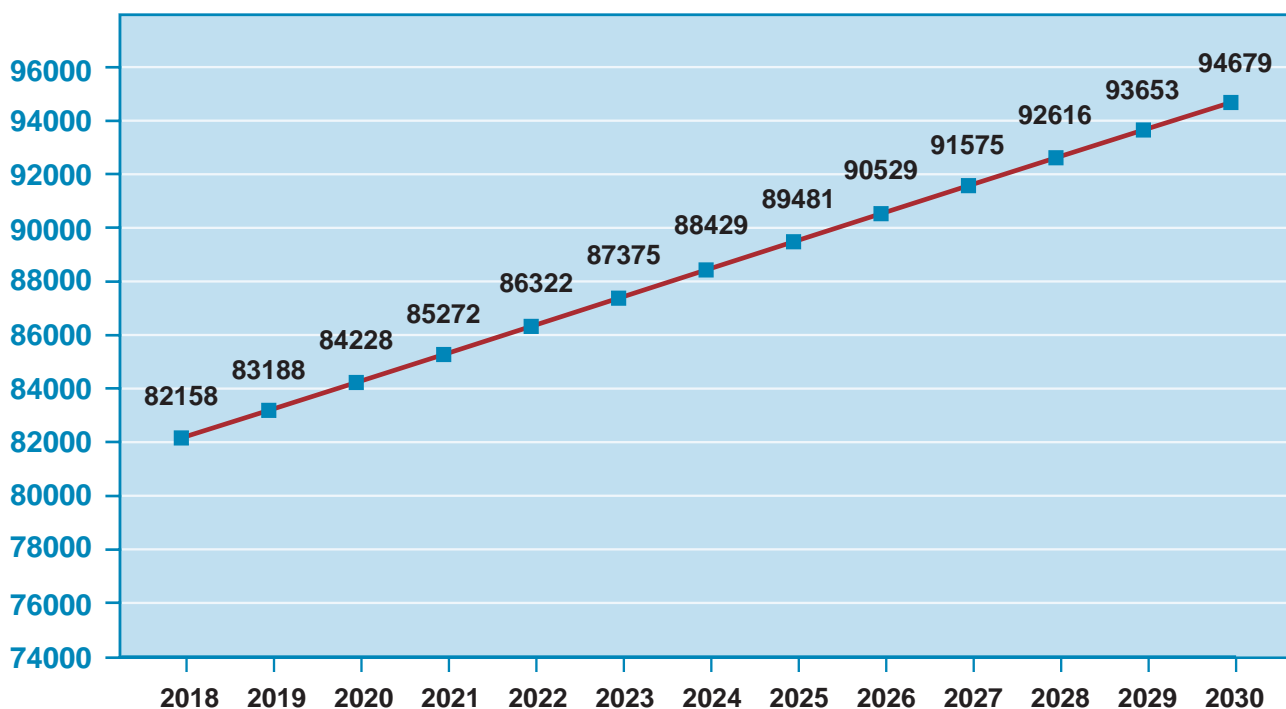
Kommunen er en viktig premissleverandør for arbeidet med å tilrettelegge for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv, og det er en målsetting at alle som bor i Fredrikstad skal ha mulighet til å utøve en aktivitet ut fra egne interesser, fysiske og sosiale forutsetninger, livssituasjon og ressurser. Samtidig er det viktig i et samfunnsperspektiv å kunne sammenstille aktivitet, anleggs- og arealpolitikken opp mot andre sentrale målsetninger for folkehelsearbeid, bo og levevilkår.

Pr. 2.kvartal 2018 var det 81278 innbyggere i Fredrikstad (SSB,2018) og vi blir stadig flere, noe prognosen for befolkningsutviklingen i byen de 12 neste årene også viser.

Presset på arealer og ressurser til idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er forventet å øke i takt med befolkningsveksten. Derfor må det i fremtiden fokuseres på å føre en mer behovsrettet utvikling som bidrar til å sikre bærekraftig fortetting, og som støtter opp under overordnet målsetting for arbeidet:

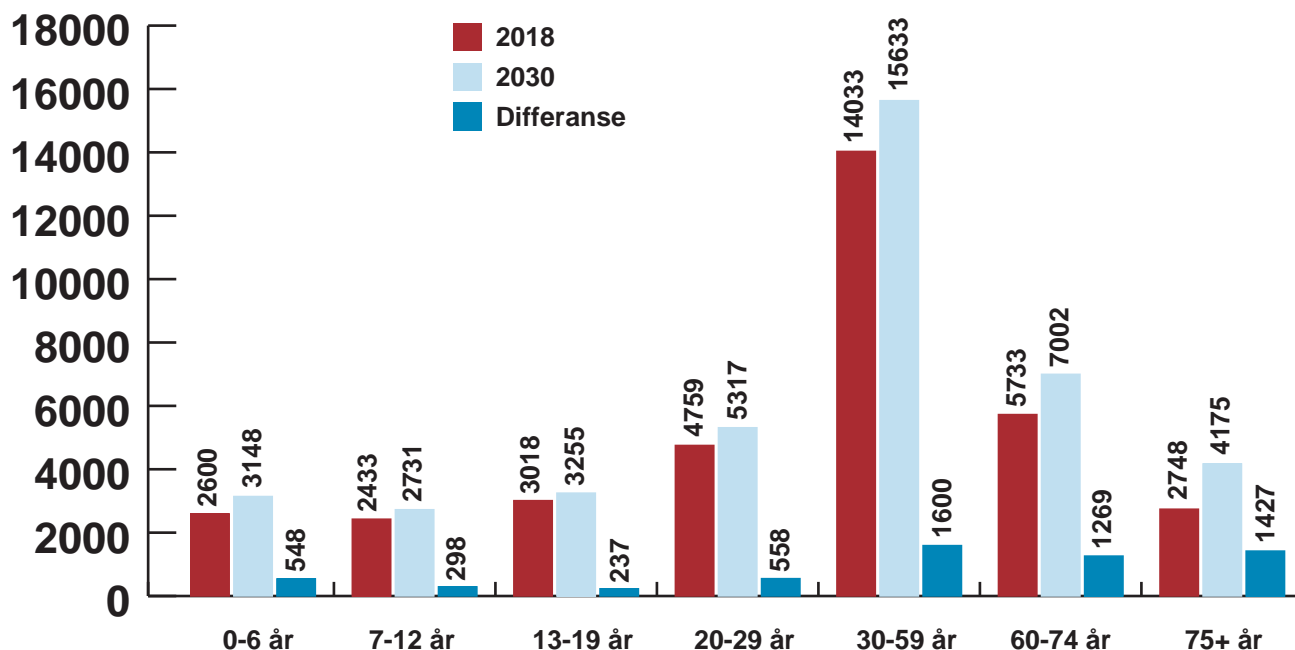
«Flere mennesker, mer aktive, enda oftere».

BEFOLKNINGSPROGNOSE 2018 - 2030

Befolkningsprognose 2018-2030, Fredrikstad kommune

FORVENTET BEFOLKNINGSVEKST I ULIKE ALDERSGRUPPER, 2018 - 2030

Forventet befolkningsvekst 2018-2030 fordelt på ulike aldersgrupper, Fredrikstad kommune

Befolkningsutviklingen vil sette press på ubebygde arealer, og mange hensyn må tas med tanke på skole, barnehage, anlegg til idrett og fysisk aktivitet og annen infrastruktur. Som en naturlig konsekvens vil utbyggingsbehovet utfordre eksisterende grøntstruktur. Det blir derfor svært viktig at markagrensa overholdes.

Videre må det sikres og bevares grønne lunger, og smett og smug, som fører til de større friluftsområdene fra tettbebyggelsen. I arealplanleggingen er det også viktig at det avsettes tilstrekkelig arealer med god kvalitet til idrett, fysisk aktivitet, friluftsliv og rekreasjon ved utvikling av nye og eksisterende områder.

For mer informasjon om kommunens overordnede arealprinsipper og retningslinjer for arbeidet med idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv, se komunedelplanens strategidel.

2.1 ORGANISERT IDRETT

Den organiserte idretten blir ofte benyttet som samlebetegnelse på fysisk aktivitet som blir tilrettelagt i regi av NIF med alle underliggende organisasjonsledd. NIF har i dag i overkant av 2 millioner medlemskap (Norges idrettsforbund, 2017) og er Norges klart største folkebevegelse. Det overordnede målet for den statlige idrettspolitikken er: "idrett og fysisk aktivitet for alle" (Kulturdepartementet, 2015). Derfor ser den offentlige forvaltningen nytten av å støtte organisert og egenorganisert fysisk aktivitet.

Pr. 31.12.2016 var det registrert 102 idrettslag og foreninger i Fredrikstad. Klubbene representerer i underkant av 25 000 medlemskap. Statistikken er basert på den årlige idrettsregistreringen.

Idrettsareal

Idrettsanlegg er arealkrevende og betinger langsiktig planlegging. Større spesialanlegg (eks. ishall) vurderes særskilt med tanke på plassering. Ofte er slike anlegg bydelsovergrepene i sin funksjon, eller de kan være interkommunale. Bruksmessig er det likevel gunstig med flere anlegg i nærheten av hverandre, og ved utdanningsinstitusjoner. Dette på grunn av det sosiale samspillet som skapes blant brukere og trenere, høy bruk, drift, lett tilgjengelighet m.m.

Idrettsarenaer i bydelene

Det er viktig at det er flerbrukshaller og fotballbaner som ivaretar de største idrettene i byområdene. Seriesystemene i blant annet fotball og håndball er bydelsovergrepene, da det blant annet spilles kamper i alle byområder som det enkelte lag skal delta på. Fotball alene gjennomfører 7000 kamper årlig (Østfold fotballkrets, 2017). Det er derfor viktig for kommunen å se alle anleggene under ett når det gjelder bruk og utnyttelse. Imidlertid er nærhet til anlegg viktig for jevnlig bruk. Nærhet til anlegg skaper også tilhørighet i eget boområde og er samtidig viktige sosiale arenaer spesielt for barn og unge. Når anleggene etableres sammen med skole og barnehage skapes et enda større eierforhold til anleggene og de får høy bruksfrekvens. Den langsiktige utfordringen for idrettens del ved slike løsninger, er ofte mangel på utvidelsesmuligheter og at særlig deler av utendørsanlegg kan stå i fare for å bli bygd ned hvis skolen har behov for utvidelsesmuligheter.

Trosvik, Cicignon og sentrum for øvrig, har i dag underdekning på flerbrukshaller og arealer til fysisk aktivitet. Dette er vurdert ut fra dagens innbyggertall, forventet befolkningsvekst og aktivitetsnivå i de store idrettene. Byområde sentrum er det området som vil oppleve størst trykk i boligutviklingen. Nye boligfelt har alltid mange barn og unge som innbyggere, og dette vil ytterligere forsterke presset på idrettsanlegg i byområdet. Utvikling av nye boligområder vil innebære nye behov for idrettsanlegg.

Sambruk flere idrettsanlegg

Et eksempel på idrettsanlegg med god sambruk er sentralidrettsanlegget på Lisleby. Størrelsen på det regulerte arealformålet til idrett har over tid gitt mulighet for å etablere flere ulike anleggstyper etter som nye behov kommer til. Dette gir en svært god synergieffekt hvor aktivitet avler mer aktivitet. Sambruk kan også innebære idrettsbygg som kan huse flere idrettsgrener. Arena Fredrikstad vil kunne bli et godt eksempel på et slikt idrettsanlegg.

Større spesialanlegg til idrett

Anlegg som vi har få av, eller bare ett av, må man finne seg i at gir reiseavstand for mange. Imidlertid bør anleggene ligge sentralt og lett tilgjengelig. Slike anlegg bør ligge koblet opp mot skole eller andre idrettsanlegg for å kunne gi maksimal bruksfrekvens. Eksempler på slike anlegg er ishall, basishall for turn, friidrettshall etc.

Oppgradering av anlegg/standardheving

I noen tilfeller kan man gi et bedre og mer omfattende treningstilbud til flere uten å båndlegge nytt areal. Dette gjelder blant annet ved omlegging av gress til kunstgress på eksisterende fotballbaner. Samtidig er det viktig å ivareta det man har av anleggsmasse, da det representerer store verdier. Anleggene må imøtekomme de kravene som idretten har og arenaene bør oppleves gode å oppholde seg i og på. Dette gjelder særlig flerbrukshallene.

Internasjonalisering; nye idrettsgrener

Fredrikstad er en internasjonal by med mange innvandrere og store bedrifter med utenlandske arbeidstakere. Vi har også Høgskolen i Østfold med studenter fra mange ulike land. Tilrettelegging for idrettsgrener vi har liten tradisjon for, tas også med i det totale planleggingsbildet. Dette for å være en god vertskommune og samtidig gir det rom for et bredere tilbud av idrettsgrener til befolkningen generelt.

Svømmehaller

Norges Svømmeforbund (NSF) anbefaler et 25 meter basseng pr. 10 000 innbyggere. Det nylig restaurerte badeanlegget på Kongsten tilsvarer tre slike basseng. Sammen med 25 meters bassenget i Gaustadbadet har Fredrikstad en dekning på ca. 40 000 innbyggere. I tillegg leier kommunen ut bassenget i Lykkeberghallen (12,5m x 6m), fem skolebasseng (12,5m x (+/-10m), samt ett mindre basseng ved Fredrikstad korttidssenter (6x4m). Sett i sammenheng med NSF sine anbefalinger vil svømmehalldekningen i Fredrikstad være en fremtidig utfordring for kommunen. I realiteten oppleves svømmehalltilbudet som tilfredsstillende pr. i dag.

Interkommunale idrettsanlegg

Knutepunkt kommunene har et sammenvevd bo- og arbeidsmarked. Dette er relevant bakgrunnstøtte med tanke på etablering av større spesialanlegg i idrett. KUD gir muligheter for at det kan søkes om ekstra tilskudd av spillemidler på inntil 30 % av ordinær tilskuddssats til større interkommunale idrettsanlegg. Forutsetningen er blant annet at anlegget er et større kostnadskrevenende anlegg, og at det inngås bindende skriftlig avtale mellom to eller flere kommuner vedrørende investering og drift. I lys av kommende kommunereform er det viktig å vurdere større idrettsanlegg i en slik sammenheng.

Estetikk og miljø ved idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning

Ved idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av idrettsanlegg, skal det fremgå at estetiske forhold er grundig vurdert for en best mulig tilpasning av anlegget, både i seg selv og i forhold til omgivelsene. Anleggene må i tilstrekkelig grad ta hensyn til omgivelsene, både når det gjelder innpassing i natur- og kulturlandskap og samspill med eksisterende bebyggelse i området rundt. Dette er anlegg som skal stå svært lenge, så estetiske kvaliteter er spesielt viktig å ta hensyn til.

Kunstgress

Kultur- og miljøutvalget har fattet vedtak om at Fredrikstad Kommune skal bygge kunstgressbaner uten gummigranulat, og samtidig knytte seg til forsknings- og fagmiljøer for å bidra til utvikling av nye og mer miljøvennlige alternativer.

Gummigranulat, som i all hovedsak består av oppmalte, brukte bildekk fungerer som innfyll i kunstgresset og sørger for støtdemping og støtte til gressfiberne. Gummigranulatet er løse komponenter som blir dratt med snøen når banene brøytes om vinteren. Granulat på avveie i naturen har et potensielt stort miljøproblem. Ulike rapporter melder om store mengder granulat som forsvinner fra norske kunstgressbaner hvert år. Ved å velge bort løst gummigranulat elimineres nå en stor kilde til plastforurensing i naturen.

Videre har kommunen knyttet til seg ulike prosjekter og kompetansegrupper for å være med å bidra til utvikling av produkter som i hensyn tar både miljøet og brukeren på en tilfredsstillende måte.

Toppidrett - utdanning

Frederik II videregående skole og Wang toppidrett har hatt stor pågang til sine idrettslinjer. Tilbudet skal styrkes ytterligere i samarbeid med Olympiatoppen region øst. Rammebetingelsene for lokal ungdom som vil satse på toppidrett og bli værende i regionen styrkes dermed ytterligere.

Toppidrettsutøvere er ofte forbilder og en viktig motivasjonsfaktor for mange yngre utøvere. Samtidig er det med på å synliggjøre Fredrikstad på en god måte. For å holde på toppidrettsutøvere, må ramme faktorer slik som blant annet oppgraderte idrettsarenaer med god mulighet for trening og stevner/kampavvikling og tilrettelagte utdanningsløp, være tilstede.

Kompetansesenteret for toppidrett, Olympiatoppen region øst.

Olympiatoppen region øst (OLTØ) skal gjennom samlinger og utviklingsprogram jobbe for å øke trenerkompetansen til trenerne for morgendagens- og dagens topputøvere. OLTØ skal skape utviklingsmiljø for unge lovende utøvere gjennom samarbeid med videregående skoler og høyskole. Sammen med særkretsene i regionen skal OLTØ gjennom et faglig sterkt, levende og engasjert kompetansemiljø bidra til at regionen får enda flere toppidrettsutøvere (OLT,2017).

I lys av de strukturelle endringene toppidrettssatsningen i Fredrikstad vil gjennomgå i årene som kommer, anbefales det i planperioden å utarbeide en kommunal toppidrettsstrategi. Strategien bør redegjøre for kommunens målsetting for toppidrettsarbeidet, ønsket utvikling og prinsipper for vurdering av årlig ressursinnsats.

2.2 FYSISK AKTIVITET

Nærmiljøanlegg defineres som anlegg eller områder beregnet for egenorganisert fysisk aktivitet. Målgruppen er alle fra seks år og oppover. Anlegg for barn under seks år bør gå som lekeplass. Kommunen ser store fordeler ved å samle og styrke anleggene, fremfor å bygge stykkevis og delt. Hvor anleggene plasseres spiller også en stor rolle for hvor ofte de blir brukt. Tradisjonelt blir ofte nærmiljøanlegg bygd på tomter som ikke kan bygges av bolig eller næring. Av den grunn varierer kvaliteten på områdene som avsettes til formålet. Det bør derfor utarbeides nye bestemmelser om krav til areal og kvalitet som i større grad bidrar til å sikre gode og funksjonelle nærmiljøanlegg som er tilgjengelige for alle.

Nærmiljøparkene må legges først og fremst til skolene, eller i relativ nærhet til der folk bor og oppholder seg. Videre blir det viktig at nærmiljøparkene behovsprøves med tanke på hva de bør inneholde. Arbeidsgruppen gjennomførte i planprosessen en behovsundersøkelse ved alle ungdomsskolene i Fredrikstad. Hva elevene ønsker seg av anlegg og tilrettelegging for fysisk aktivitet i egen skolegård kan du lese i vedlegg J. Generelt bør utformingen av nærmiljøparkene legges til rette for god samhandling mellom barn, unge og voksne.

Kunnskapsanalyser for hva som skal bygges og begrunnelse for behovet er lite utviklet i mange kommuner. Det er også lite samarbeid på tvers av kommunene på dette området i dag, og det er i stor grad planleggingen som styrer utvikling. I planprosessen utviklet arbeidsgruppen, i samarbeid med virksomhet geomatikk, en mobilbasert innspill-løsning hvor publikum kunne melde inn behov og ønsker for anlegg og arealer til egenorganisert fysisk aktivitet direkte inn i et elektronisk kart. Hva publikum svarte, og hvor de ønsket tiltakene gjennomført kan du lese i vedlegg J.

Det bør i planperioden legges vekt på å utvikle gode arenaer, både interaktive og fysiske, som har til hensikt å forenkle arbeidet med å avdekke behov for arealer til idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Resultatene vil kunne bidra til en mer behovsrettet anleggsutvikling, som forhåpentligvis appellerer til økt fysisk aktivitet i befolkningen.

2.3 FRILUFTSLIV

Det er et nasjonalt politisk mål at alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og i naturen forøvrig.

Friluftsliv er den vanligste formen for fysisk aktivitet i Norge. Hele 61 prosent oppgir at fysisk aktivitet i naturen og nærmiljøet er den formen for fysisk aktivitet de kunne tenke seg å gjøre mer av i fremtiden (Meld.St.18 2015-2016). Egenorganisert fysisk aktivitet som friluftsliv engasjerer ofte grupper som den organiserte idretten ikke når, og friluftslivsaktiviteter har en jevnere fordeling i deltakelse i befolkningen. Friluftsliv er derfor en viktig del av kommunens folkehelsearbeid. Mange er for lite fysisk aktive, og dette gir negative utslag i den nasjonale helsetilstanden. En av utfordringene i arbeidet for å styrke folkehelsen er derfor å øke den jevnlige fysiske aktiviteten i befolkningen.

Fredrikstad kommune med sin beliggenhet gir innbyggerne gode muligheter til å bedrive ulike friluftslivsaktiviteter. Som kystby har Fredrikstad en langstrakt og vakker skjærgård som hvert år er reisemål for turister og båtgjester. Fredrikstad sine skogkledte nærområder er også svært viktige for at innbyggerne skal bedrive friluftsliv i hverdagen.

Spesielt viktige områder for friluftsliv er innarbeidet i kommuneplanen (2011-2023) med arealformål grøntstruktur og LNF-områder med hensynsone friluftsliv eller grønnstruktur. I tillegg til de store sammenhengende markaområdene som er avgrenset gjennom egen markagrense, ligger det viktige friluftsområder i tilknytning til bebygde områder. Dette er viktige arealer for lokalsamfunnene og for nærfriluftsliv.

Urbant friluftsliv

Friluftsliv forbindes ofte med aktiviteter i mer eller mindre urørt natur. Men friluftsliv kan også innebære en stor og variert gruppe aktiviteter og opplevelser i menneskepåvirket natur, landbrukets kulturlandskap og naturinnslag i byer og boligområder. Denne typen friluftsliv kan betegnes som urbant friluftsliv og er en viktig del av byplanleggingen. Tilgangen på parker, grønne arealer, områder for lek, rekreasjon og fysisk aktivitet, samt sosiale møteplasser i nærheten av der folk bor blir viktigere og viktigere med hensyn til økt fortetting og fokus på folkehelse. Desto større press på arealer og motstridende konflikter som oppstår på gjenstående arealer i bynære miljøer, desto viktigere er det å sikre gjenværende arealer for å skape urbane aktivitetsarenaer. Stortingsmeldingen for friluftsliv (Meld.St.18) slår fast at det skal tilrettelegges for at det er mindre enn 500 meter fra den enkelte bolig til nærmeste allment tilgjengelig grøntområde/ friområde eller sammenhengende sti-/ turveinnett.

Grøntstruktur

Fredrikstad kommune har utviklet en egen kommunedelplan for Fredrikstad byområde (2011-2023). Her er det fokus på gangavstand, ivaretagelse av byens grønntstruktur som omfatter byparkene med Isegran og festningsverkene,

Nabbetorpdammene, kirkegårdene, trær og busker, grønne veikanter, plantefelt, brakkområder, institusjonsområder, lekeplasser, idrettsanlegg, turveier m.m. Større grønne arealer i sentrum som i dag ikke er regulert til grønt, lek eller friområde bør reguleres for å sikre arealene for fremtiden. Knipleparken er et godt eksempel på dette. Parken ligger i dag uten noen form for regulering til grøntformål. Knipleparken, og de andre sentrumsparkene må ligge inne i arealplanen med status som sikrer dem som grønne lunger også i fremtiden.

Grønne korridorer

Elvene og bynære markaområder gir Fredrikstad et flott utgangspunkt for å tilby innbyggerne gode rekreasjonsområder. Sikring og opparbeiding av grønne forbindelser mellom elv og skog bør være et viktig fokusområde i fremtidig byutvikling. Det foreslås å innføre grønne korridorer som hensynssone grønnstruktur etter plan- og bygningsloven i fremtidig kommuneplan. Formålet er forsterking av eksisterende grønnstruktur og etablering av grønne ferdselsveier ved utvikling av områder innenfor hensynssonen, samt tilrettelegging for syklist/fothgjengere for enkel tilgang fra elv til skog.

Det foreslås følgende korridorer:

Forslag til grønne korridorer fra elv til skog, Fredrikstad kommune, 2017

Universell utforming

I boligområder og bynære arealer vil tilretteleggingen ha en urban karakter, mens tilrettelegging i marka ellers underlegges naturforhold og naturkvaliteter. Innfartsårer til de bynære delene av marka er viktige å sikre og utvikle for alle brukergrupper. I Fredrikstadmarka er Bjørndalsdammene et godt eksempel med innfartsparkering og opparbeidede arealer som er tilgjengelig for alle. Videre innover i marka går lysløypetraseen som et alternativ med god tilrettelegging, mens det ellers går enklere merkede turstier og løyper på kryss og tvers. Fredrikstad har ellers badeplasser spredt i kommunen med rullestolvennlige baderamper, og utstyr tilpasset mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Fredrikstad kommune ønsker å vedta normaler for utomhusanlegg der standard på stier og turløyper står sentralt.

Kyststi og Glommasti

Både Kyststien og Glommastien er viktige bynære ferdselsårer. Kyststien har stort potensiale for å være et næturalternativ i bolignære strøk langs kysten. Glommastien strekker seg 3 mil langs Glommas vest- og østbredde med byferga som koblingspunkt mellom Gamlebyen og sentrum. Glommastien er en viktig ferdselsåre for syklende og gående til og fra jobb i kommunen.

Offentlig sikrede friluftsområder

Tilgjengelige arealer er en forutsetning for utøvelse av friluftsliv og naturopplevelse. I Fredrikstad er det relativt store utmarksarealer som er tilgjengelige for allmenn bruk med hjemmel i allemannsretten. Retten til fri ferdsel i utmark er juridisk forankret i Friluftsloven. Det er ofte ønske om tilrettelegging av arealer og dette kan kun skje der kommunen er grunneier, eller man har avtale med grunneier med tillatelse om dette. Fredrikstad kommune jobber med å sikre områder for friluftsliv og søker Miljødirektoratet om tillatelse og stønad til dette i konkrete tilfeller. Fredrikstad kommune ser behovet for en prioritering av arealer for strategisk oppkjøp og sikring. Det bør utarbeides en liste over prioriterte arealer for sikring til allmennhetens bruk fra virksomheter som forvalter friluftslivsinteressene. Nye områder må også vurderes i forhold til utbygging. Sikring av arealer er særlig aktuelt i strandsonen for å sikre innbyggernes tilgang på bynære arealer for bading, lek og rekreasjon. Forsvarsbygg sin eiendom ved Dypeklo er for eksempel viktig å sikre som offentlig badeplass.

Ridestier

I medhold av Friluftsloven er det tillatt å ri på vei eller sti i utmark hele året, såfremt ikke kommunen har forbudt slik ferdsel på nærmere angitte strekninger. I Fredrikstad er det ikke nedfelt forbud mot riding noen steder. Det anmodes derimot om å vise hensyn ved riding slik at ikke skiløyper og andre tilrettelagte stitraseer ødelegges og som igjen kan medføre bortvisningsrett etter Friluftslovens §11.

Det bør utarbeides en handlingsplan for etablering av et nettverk av ridestier i marka, med det formål å bedre ride- og friluftstilbudet ved Fredrikstads mange ridesentre.

Jakt og fiske

Jakt og fritidsfiske er populære fritidsaktiviteter som utgjør en viktig del av norsk friluftslivstradisjon. I Fredrikstad er det gode forhold for jakt og fiske. Jakten er en grunneierrettighet og det er utarbeidet felles vald for rådyr- og elgjakt. Småviltjakt organiseres av den enkelte grunneier. Kommunens jaktrett på flere av utmarkseiendommene er satt bort som opplæringsjakt til de lokale jeger- og fiskeforeningene. Mange førstegangsjegere benytter seg av dette tilbudet.

Det er noen få vann/tjern det kan fiskes ferskvannsfisk i. Videre foregår det utbredt fritidsfiske i Glomma, Seutelva, Skinnerflo, Smalelva og Visterflo. Fredrikstad jeger- og fiskeforening driver kultivering av ørret i andre og tredje Bjørndalsdam. Her er fising en viktig friluftaktivitet som ligger nær sentrum. Fiskekortsalget er organisert gjennom jeger- og fiskeforeningen. Det er også flotte forhold for sjøørretfiske fra land langs hele kysten i Fredrikstad.

2.4 FRIVILLIGHETENS ROLLE

Viktigheten av frivillig innsats

Den organiserte idretten har gjennom sin ressurssterke medlemsmasse og kompetanse på idrettsfeltet blitt en naturlig samarbeidspart for kommunen i arbeidet med å realisere den statlige idrettspolitikken, både når det gjelder organisert og egenorganisert aktivitet. Det er gjennom denne offentlige samstyringen at NIF har monopol på representasjon av idretten i Norge.

Generelt har de frivillige organisasjonene tatt på seg oppgaven med å politisere det som i utgangspunktet er private spørsmål, og er med det en viktig bidragsyter ved å gi politisk input i offentlige debatter. I dag er frivilligheten en uvurderlig ressurs i samfunnet, både gjennom arbeidskraft og økonomiske midler. Bare i idretten har den årlige dugnadsinnsatsen en verdi på 1,7 milliarder kroner, en innsats som i 2014 tilsvarte lønnskostnader i overkant av 7 milliarder kroner (Hanssen et al., 2014). Idrettslagene blir også en viktig bidragsyter i arbeidet med å skape tilbud til egenorganisert aktivitet, da de er kvalifisert til å søke om spillemidler til nærmiljøanlegg (Norges idrettsforbund, 2009), og befinner seg der hvor aktiviteten skjer og behovene oppstår. Mange idrettslag tilrettelegger også for egenorganisert aktivitet i sitt lokalsamfunn.

Friluftslivet i Fredrikstad er i stor grad basert på frivillig innsats. Idrettslag og velforeninger legger ned stort engasjement for å opprettholde og etablere turstier, turisthytter og nærmiljøtiltak på friområder. Kommunen har avtaler med løypelag om vedlikehold på lysløypenettverk, og andre arbeidsgrupper om vedlikehold på Glommastien og kyststien.

Behov for et aktivitetsråd

Fredrikstad har et idrettsråd som arbeider for best mulig rammevilkår for organisert idrett. Det finnes pr. i dag ingen tilsvarende interesseorganisasjon for organisering av friluftsliv og annen egenorganisert fysisk aktivitet i Fredrikstad. Forskning og erfaring viser at frivillige organisasjoner i for liten grad sitter ved bordet når saker om friluftslivet behandles i kommunene (Norsk Friluftsliv, 2017). Norsk Friluftsliv er en fellesorganisasjon for 16 norske frivillige friluftslivsorganisasjoner, med over 940 000 medlemskap og flere enn 5000 lag og foreninger. De anbefaler at det opprettes aktivitetsråd i kommunene som skal være en arena hvor store og små lag og foreninger kan komme sammen for å utveksle kunnskap og erfaringer, identifisere behov for lokale tiltak og bedre samhandlingen mellom frivilligheten og kommunen.

Gjennom opprettelsen av aktivitetsråd, vil kommunene være bedre rustet til å identifisere hva som skal til for å få enda flere i aktivitet, og iverksette nødvendige tiltak. Det vil derfor være en enkel og kostnadseffektiv måte å investere i både folkehelse og inkludering i lokalsamfunnene.

Samarbeidet med frivilligheten er i dag, og i fremtiden, avgjørende for å opprettholde de ulike idretts- og aktivitetstilbudene. Dette samarbeidet må derfor ivaretas og videreutvikles. Som et fremtidsrettet tiltak foreslås det å iverksette en prøveordning med å opprette aktivitetsråd i Fredrikstad kommune i kommende planperiode.

3.0 Idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv innenfor markagrensene

Bruken av markaområdene i Fredrikstad er i endring. Det er en stadig voksende befolkning og en raskt økende bruk av utmarka til ulike aktiviteter innenfor friluftsliv og idrett. Dette er bra. Friluftsliv og fysisk aktivitet er av stor betydning for helse og trivsel. Positive tiltak innen friluftsliv og idrett blant barn og unge, og et høyere aktivitetsnivå i befolkningen generelt, er investeringer som kan redusere reparasjonskostnader på fremtidige helsebudsjett.

Det er også mange andre interesser i utmarka, både innenfor skogbruks-, jordbruks- og utmarks-næringer. Det er også behov for ulik infrastruktur gjennom utmarka. I tillegg finnes ulike verneverdier som natur-, kulturlandskaps- og kulturminneverdier. Jo større bruk av marka, jo større blir interesse-motsetningene mellom ulike brukerinteresser og mellom bruk og vern. I tillegg vil behovet for nye arealer til bolig og næring presse på randsonene i marka. I den forbindelse ble det i kommuneplanen i 1997 lagt inn en markagrense i Fredrikstadmarka, Østsidenmarka og Gressvikmarka. Kråkerøymarka ble lagt inn med egne grenser i 2007.

Det er så langt ikke laget lokale retningslinjer til områdene, det er det nasjonale regelverket for LNFR-områder med stor vekt på natur- og friluftsverdier som gjelder.

Bystyret har gjennom handlingsplan for 2014-2017 bestilt følgende:

«Utarbeide plan for forvaltning og bruk av markaområdene i løpet av planperioden»

For å begrense interessekonflikter, og tilrettelegge for flerbruk av marka, har kommunen vært i dialog med sentrale interessegrupper i planområdet for å få kunnskap om hva de mener er utfordringsbildet i markaområdene. På bakgrunn av tilbakemeldingene er det utarbeidet nye retningslinjer for forvaltning av marka (se side 29).

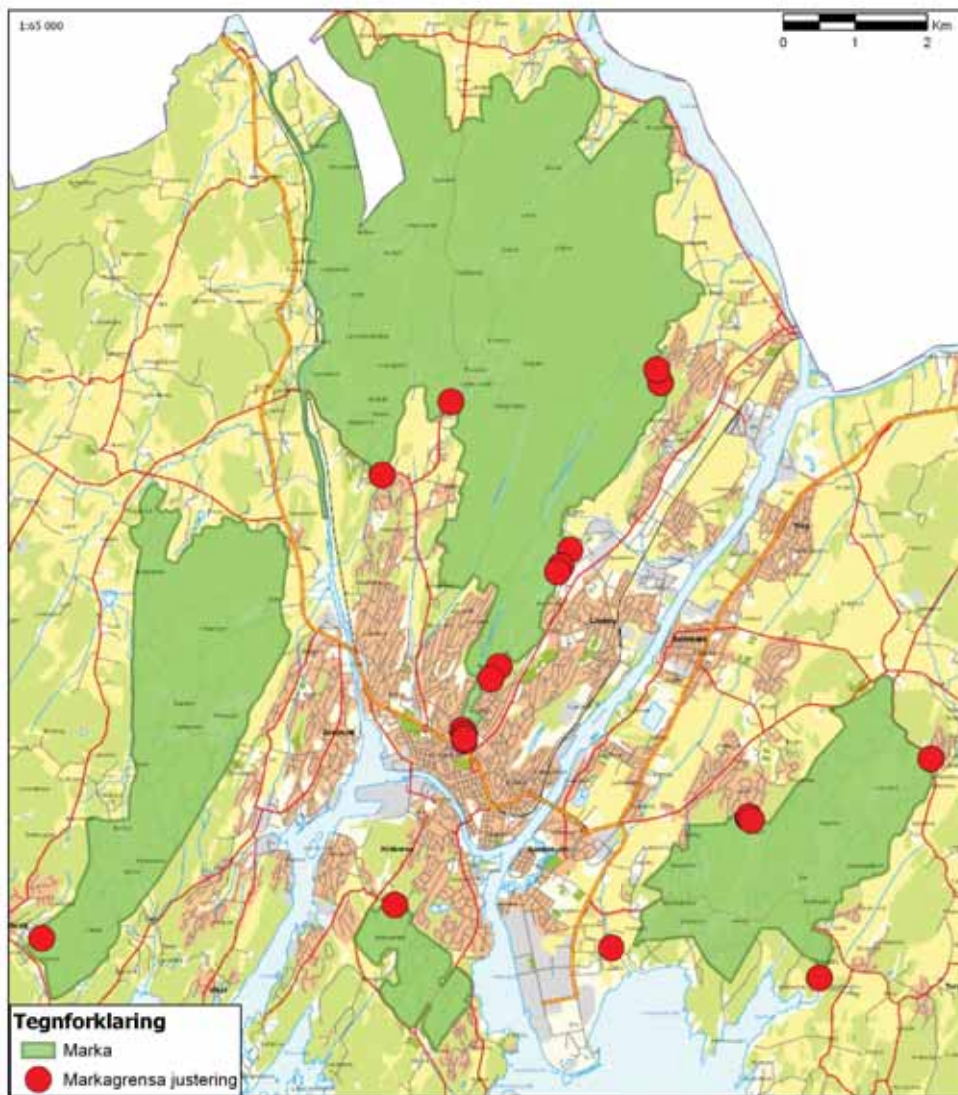
3.1 MARKAGRENSA

Markagrensa er en politisk viktig grense for avgrensning og forvaltning av markaområdene i Fredrikstad. Den er tatt inn i kommuneplanens arealdel for 2011 – 2023, hvor formålet er å ivareta kommunens behov for å avgrense og opprettholde verdifulle friluftsområder for befolkningen, som samtidig ligger nær til eller har adkomst fra store boligområder.

Markagrensa skal ha en funksjon som en grense mellom byggesoner og marka. Videre skal den få fastsatt en fast og varig grense mot fremtidige utbyggingsinteresser. Den skal fungere som en avgrensning mot andre arealer og være en avgrensning av de spesielle mål og rammer som skal gjelde for de mest verdifulle friluftsområdene vi har i Fredrikstad.

Markagrensa markerer de arealene som er en viktig fellesverdi knyttet til naturopplevelser, naturmiljø, biologisk mangfold, kulturminner og kulturmiljøer, landskap, osv. Kommunedelplanen fremmer forslag om et sterkere vern for markaområdene. I dag er disse merket med juridisk linje i kommuneplankartet uten videre benevnelse i form av hensynssone eller annen formålsgrense enn LNF.

Regulerte områder som er i strid med retningslinjer i kommuneplanens arealdel, Fredrikstad kommune

Justeringer av eksisterende markagrense.

Det er enkelte områder hvor det tidligere er avsatt arealer til utbygging, eller vedtatt reguleringsplaner innenfor markagrensen, som er i strid med retningslinjer i kommuneplanens arealdel. Ett eksempel på dette er Trara skole, hvor det er regulert til

bebyggelse og anlegg innenfor markagrensen.

Det foreslås justering av eksisterende markagrense slik at reguleringsplanene til eksisterende bebyggelse skal være i tråd med overordnet plan. Som en konsekvens av dette reduseres opprinnelige marka-arealer i kommunen med ca. 40 dekar.

Eksempel på arealer som er regulert til bebyggelse innenfor markagrensen (Trara skole). Markaområdene er markert med grønn skravur i kartet.

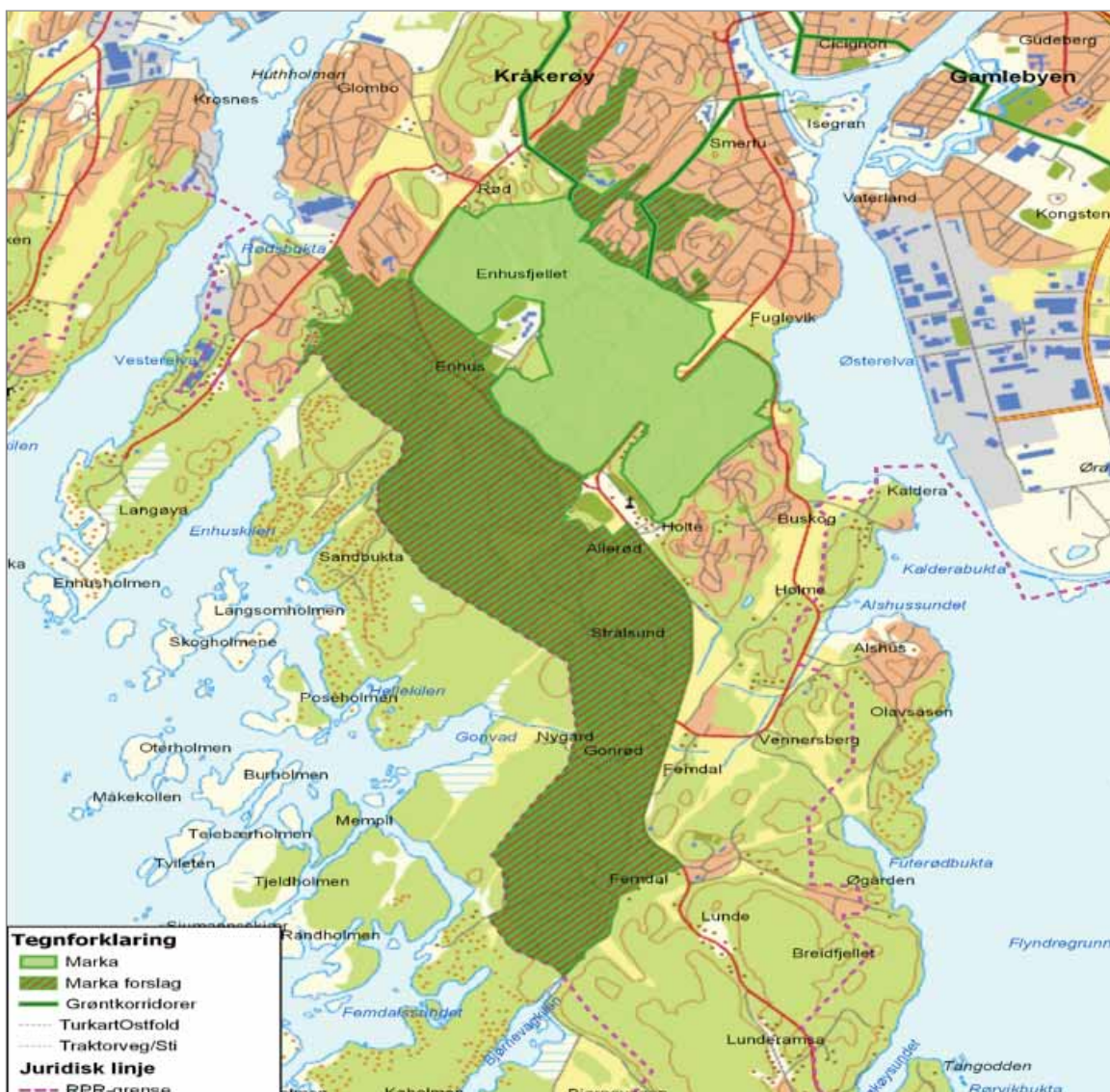
Utvidelse av Kråkerøymarka

For å møte et økende behov for rekreasjonsområder i fremtiden foreslås det å utvide markaområdet på Kråkerøy sørover. Markaområdet på Kråkerøy er begrenset i utstrekning, og arealet anses for lite til

å møte fremtidige behov i området. Det legges opp til økt fortetting i sentrumsområder generelt, og det er flere store områder på Kråkerøy som er under transformasjon. Det er derfor behov for å sikre nok friluftsområder for kommende generasjoner.

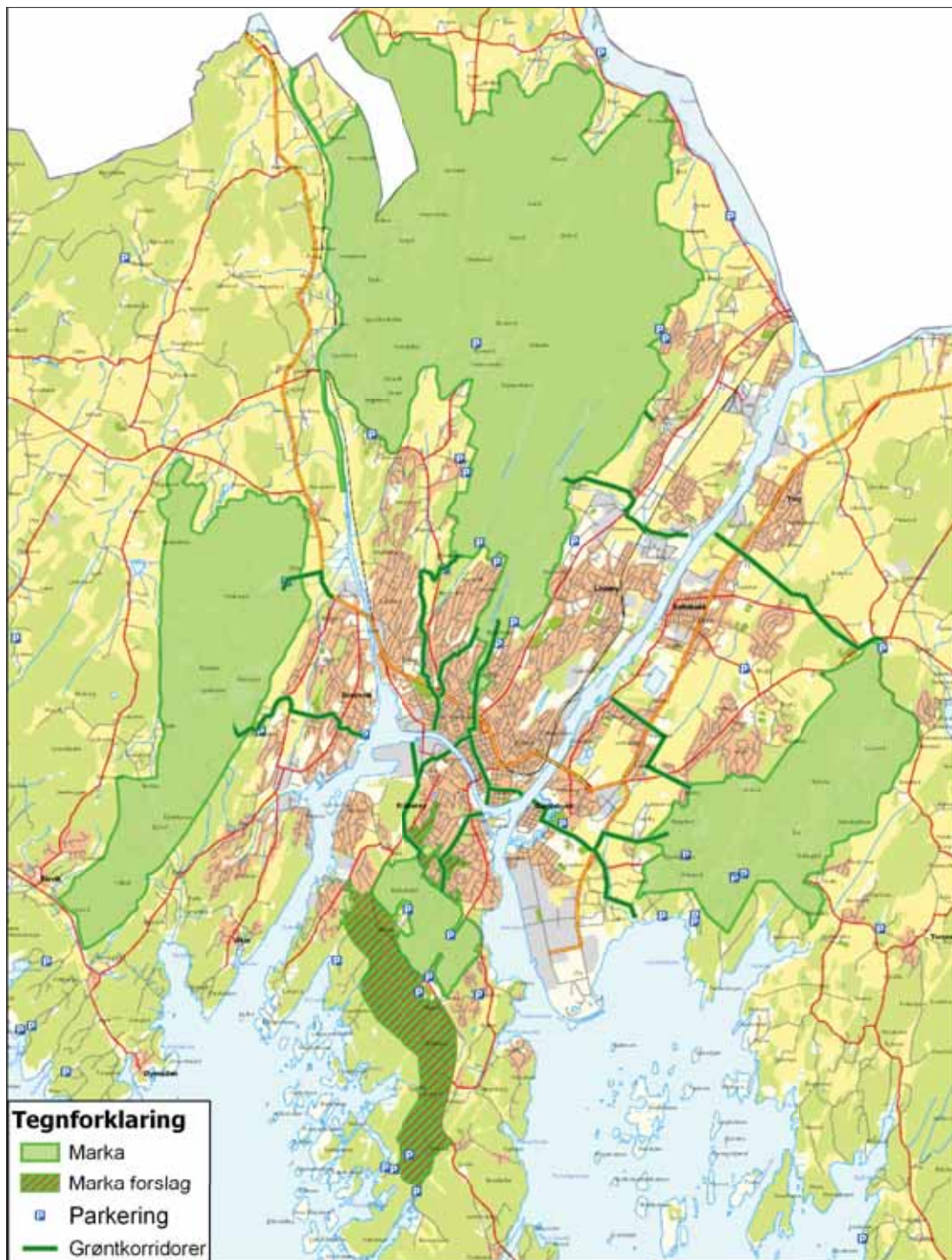
Det foreslås å gjøre flere utvidelser av Kråkerøymarka:

- **Smertudammen.** Området rundt Smertudammen har reguleringsstatus som friområde. Området er en naturlig innfallsport til Kråkerøymarka, og har store rekreasjonsmessige kvaliteter. Ved å innlemme dette i markaområdet heves statusen, og området sikres i større grad enn ved dagens regulering.
- **LNF-områder** i nær tilknytning til nordre del av marka.
- **Enhuus-Femdal.** Det foreslås å utvide markaområdet i et sammenhengende belte fra Enhuus til Femdal, begrenset av riksveien i øst til 100-metersbeltet i vest. Området har i kommuneplanens arealdel status som LNF-område, og innehar god kvaliteter som tur- og rekreasjonsområde. Det er flere avtaler med grunneier om passasje gjennom jordbrukslandskapet på etablerte turstier. Det foreslåtte markaområdet grenser inn til Goenvad-reservatet i sør-vest, og gir et sammenhengende friluftsområde fra kyst til sentrum.

Forslag til utvidelse av Kråkerøymarka, Fredrikstad kommune

Parkeringer i tilknytning til friluftsområdene, virksomhet geomatikk, Fredrikstad kommune

Parkering i tilknytning til friluftsområdene

Det er en rekke friluftsparkeringer tilknyttet markaområdene i dag, og det er behov for å sikre disse i arealplanarbeidet slik at tilgjengeligheten opprettholdes. Belegget på de bynære friluftsparkeringene øker, og det vil være behov for å regulere disse i fremtiden. Særlig er dette tilfelle på parkeringsplassene tilknyttet Fredrikstadmarka, der plassene i økende grad benyttes av ansatte i lokale bedrifter og institusjoner.

Friluftsparkeringer bør sikres ved de allerede etablerte parkeringsplassene som ligger i tilknytning til markaområdene. Ved etablering av nye anlegg eller utbygging av områder nær markaområdene bør samlokalisering av parkeringsareale alltid vurderes.

Det vil være aktuelt for kommunen å ta initiativ til å etablere veilag og å kjøpe seg inn med andeler i private veilag. Dette for å sikre fremtidige bruksrettigheter på adkomstveiene til friluftsområdene gjennom private eiendommer.

3.2 ANDRE INTERESSER I MARKAOMRÅDENE

Grunneierinteresser innenfor markagrensa

Eiendomsstrukturen i kommunens markaområder er svært oppstykket, skogen er inndelt i små teiger og hoveddelen av disse eies av private. Det er viktig at tiltak og bruk av marka ikke er til hinder for grunneiers rettigheter og muligheter til å drive en aktiv næringsutøvelse på sin eiendom. Verdiskapingen fra jord- og skogbruket i Fredrikstad er stor, og gir ringvirkninger utover primærnæringen. Det er derfor viktig at dette næringsgrunnlaget opprettholdes slik at sysselsettingen ikke svekkes.

Det er viktig å huske at allemannsretten ikke bare gir rettigheter, men baseres på at man respekterer naturen og viser hensyn til miljøet, grunneiere og andre brukere.

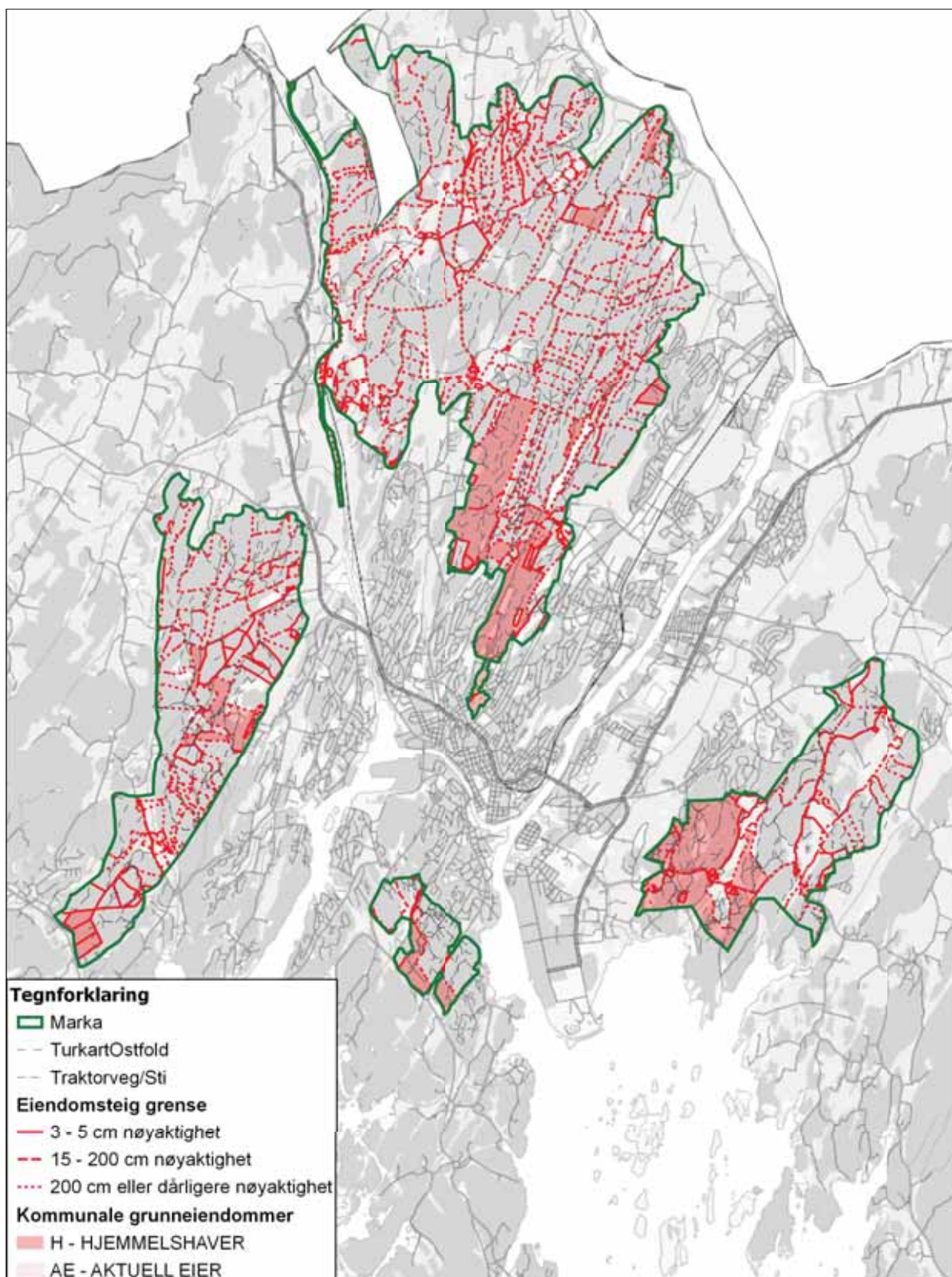
Hensynet til naturmangfold ved tilrettelegging og utøvelse av friluftsliv i marka

Ulikt terreng og naturtyper, variasjoner mellom åpne og lukkede landskap, ulike farger, lukter, lyd og lys, er en del av opplevelseskvalitetene som vi oppsøker gjennom friluftslivet. Ved tilrettelegging for fysisk aktivitet og friluftsliv skal man være bevisst de ulike naturkvalitetene og på den måten å ta hensyn til viktig natur, men også tilrettelegge for gode opplevelser av naturen.

For å tilrettelegge for utøvelse av friluftsliv på en naturvennlig måte må man generelt planlegge godt, hente inn kunnskap om det biologiske mangfoldet, begrense inngrepene, samle inngrepene, bevare variasjonene i landskapet, bevare naturopplevelsene, utnytte det naturlige terrenget, satse på nærmiljøet og velge naturvennlig materialer. (Jf. Kommunedelplan for naturmangfold, 2018)

«Enhver som ferdes eller oppholder seg på annen manns grunn eller på sjøen utenfor, skal opptre hensynsfullt og varsomt for ikke å volde skade eller ulempe for eier, bruker eller andre, eller påføre miljøet skade. Han plikter å se etter at han ikke etterlater seg stedet i en tilstand som kan virke skjæmmende eller føre til skade eller ulempe for noen.»

**(JF. FRILUFTSLOVEN, 1957, §11;
KOMMUNEDELPLAN LANDBRUK, 2018).**

Markaområdene med markagrensene og eiendomsgrensene, virksomhet geomatikk, Fredrikstad kommune

MARKAOMRÅDER	AREAL I DAA
Fredrikstad/Rolvøymarka	28605
Østsidenmarka	9457
Gressvikmarka	9818
Kråkerøymarka	1596
TILSAMMEN	49477 (49km²)

3.3 RETNINGSLINJER FOR FORVALTNING AV MARKAOMRÅDENE

I tråd med kommuneplanens arealstrategi og som føringer for kommuneplanens arealdel, må følgende retningslinjer legges til grunn for arbeidet med idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i Fredrikstad.

MARKA	
Markagrensa skal opprettholdes som juridisk linje i kommuneplanens arealdel.	Ved rullering av arealplanen skal avsetning av ytterligere markaareal vurderes.
Utbyggings- og anleggsvirksomhet innenfor markaområdet tillates kun dersom anlegget er i tråd med intensjonen for marka, herunder anlegg for fysisk aktivitet som f.eks. skianlegg, hundepark, sykkelanlegg o.l. Slike anlegg skal legges i utkanten av markaområdene, i nærhet av parkeringsanlegg, og avta innover i markaområdene.	Kommunen skal som eiendomsbesitter forvalte egne områder strategisk, samt ha som mål å erverve eiendom innenfor markaområdene når disse kommer for salg. Dette forutsetter avsetning av midler i budsjett og handlingsplaner.
Spesialanlegg for ski, sykkel, hest o.l. skal planlegges slik at det ikke fortrenger andre brukere, men kommer i tillegg til øvrige eksisterende anlegg i marka. Videre skal anleggene fordeles jevnt i de ulike markaområdene, slik at det sikres et variert tilbud til brukerne.	Marka skal forvaltes etter flerbruksprinsipper som tar hensyn til ulike brukere. Naturvern og friluftslivinteresser vektlegges.
Markaområdene i de ulike kommunedelene skal gi varierte opplevelser, og fungere som sosial møtearena. Det skal i fremtidig utvikling og bevaringen legges vekt på å tilby mulighet for alle brukergrupper.	Bynær hogst på kommunal eiendom skal utføres med formål om vern av naturmangfold og tilrettelegging for rekreasjonsformål. Det skal benyttes lukkede hogstformer som tynninger, selektive hogster og skjermstillinger der det er mulig.
Markaområdene skal ha stort nok areal til å fungere som nærturterreng for lokalmiljøet.	Rekreasjon og naturmangfold skal prioriteres i forvaltning av kommunalt eide områder innenfor markagrensa, flatehogst skal unngås inntil lysløypenett så langt det er mulig. Det legges ikke føringer for drift av private eiendommer innenfor markaområdene ut over de til enhver tids gjeldende bestemmelsene for LNF-områder i kommuneplanens arealdel.

4. Analyse av behov for arealer til idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv

4.1 AKTIVITETSSTATUS I FREDRIKSTAD

Generelt oppfattes eksisterende idretts- og aktivitetstilbud som varierte og mange. Det stemmer godt med resultatene fra norsk idrettsindeks. Derimot er det en gjentakende tilbakemelding at det er for lite informasjon om tilbudene som finnes. Dette gjelder særlig for barn, unge og eldre. Markedsføring og informasjon må styrkes. I denne sammenheng er det iverksatt et samarbeid med kommunens kommunikasjonsavdeling for å bedre informasjonsmulighetene på kommunens egen hjemmeside. I tillegg skal det utvikles en aktivitets-applikasjon for mobil, nettbrett og data som skal gjøre det enkelt å finne informasjon om anlegg og arealer, planlegge turer i friluftsområdene, samt ulike alternativer for hvordan man tar seg til og fra ønsket destinasjon. Tanken er at økt tilgjengelighet på kunnskap kan bidra til at flere ønsker å benytte de ulike aktivitets-tilbudene Fredrikstad har å by på

4.1.1 ORGANISERT IDRETT OG AKTIVITET

Sentrale utviklingstrekk for den organiserte idretten i Fredrikstad.

Antall medlemskap i klubber tilknyttet NIF er redusert med 520 fra 2012-2016. Det er viktig å presisere at i denne perioden har rutineene for registrering av idrettslag organisert i NIF blitt endret. Denne endringen kan ha påvirket sammenligningsgrunnlaget for medlemstall. Fordelingen mellom kvinner og menn er i dag ca. 40/60. Dette samsvarer med fordelingen på nasjonalt nivå. Antall medlemskap i den organiserte idretten tilsvarte ca. 30% av innbyggertallet i Fredrikstad i 2016. Dette gir et bilde av hvor sterkt idretten står i byen vår.

STATUS I FREDRIKSTAD	ANTALL
Registrerte medlemskap totalt i Fredrikstad pr.31.12.2016	24581
Registrerte, aktive medlemskap i Fredrikstad pr. 31.12.2016	19647
Registrerte idrettslag	102
Antall medlemskap jenter/kvinner, totalt	9910
Antall aktive medlemskap jenter/kvinner	8326
Antall medlemskap gutter/menn, totalt	14671
Antall aktive medlemskap gutter/menn	11321

For Fredrikstad ser vi av tall fra 2016 at aldersgruppen har en aktivitetsandel på ca. 83%. Tall fra idrettsregistreringen 2016 viser at de mest populære idrettene i Fredrikstad for jenter i alderen 6-12 år er håndball, gymnastikk & turn, fotball og svømming. For guttene i samme aldersgruppe er fotball dominerende, men også gymnastikk & turn, svømming og innebandy, har høye aktivitetstall.

For barn er organisert idrett en svært viktig arena for fysisk aktivitet på fritiden. Fredrikstad kommune legger til grunn norsk idretts egen definisjon for barneidrett, der barneidrett defineres som idrettsaktiviteter for barn fra 6 år og til og med det året de fyller 12 år. I dag er det store flertallet av norske barn med i organisert idrett og mange deltar i flere idretter. Det er særlig de yngste barna som prøver ulike aktiviteter før mange etter hvert finner den eller de aktivitetene de trives best med. Det er i dag ingen store forskjeller mellom gutter og jenter når det gjelder innmelding i idrettslag.

ORGANISERT BARNEIDRETT 6-12 ÅR	ANTALL
Registrerte medlemskap totalt i Fredrikstad pr.31.12.2016	5884
Registrerte, aktive medlemskap i Fredrikstad pr. 31.12.2016	5159
Antall medlemskap gutter	3130
Antall medlemskap jenter	2754
Antall aktive medlemskap gutter	2773
Antall aktive medlemskap jenter	2386

6-12 ÅR

- **Antall medlemskap tilsvarer ca. 83 % av hele aldersgruppen**
- **Gjennomsnittlig aktivitetsandel for denne aldersgruppen er 113,7%⁽²⁾ på landsbasis**

NIFS RESULTATMÅL

- **80% aktivitetsandel⁽¹⁾**
- **70% aktive ved fylte 12 år⁽²⁾**

1) Prosenttallet angir hvor stor andel av befolkningen som har medlemskap i organisasjonen i dette aldersintervallet.

2) Prosenttallet angir hvor stor andel av befolkningen som har et aktivt medlemskap ved angitt alder.

Det er i denne aldersgruppen at kravet om økt treningsmengde og prestasjonsnivå gjør seg gjeldende i de fleste idretter. Frafallet i den organiserte idretten er også størst i denne gruppen, spesielt i alderen 16-19 år. Ungdom er en prioritert gruppe i den statlige idrettspolitikken. For å redusere frafallet, og gi flest mulig et fullverdig aktivitetstilbud, har Norges Idrettsforbund utarbeidet egne retningslinjer for utvikling av ungdomsidretten. Innsatsen skal rettes mot aktivitet, utdanning og idrettslaget/klubben. Det idrettsfaglige høgskolemiljøet og OLTØ blir i denne sammenheng en ressurs i utvikling av lokal kompetanse på fagfeltet.

En av dagens utfordringer for den organiserte idretten, er å skaffe nok kvalifiserte trenere til ungdomsgruppen. Det fordrer mer kunnskap av den enkelte trener, både pedagogisk og faglig. Kvalifiserte trenere henger igjen sammen med avlønning og dette er et økonomisk spørsmål for den enkelte klubb. Det er begrenset hva den enkelte klubb kan bidra med til dette i dag. Det viser seg at idrettslag som vektlegger trivsel, dyktige trenere, og barn og unges medvirkning, har funnet en god formel for å få oppslutning i denne målgruppen. Kommunens utfordring blir å tilrettelegge for oppdaterte anleggstyper som imøtekommer behovet for interessante idrettsgrener, og som gir rom for variasjon i aktivitet for denne aldersgruppen.

ORGANISERT BARNEIDRETT 13-19 ÅR	ANTALL
Registrerte medlemskap totalt i Fredrikstad pr.31.12.2016	4230
Registrerte, aktive medlemskap i Fredrikstad pr. 31.12.2016	4048
Antall medlemskap gutter	2428
Antall medlemskap jenter	1802
Antall aktive medlemskap gutter	2323
Antall aktive medlemskap jenter	1725

13-19 ÅR

- Antall medlemskap tilsvarer ca. 57% av hele aldersgruppen
- Gjennomsnittlig aktivitetsandel for denne aldersgruppen er 63,3%⁽²⁾ på landsbasis

NIFS RESULTATMÅL

- 40% aktivitetsandel⁽¹⁾
- 35% aktive ved fylte 19 år⁽²⁾
- Alle særforbund har planer for sin talentutvikling

1) Prosenttallet angir hvor stor andel av befolkningen som har medlemskap i organisasjonen i dette aldersintervallet.
2) Prosenttallet angir hvor stor andel av befolkningen som har et aktivt medlemskap ved angitt alder.

VOKSNE (20-<)

- Antall medlemskap tilsvarer omtrent 16% av alle innbyggere over 20 år.
- Nasjonal forskning viser at 77 prosent av den voksne befolkningen oppgir at de trener eller mosjonerer minst 1 gang i uken, hvorav 40 prosent trener tre ganger i uken eller oftere. Andelen som driver fysisk aktivitet i idrettslag er 13 prosent, og 5 prosent er aktive i bedriftsidrettslag (Ipsos,2016)

NIFS RESULTATMÅL

- 15% aktivitetsandel i alderen 20-25 år ⁽¹⁾
- 15% aktivitetsandel ved fylte 35 år ⁽²⁾
- 20% aktivitetsandel fra 36 år< ⁽¹⁾
- 20% aktivitetsandel ved fylte 50 år ⁽²⁾
- Topp 3 i verden i vinteridretter ⁽³⁾
- Topp 25 i verden i sommeridretter ⁽⁴⁾

1) Prosenttallet angir hvor stor andel av befolkningen som har medlemskap i organisasjonen i dette aldersintervallet.

2) Prosenttallet angir hvor stor andel av befolkningen som har et aktivt medlemskap ved angitt alder.

3) Angår alle de særforbundene som deltar i konkurranseidrett innenfor et internasjonalt særforbund.

4) Samlet måloppnåelse for olympiske, ikke-olympiske og paralympiske idretter. Kravene til samlet måloppnåelse skal gjøres på objektive kriterier og ikke alene basert på olympiske og paralympiske medaljer. Det er toppprestasjonene i en samlet norsk idrettsbevegelse som skal ligge til grunn for målkravene, og bør derfor omfatte også de idrettene som ikke er olympiske

ORGANISERT IDRETT FOR VOKSNE (20-<)

ANTALL

Registrerte medlemskap totalt i Fredrikstad pr.31.12.2016	13589
Registrerte, aktive medlemskap i Fredrikstad pr. 31.12.2016	9685
Antall medlemskap menn	8753
Antall medlemskap kvinner	4836
Antall aktive medlemskap menn	5919
Antall aktive medlemskap kvinner	3466

Voksne utgjør størsteparten av Norges idrettsforbunds medlemmer, men antall aktive voksne er i noe mindretall i forhold til antall barn og ungdom i organisasjonen. En registreres som aktiv når en er fysisk aktiv, men også dersom en har en rolle med å lede, trene, koordinere, arrangere eller legge praktisk til rette for en gruppes aktiviteter, administrasjon eller anlegg. Over halvparten av særforbundene har flere aktive voksne enn aktive barn og ungdom til sammen innad i sitt forbund. De største av disse er Bedrift-, Golf-, Cykle- og Studentidrettsforbundet. Bedrift-, Fotball-, Golf- og Skiforbundet er forbundene som aktiviserer flest voksne reelt sett. Det har vært en økning i antall aktive voksne i organisasjonen de siste årene. Det er flere voksne menn enn voksne kvinner som trener i idrettslag (NIF, 2017).

Toppidrett i Fredrikstad

Toppidrett har en sterk stilling i dagens samfunn. Den engasjerer, skaper identitet og samhold.

Fredrikstad har i dag flere toppidrettsutøvere og lag i ulike idretter. Det er et stort sprik i både utøvelsen og rammevilkårene til aktørene. Vi har på den ene siden de store kommersielle idrettslagene som Fredrikstad fotballklubb, Fredrikstad ballklubb og Stjernen hockey. De har alle ansatte, relativ høy omsetning og trener i kommunale anlegg. På den andre siden har vi alt i fra Fredrikstad bueskytterklubb og skytterlag til ulike kampsportutøvere. Det er bredde også i toppidretten. Utdanningene de møter på i hverdagen er like forskjellige som utøvelsen av idrettene. Samtidig har de en del felles utfordringer med økonomi, tilgjengelig treningstid og god kompetanse i alle ledd.

Fredrikstad kommune bør tilstrebe å legge forholdene til rette for at de som ønsker det kan få drive toppidrett, og sikre gode rammevilkår til å utvikle både sportslige og organisatoriske ambisjoner.

Inkludering i idretten

Fredrikstad by er mangfoldig, kommunen består av mennesker med ulik bakgrunn, økonomiske ressurser og livssituasjon. Begrepet inkludering omhandler tilrettelegging og fokus på blant annet inkludering av flerkulturelle, personer med nedsatt fysisk funksjonsevne, utviklingshemmede og andre som trenger spesiell tilrettelegging.

Norges idrettsforbund jobber for toleranse og likeverd innen idretten. Det skal være nulltoleranse for diskriminering og trakassering uansett kjønn, etnisk bakgrunn, livssyn, seksuell orientering og funksjonsnedsettelse.

Så langt som mulig skal anleggene være universelt utformet og tilgjengelig for alle.

Eksempler på inkluderingstiltak Fredrikstad:

- Trara- prosjektet (samarbeid mellom FRID, Fredrikstad kommune og idretten)
- Idrettslag med egne grupper for utøvere som har spesielle behov, eks. Fredrikstad Turnforening (parti for barn med Downs syndrom), Gresvik IF stisykkelgruppe (onsdagstur, stisykling for barn med nedsatt funksjonsevne)
- Økonomisk inkludering, et samarbeidsprosjekt mellom Fredrikstad idrettsråd og Fredrikstad kommune v/ seksjon for utdanning og oppvekst.

4.1.2 Egenorganisert fysisk aktivitet

Mange driver egenorganisert trening, fysisk aktivitet og friluftsliv. Egenorganisert aktivitet utføres innen trenings- og helsestudio og ute i tilgjengelige løypetraseer, gang- og sykkelveier og turstier. Nærmiljøanlegg og treningsparker for egenorganisert trening er også etablert flere steder i Fredrikstad. En videreutvikling av denne type infrastruktur som ivaretar folkehelseperspektivet, vil komme alle innbyggerne til gode.

I 2016 gjennomførte IPSOS en kartlegging av egenorganisert aktivitet i Fredrikstad på oppdrag av kommunen. Undersøkelsen viste at 3 av 5 av de spurte innbyggere bruker skog og mark til egenorganisert aktivitet minst én gang i uka. Totalt sier 9 av 10 at det hender de bruker marka til å gå på tur eller bedrive friluftsliv. Frekvensen på bruk av marka øker med økende alder. Undersøkelsen viste også at 2 av 3 innbyggere er interessert i friluftsliv og aktiviteter i naturen, mens 1 av 6 er medlem av en frilufsorganisasjon.

Seniorer og funksjonshemmede

Det har vært dialog med representanter for ulike frivillige organisasjoner. En tydelig mangel er informasjon for brukerne. Informasjon må være lett tilgjengelig både hjemmefra på nett og på informasjonstavle i de aktuelle områdene. På tavlene bør også traseer tilrettelagt for de som er dårlig til bens eller sitter i rullestol være opplyst. Hvilebenker er også et viktig tiltak for å få eldre ut på tur. Rundt Bjørndalsdammene er det i nyere tid montert nye benker for å sikre kort gåavstand mellom rastepunktene. Det samme er delvis gjort og planlagt gjennomført i sentrumsparkene.

Forum for Natur og friluftsliv Østfold (FNF) er en paraplyorganisasjon som representerer flere aktive grupper med tilhold i Østfold, og Fredrikstad. Blant disse kan nevnes:

DNT

DNT Nedre Glomma teller 1920 medlemmer (2016). DNT Nedre Glomma og DNT Vansjø er naturlige samarbeidspartnere for det offentlige i arbeidet med å fremme god folkehelse gjennom etablering, merking og vedlikehold av en rekke turstier i kommunen. DNT er og arrangerer av turvandring i lokalmiljøene hvor publikum blir oppfordret til å delta gjennom annonsering i lokalavisa.

NJFF

Norges Jeger- og Fiskerforbund Østfold har fire lokallag i Fredrikstad kommune med totalt 920 medlemmer i 2017. Borge JFF, Fredrikstad og omegn JFF, Kråkerøy JFF og Onsøy JFF har som hovedmålsetting å ivareta medlemmenes interesser innen jakt, fiske, annet friluftsliv og naturforvaltning. Fredrikstad kommune har avtale med lokallagene om at den kommunaleide skogen kan brukes til opplæring på småvilt og rådyr for ungdom.

++

Andre organisasjoner som samarbeider med det offentlige i å legge til rette for økt bruk av friluftsområdene våre er: Nasjonalforeningen for folkehelsen (etablering av to Folkestier), Røde Kors (utkikkstårn, caféhytte, eldre-transport), Fredrikstad Skiklubb (pensjonistgruppe som stibygger og vedlikehold) og Begby IL (stivedlikehold mm) FNF representerer også andre organisasjoner som har aktivitet i Fredrikstad; Naturvernforbundet i Østfold, Oslofjordens Friluftsråd, 4H, Østfold Botaniske Forening og Norsk Ornitologisk Forening Østfold.

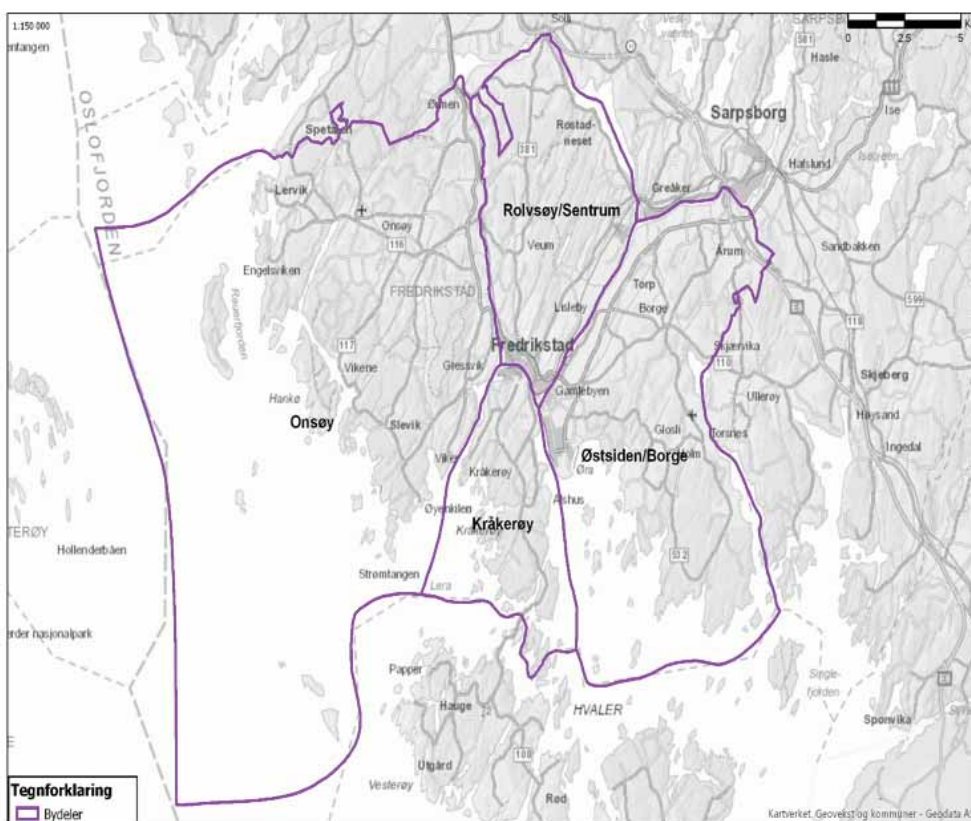
Utmarksavdelingen for Akershus og Østfold har tatt en initiativ til organisering av ferskvannsfiske i Nedre Glomma området. Glomma, som renner igjennom Fredrikstad har et stort mangfold av fisk. Hele 27 forskjellige fiskeslag er registrert, og fisket etter abbor, sik og sjørret har vist seg å være spesielt populært.

4.2 BY OG BYOMRÅDER

Med over 80 000 innbyggere er Fredrikstad den mest folkerike kommunen i Østfold, og landets syvende største by. Sjø, strandsoner, en variert natur og et rikt innland gir Fredrikstad et mangfold av muligheter og naturopplevelser. Høgskolen med sine studenter, og et variert aktivitets- og underholdnings-tilbud bidrar til å skape et rikt kulturliv. Fredrikstad er en flerkulturelle by med ca. 135 ulike nasjonaliteter (SSB). Mangfoldet avspeiles også i et internasjonalt og mangesidig næringsliv.

Samlet bidrar dette til at Fredrikstad er en attraktiv kommune å flytte til, og det er en målsetting at alle som bor i byen skal ha mulighet til å drive idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv ut fra egne interesser, fysiske og sosiale forutsetninger, livssituasjon og ressurser.

Da kommunen har fire større friluftsområder med juridisk markagrense har vi i denne statusoversikten delt inn kommunen i fire byområder.

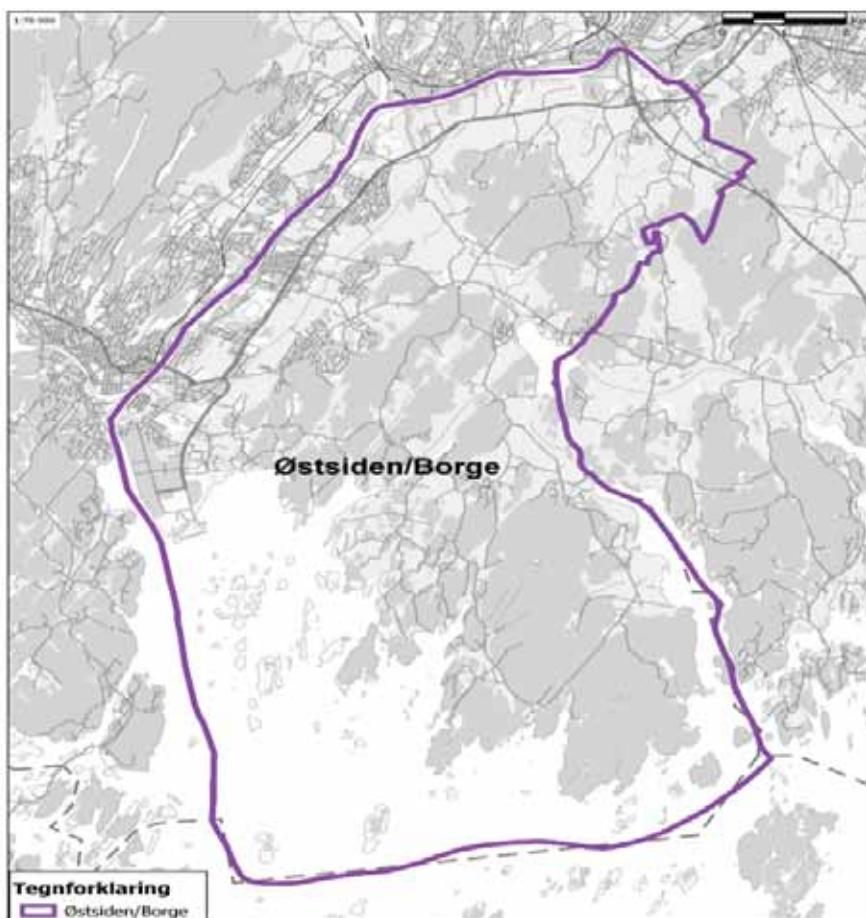
De fire byområdene, Fredrikstad kommune

BYDELER	0-6	7-12	13-19	20-29	30-59	60-74	75+	TOTAL
Borge / Østsiden	1449	1507	1830	2613	8389	3630	1695	21113
Rolvsøy / Sentrum	2194	2378	2926	4540	13592	5586	2791	34007
Kråkerøy	577	770	840	1172	3758	1708	728	9553
Onsøy	1031	1110	1343	1829	6087	2655	1310	15365
Totalt	5251	5765	6939	10154	31826	13579	6524	80038

Befolkningsstatistikk pr. 28.6.2017

4.2.1 ØSTSIDEN/BORGE

Østsiden/Borge består av lokalsamfunnene Gudeberg, Torsnes, Nabbetorp, Begby, Skjærviken, Sellebakk, Torp og Årum. Byområdet består av både kystlinje og fint turterreng i Østsidenmarka. I tillegg har byområdet Øra som er et stort nærings – og industriområde med tilgrensende naturreservat. Byområdet grenser til Sarpsborg kommune og har flere store idrettslag; Østsiden IF, Torp IF og Begby IL.

Byområde Østsiden/ Borge, Fredrikstad kommune

IDRETTSANLEGG

Idrettshaller	6
Kongstenhallen med 5 hallenheter, Borgehallen.	
Brytehall	1
Svømmehall	2
Kongsten og Borge	
Friluftsbasseng	1
Kunstgressbaner	4
Torp, Selbak, Østsiden og Begby	
Fotballbaner gress	7
Borgar, Selbak, Torsnes, Begby, Østsiden og Kongsten x 2	
Fotballbaner grus	4
Borgar, Torp, Torsnes, Begby og Østsiden	
Skytteranlegg	2
Gymnastikksaler	10
Orienteringskart	7
Bowlinganlegg	1
Rideanlegg	1
Bueskytteranlegg	1
Golfanlegg	1

FRILUFTSAREALER

Østsidenmarka med lysløype
Torsneslandet
Gansrød
Vetatoppen
Bevø badeplass
Vispen badeplass
Humlekjær badeplass
Skjærgårdsparken
Kyststien
Glommastien
Folkestien

Fredrikstad kommune gjennomførte i perioden 2015-2016 en kartlegging og verdsetting av friluftslivs-områdene i kommunen. Kartleggingen omfatter en rekke små friluftslivsområder og aktivitetsområder som ikke er nevnt i denne planen. Fullstendig kart over verdsatte områder er tilgjengelig på kommunens hjemmeside.

ALDER	0-6	7-12	13-19	20-29	30-59	60-74	75+	TOTAL
Antall	1449	1507	1830	2613	8389	3630	1695	21113
%	6,9	7,1	8,7	12,4	39,7	17,2	8	100

*Andel Barn- og unge i aldersgruppen 0-19 utgjør 22,7% av befolkningen i byområdet.

Status og utfordringer:

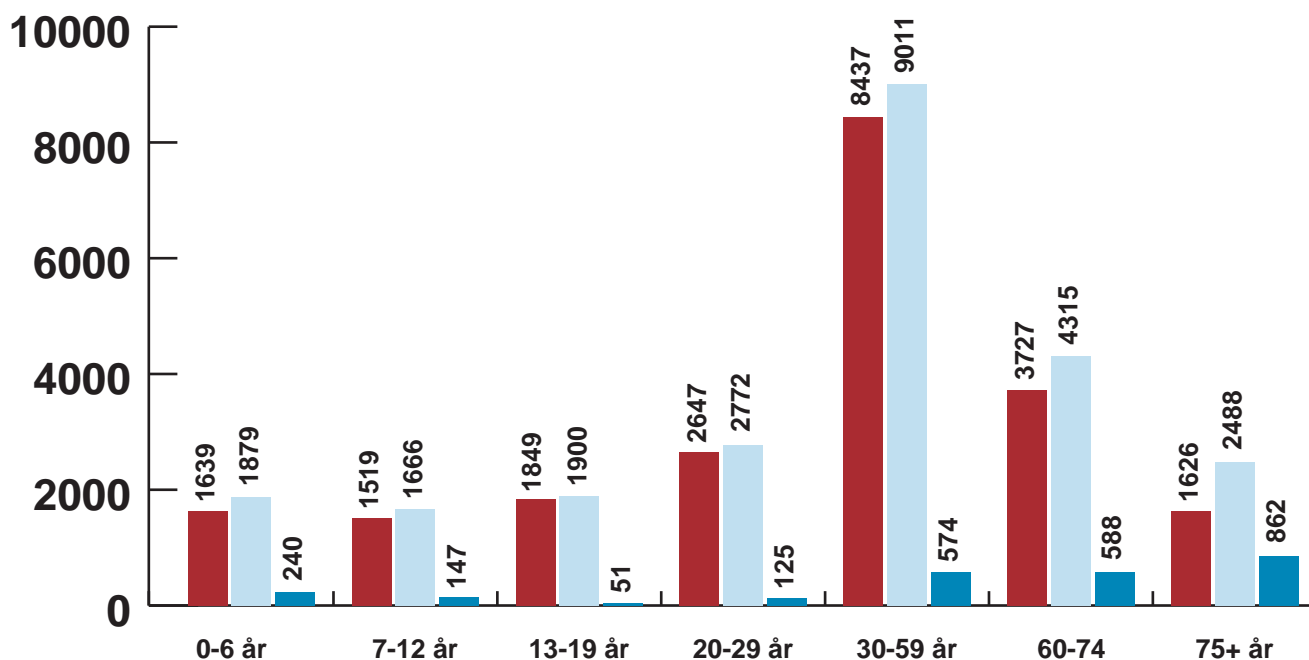
Byområdet Østsiden/Borge består av tett befolkede områder og områder som ligger mer landlig til. Dette gir ulike behov og utfordringer når det gjelder idrettsanlegg. Enkelte områder i bydelen skårer også lavt på folkehelsekartleggingen. Idrettsanleggene som ligger i forbindelse med Kongstenområdet er godt etablerte. Det er likevel viktig at det legges til rette for utvikling av eksisterende anlegg. For eksempel etablering av kunstgressbane som gir mulighet til å utøve amerikanske idretter.

Ved anleggsutvikling i byområdet er det viktig å se til planene for Aktivitetsbyen gamle Fredrikstad.

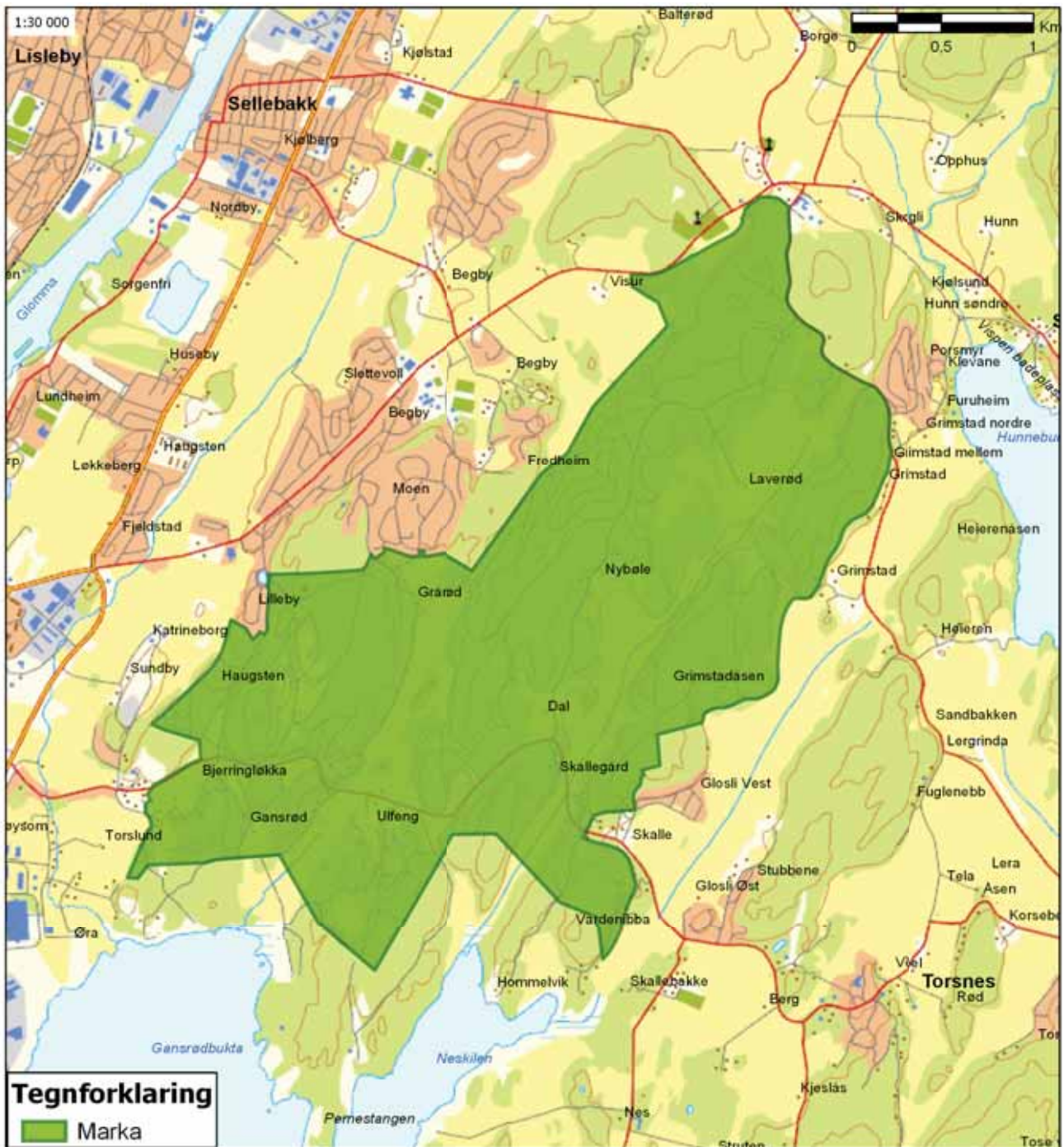
Det er gode muligheter for friluftsliv i byområdet. Utfordringer innen friluftsliv er å få på plass avtalegrunnlag og vedlikehold av kyststien. I tillegg er det behov for å utvikle mulige traseer for kanalisering av konfliktskapende aktiviteter som hest og skiløpere, også i forhold til naturreservater opprettet i Gansrød. Sist men ikke minst må innfartsparkeringer til markaområdene sikres.

I byområdet Østsiden/Borge er det etablert 41 større og mindre nærmiljøanlegg. En oversikt for hva lag, foreninger og publikum forøvrig ønsker av anlegg og arealer til egenorganisert fysisk aktivitet i kommende planperiode finnes i vedlegg L.

BEFOLKNINGSPROGNOSE ØSTSIDEN/BORGE 2018-2030

Forventet befolkningsvekst i byområdet fordelt på ulike aldersgrupper, Fredrikstad kommune.

Østsidenmarka, Fredrikstad kommune

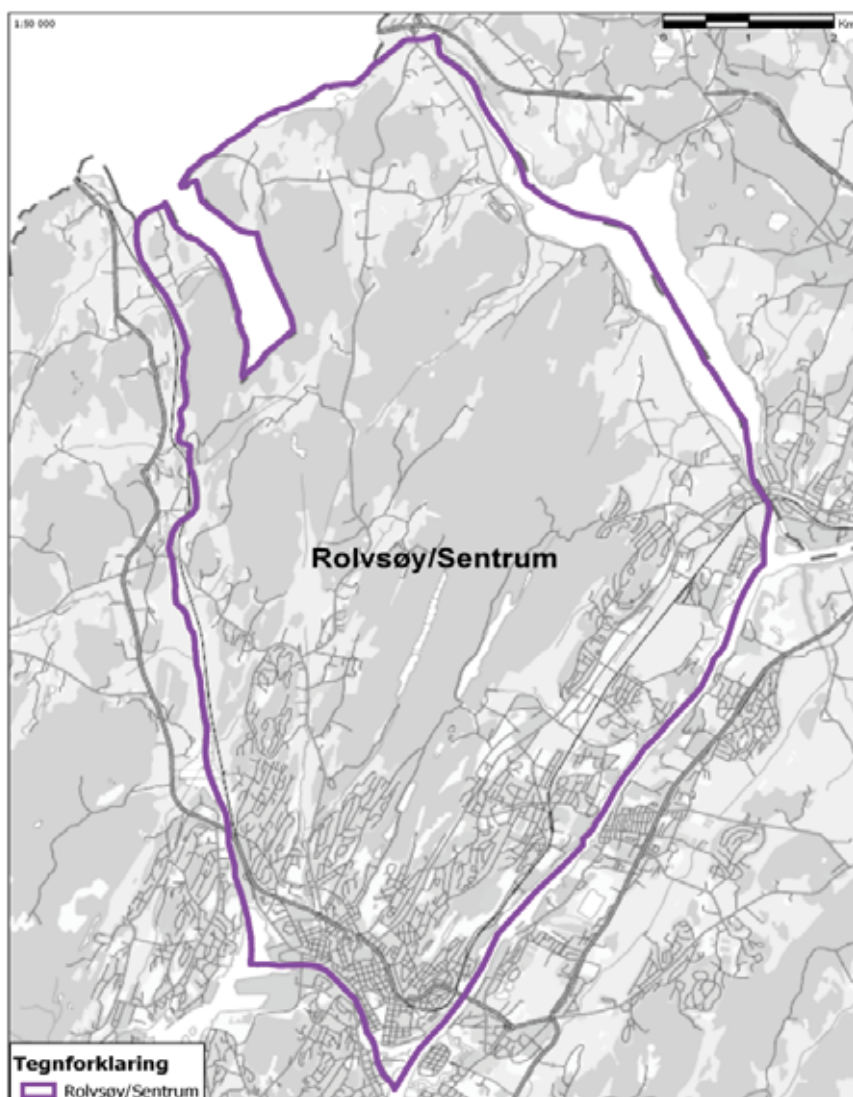
Østsidenmarka

Omfatter sammenhengende småkuperte utmarksarealer på 9457 dekar. De er i vest avgrenset mot eksisterende og nye byggearealer og i nord og øst mot landbruksområder.

Størstedelen av arealene i Østsidenmarka er offentlig eid, men private eiendommer inngår også. Det er et godt utbygd stinett, inkludert lysløype og folkesti i området. I den offentlige eide delen er det fortsatt store muligheter for ytterligere tilrettelegging for friluftsliv.

4.2.2 ROLVSØY/SENTRUM

Rolvsøy/Sentrum består av lokalsamfunnene Cicignon, Trara, Lisleby, Trosvik, Hauge, Ambjørnrød, Rekustad og Nylende. Byområdet innehar sentrumsfunksjon for hele kommunen. Byområdet grenser til Sarpsborg kommune, og har flere store idrettslag i Trosvik IF, Lisleby IL, Rolvsøy IF og Skogstrand IL.

Byområdet Rolvsøy/Sentrum, Fredrikstad kommune

IDRETTSANLEGG

Idrettshaller	4
Glemmenhallen, Kvernhushallen, Rolvsøyhallen og Lislebyhallen	
Fotballhall:	1
Østfoldhallen	
Svømmehall	3
Lykkeberg, Haugeåsen ungdomsskole og Trara	
Ishall	1
Kunstgressbaner	6
Rolvsøy, Lisleby, 7'er bane på Lisleby. Merkur x2 og Skogstrand	
Fotballbaner gress	7
Nylende x 2, Rolvsøy, Stabburbanen, Lisleby, Trosvik og ØPS/Veum. Kongsten x 2	
Fotballbaner grus	6
Nylende, Haugetun, Haugeåsen ungdomsskole, Lisleby, Skogstrand og Tollbodplassen	
Skytteranlegg	2
Klatresenter	1
Gymnastikksaler	10
Orienteringskart	9
Tennisanlegg	1
Turanlegg	2
Friluftsanlegg	1

FRILUFTSAREALER

**Fredrikstadmarka
med lysløype
7 sentrumparker
(Kirkeparken,
Lykkebergparken,
Bratliparken,
Biblioteksparken,
Jernbaneparken,
Knipleparken og
Cicignonparken)
Samhold badeplass
Glommastien**

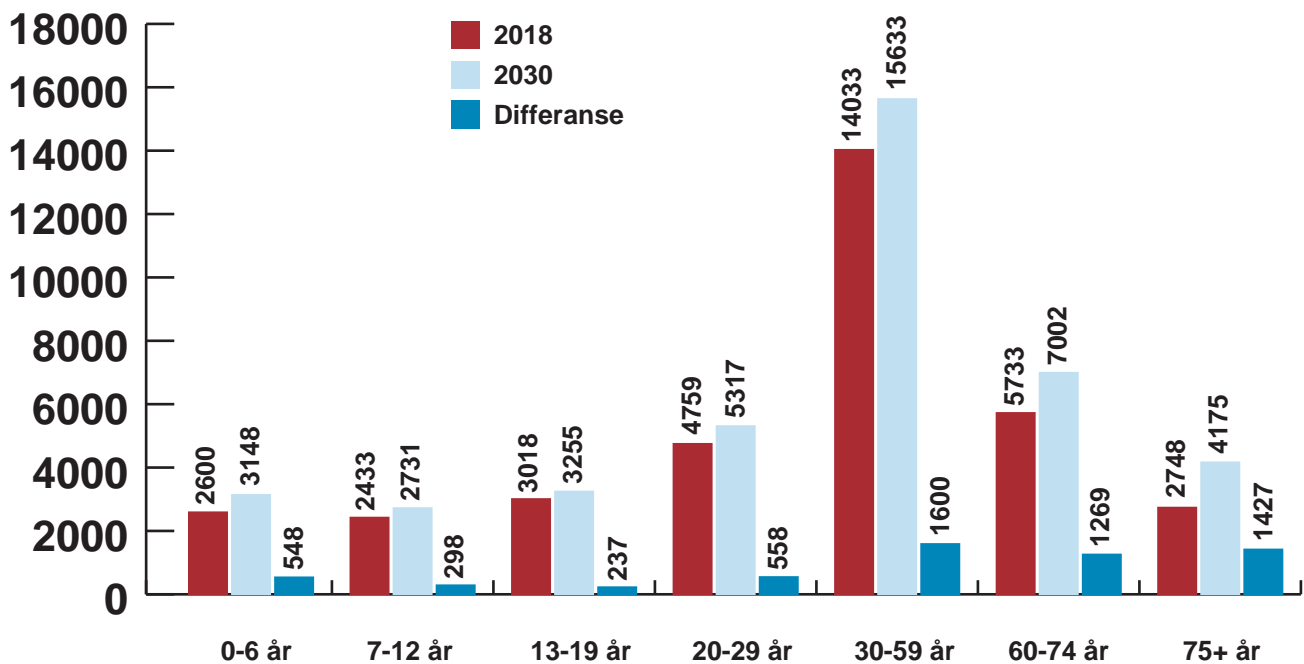
Fredrikstad kommune gjennomførte i perioden 2015-2016 en kartlegging og verdsetting av friluftslivsområdene i kommunen. Kartleggingen omfatter en rekke små friluftslivsområder og aktivitetsområder som ikke er nevnt i denne planen. Fullstendig kart over verdsatte områder er tilgjengelig på kommunens hjemmeside.

ALDER	0-6	7-12	13-19	20-29	30-59	60-74	75 +	TOTALT
Antall	2194	2378	2926	4540	13592	5586	2791	34007
%	6,5	7	8,6	13,4	40	16,4	8,2	100

*Andel Barn- og unge i aldersgruppen 0-19 utgjør 22,1% av befolkningen i byområde.

BEFOLKNINGSPROGNOSE ROLVSØY/SENTRUM 2018-2030

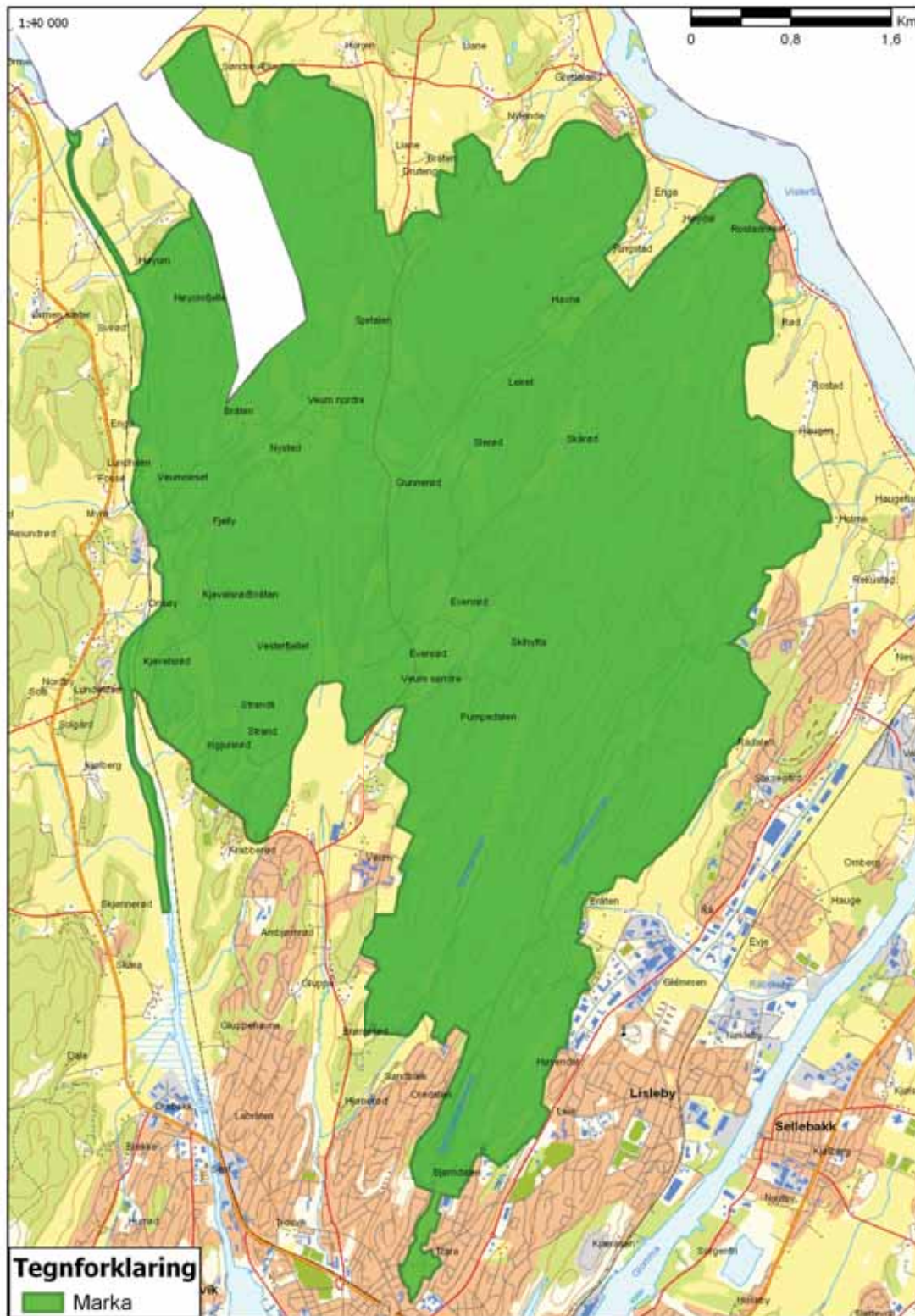
Forventet befolkningsvekst i byområde fordelt på ulike aldersgrupper, Fredrikstad kommune

Status og utfordringer

Det er planlagt sterk foretting i bydelen, 50 % i bykjernen. Store boligprosjekter vil utløse nye behov både for eksisterende anlegg, men også for å bygge nye. Byområdet har et stort sprik når det gjelder levekår. Kartlegging fra 2016 viser store forskjeller innenfor korte avstander. Utbygging av ny jernbanetrase gjennom bykjernen vil påvirke eksisterende idrettsanlegg, for eksempel kunstgressbanene på Merkur og skateparken på Steffensjordet. Det vil være viktig å sette av nok arealer til aktivitet etter hvert som befolkningen øker, og behovene må i større grad kartlegges.

Det er gode muligheter for friluftsliv i byområdet i dag. Utfordringer for friluftslivet er å ivareta og videreutvikle innfartsparkeringer til markaområdet, samt tilrettelegging for eldre og bevegelsehemmede rundt Bjørndalsdammene. Skilting og ivaretagelse av en grøntkorridor fra sentrum til marka er også svært viktig.

I byområdet Rolvsøy/Sentrum er det etablert 57 større eller mindre nærmiljøanlegg. En oversikt for hva lag, foreninger og publikum forøvrig ønsker av anlegg og arealer til egenorganisert fysisk aktivitet i kommende planperiode finnes i vedlegg L.

Fredrikstadmarka, Fredrikstad kommune

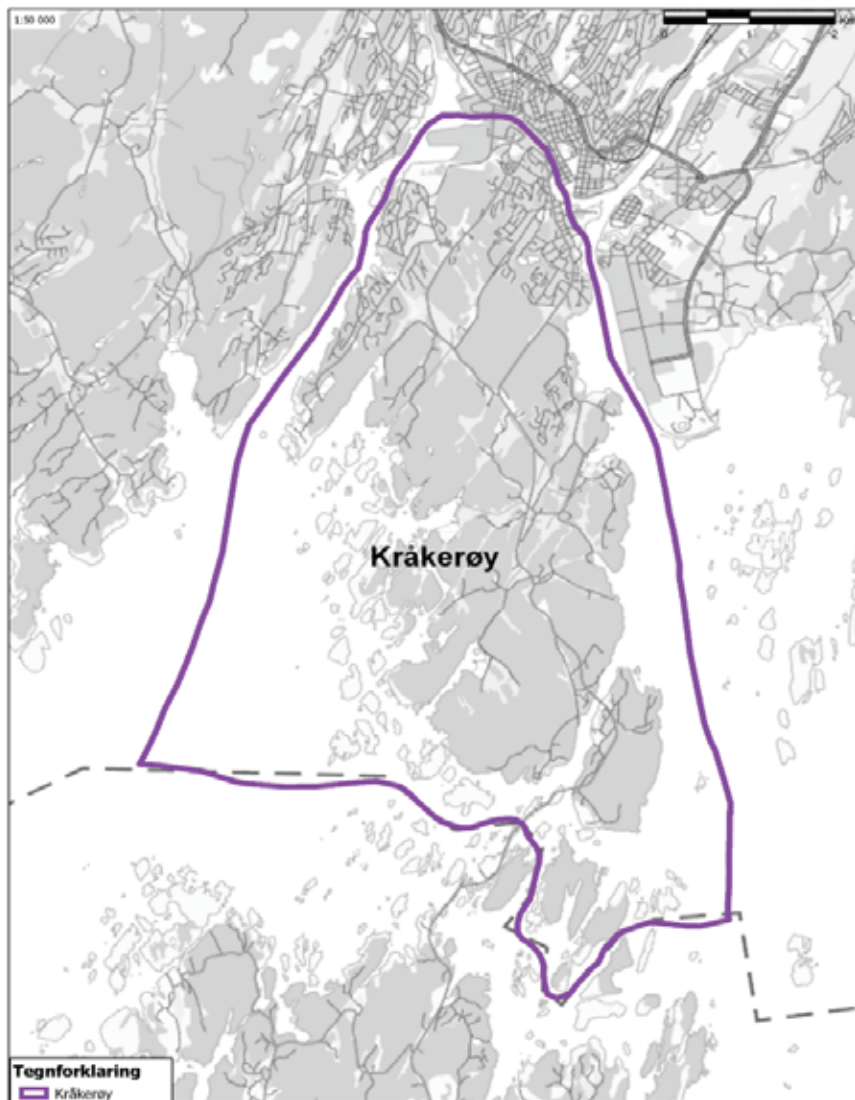
Fredrikstadmarka

Er på 28 605 dekar og er et landbruk/friluftsområde som strekker seg fra Fredrikstad sentrum i sør til Skinnerflo mot Råde i nord, fra Visterflo i øst til Seutelva i vest. Fredrikstadmarka kjennetegnes av et variert terreng, med skog, myr og tjern. Hele området er skiltet med mange forslag til turer av ulike lengder. Det tar kun noen få minutter å komme seg fra byens sentrum og opp i Fredrikstadmarka.

Hovedstiene er brede og fine. De er tilgjengelige for både funksjonshemmede, barnevogner, gående og syklende. Det er flere inngangsporter til marka og det er godt merkede løyper både sommer og vinter. Skihytta ligger sentralt i området og har åpent for servering hver søndag det meste av vinterhalvåret

4.2.3 KRÅKERØY

Kråkerøy består av lokalsamfunnet Kråkerøy. Byområdet består av øyer med broforbindelse til fastlandet, og grenser til Hvaler kommune. Byområdet har ett stort idrettslag; Kråkerøy IL.

Byområde Kråkerøy, Fredrikstad kommune

IDRETTSANLEGG

Idrettshaller	1
Blomsterøyhallen	
Svømmebasseng	1
Rødsmyra skole	
Trail anlegg	1
Kunstgressbaner	3
Fredrikstad stadion, Kråkerøy stadion og Lunde	
Fotballbaner gress	2
Værstebanen og Kråkerøy IL	
Fotballbaner grus	1
Kråkerøy IL	
Orienteringskart	6
Kunstisflate	1
Gymnastikksaler	4

FRILUFTSAREALER

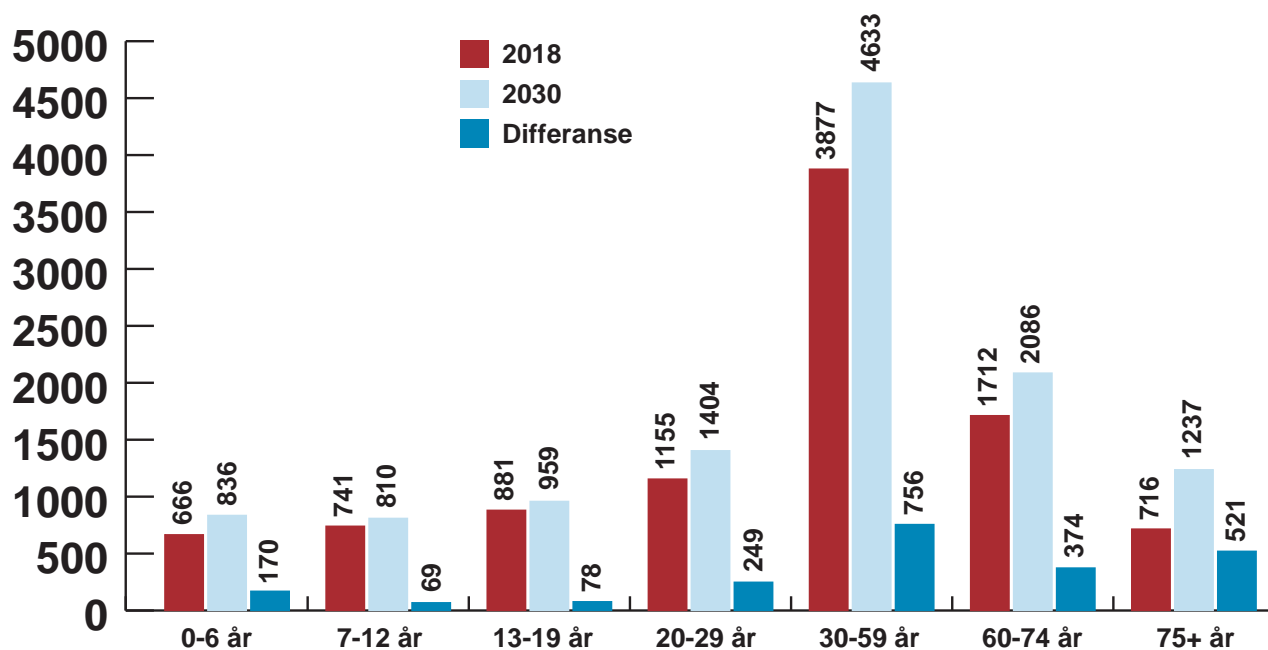
Kråkerøymarka
Enhuskilen badeplass
Tangen badeplass
Smertudammen
Skjærgårdsparken
Kjøkøy
Kyststien

Fredrikstad kommune gjennomførte i perioden 2015-2016 en kartlegging og verdsetting av friluftslivsområdene i kommunen. Kartleggingen omfatter en rekke små friluftslivsområder og aktivitetsområder som ikke er nevnt i denne planen. Fullstendig kart over verdsatte områder er tilgjengelig på kommunens hjemmeside.

ALDER	0-6	7-12	13-19	20-29	30-59	60-74	75 +	TOTALT
Antall	557	770	840	1172	3758	1708	728	9553
%	5,8	8,1	8,8	12,3	39,3	17,9	7,6	100

*Andel Barn- og unge i aldersgruppen 0-19 utgjør 22,7% av befolkningen i byområde.

BEFOLKNINGSPROGNOSE KRÅKERØY 2018-2030

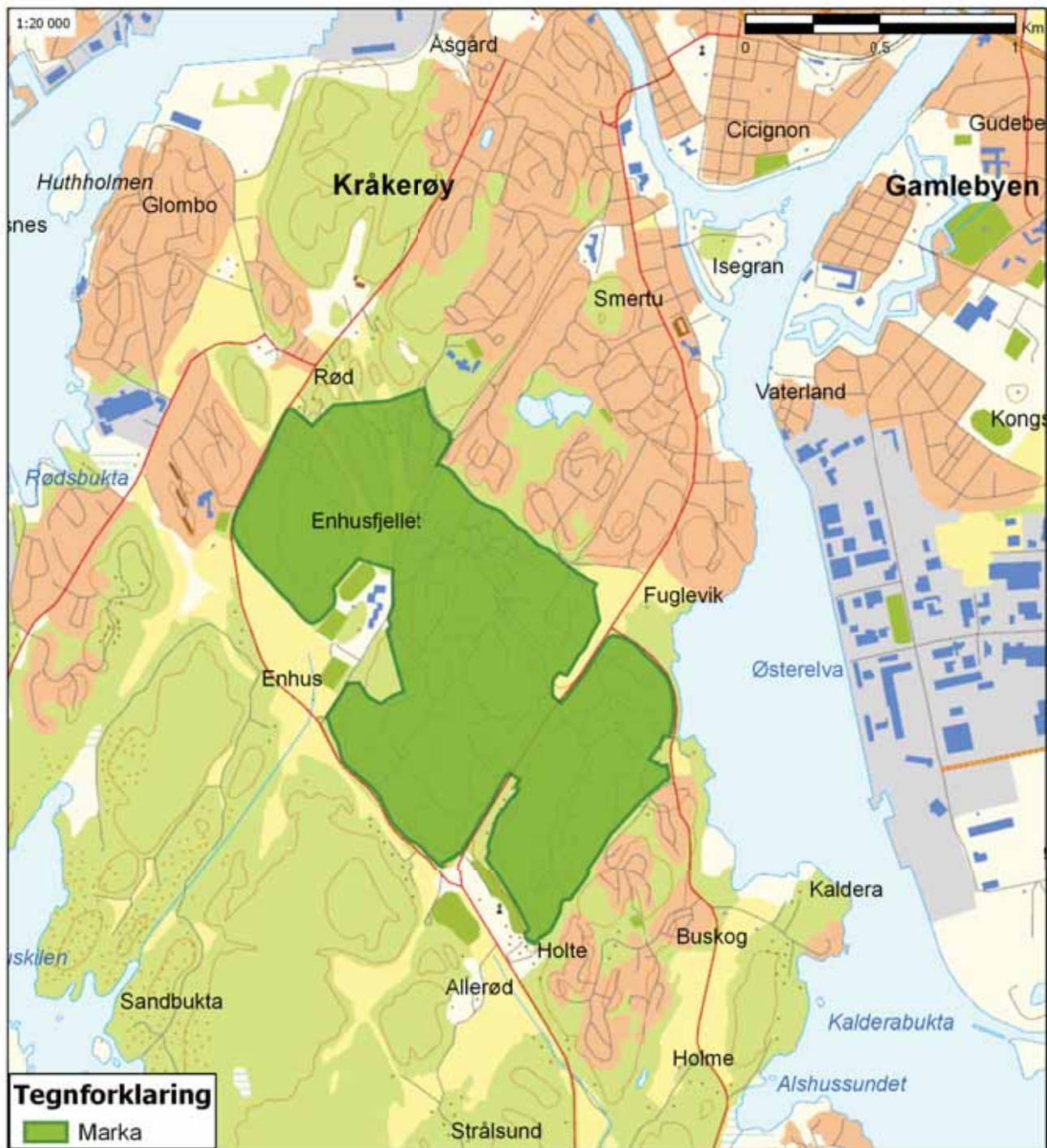
Forventet befolkningsvekst i byområde fordelt på ulike aldersgrupper, Fredrikstad kommune.

Status og utfordringer

I byområde Kråkerøy skal det etableres flere nye boligområder. Det er planlagt sterk fortetting spesielt i områdene rundt Værste. Store boligprosjekter vil utløse nye behov både for eksisterende anlegg, men også for å bygge nye. I utviklingen av Værsteområdet er det vedtatt å bygge ny isarena med to isflater. Dette vil sammen med planene om ny videregående skole og idrettshall gjøre Kråkerøy til et sentrum for flere av lagidrettene i byen.

Det er gode muligheter for friluftsliv i byområdet. Utfordringer for friluftslivet er å få på plass avtalegrunnlag og vedlikehold av kyststien.

I byområdet Kråkerøy er det etablert 19 større eller mindre nærmiljøanlegg. En oversikt for hva lag, foreninger og publikum forøvrig ønsker av anlegg og arealer til egenorganisert fysisk aktivitet i kommende planperiode finnes i vedlegg L.

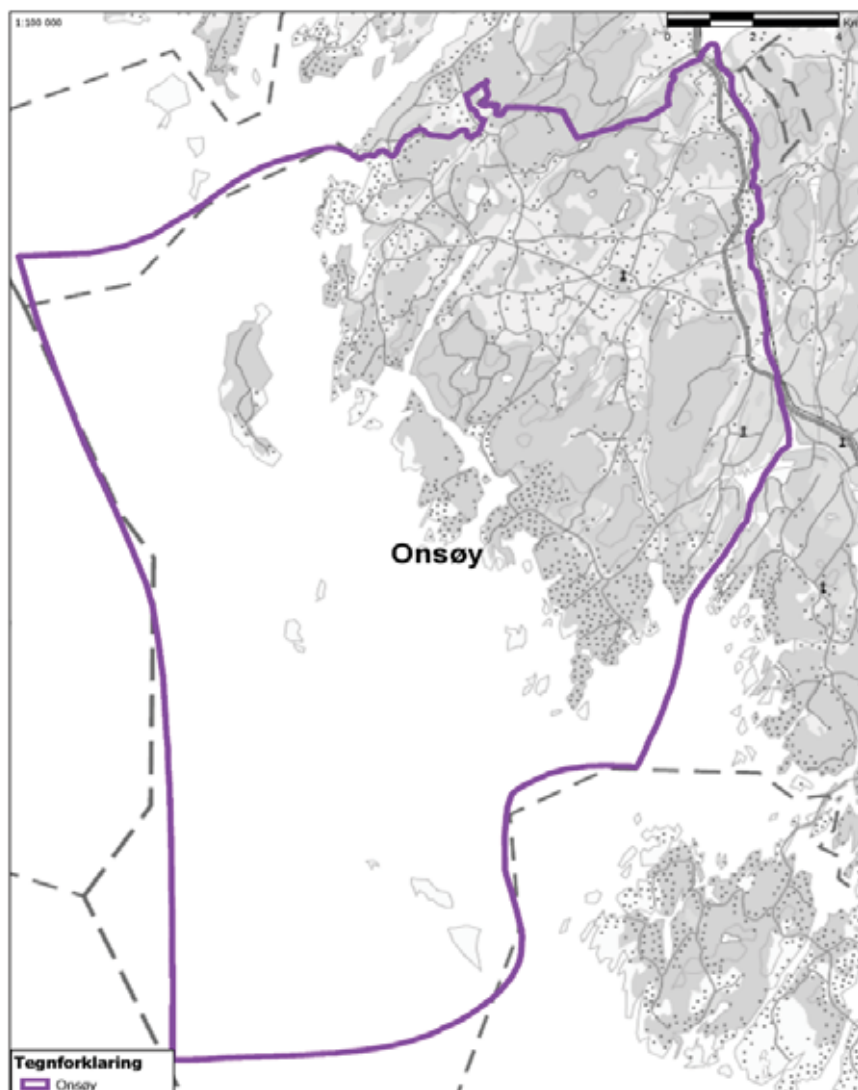
Kråkerøymarka, Fredrikstad kommune

Kråkerøymarka

Omfatter utmarksarealer på 1.596 dekar og ligger nord-øst på Kråkerøy i umiddelbar nærhet til bebyggelsen. Kråkerøy med beliggenhet mellom elvene Østerelva og Vesterelva og med flotte naturområder i lune vikene med mye løvskog, er svært viktige friluftsområder nær sentrum. De største sammenhengende utmarksområdene på Kråkerøy ligger imidlertid vest for riksveien til Hvaler. Markaområdet avgrenses til utmarksområdene som ligger tett opp til de store boligområdene i nordre del av Kråkerøy. Landskapet her har en særegen karakter med høye fjellplatåer og til dels bratte fjellsider.

4.2.4 ONSØY

Onsøy består av lokalsamfunnene Manstad, Slevik, Gressvik og Engelsviken. Byområde innehar en lang kystlinje og landbruksområder, og grenser til Råde og Sarpsborg kommuner. Byområdet har to store idrettslag i Lervik IF og Gressvik IF.

Byområde Onsøy, Fredrikstad kommune

IDRETTSANLEGG

Idrettshaller	2
Gaustadhallen og Gressvikhallen	
Svømmebasseng	2
Kunstgressbaner	2
Gaustad og Trondalen	
Fotballbaner gress	2
Hankø og Trondalen	
Fotballbaner grus	3
Gaustad, Hurrød Skole og Trondalen	
Orienteringskart	6
Skytteranlegg	1
Gymnastikksaler	4

FRILUFTSAREALER

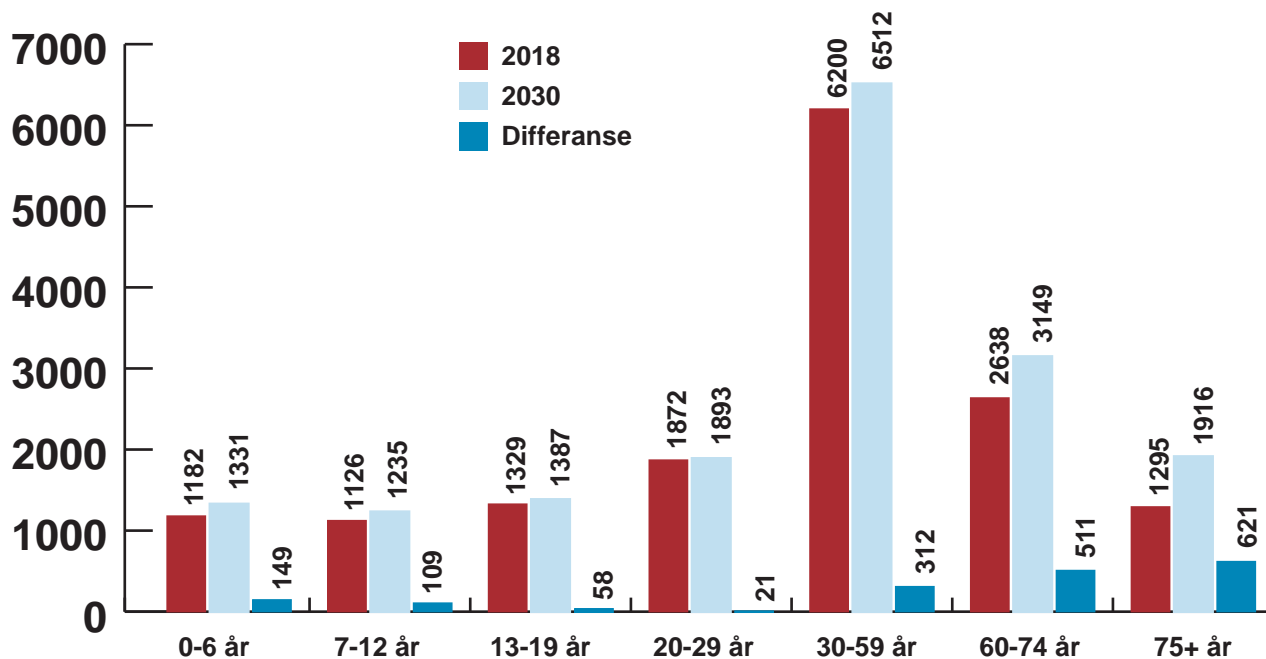
Gressvikmarka/Sprinkelet
Elingård kultursti
Hankø
Skjærgårdsparken
Foten badeplass
Mærrapanna badeplass
Dypeklo badeplass
Solviken badeplass
Flåtaviken
Kyststien

Fredrikstad kommune gjennomførte i perioden 2015-2016 en kartlegging og verdsetting av friluftslivsområdene i kommunen. Kartleggingen omfatter en rekke små friluftslivsområder og aktivitetsområder som ikke er nevnt i denne planen. Fullstendig kart over verdsatte områder er tilgjengelig på kommunens hjemmeside.

ALDER	0-6	7-12	13-19	20-29	30-59	60-74	75 +	TOTALT
Antall	1031	1110	1343	1829	6087	2655	1310	15365
%	6,7	7,2	8,7	11,9	39,6	17,3	8,5	100

*Andel Barn- og unge i aldersgruppen 0-19 utgjør 22,6% av befolkningen i byområde.

BEFOLKNINGSPROGNOSE KRÅKERØY 2018-2030

Forventet befolkningsvekst i byområde fordelt på ulike aldersgrupper, Fredrikstad kommune

Status og utfordringer

Byområde Onsøy består av både bynære og landlige områder. Det er planlagt forfetting spesielt i områdene rundt Gressvik. De neste årene vil det bli en oppgradering av kunstgressbanene i Trondalen og Manstad. Det vil på sikt være behov for å rehabilitere begge de kommunale svømmebassengene i byområde.

Det er gode muligheter for friluftsliv i byområdet, men det mangler lysbelagt løypetrase.

Det er iverksatt planlegging av ny lysløype ved Sprinkelet. Videre må det utarbeides avtalegrunnlag og vedlikehold av kyststien i området. Det må også sikres tilstrekkelig parkeringsmuligheter til Gressvikmarka og andre friområder.

I byområde Onsøy er det etablert 31 større eller mindre nærmiljøanlegg. En oversikt for hva lag, foreninger og publikum forøvrig ønsker av anlegg og arealer til egenorganisert fysisk aktivitet i kommende planperiode finnes i vedlegg L.

Gressvikmarka, Fredrikstad kommune

Gressvikmarka

Med sine 9 818 dekar strekker utmarksarealene seg fra vest for Trondalen, helt til jordbruksarealene ved Kjenne, og sydover mot Møklegård og Slevik. Noe areal ved Sprinkelet og ved Slevik er eid av kommunen. Gressvikmarka har mange kvaliteter med sin størrelse, beskjedne inngrep og sin fantastiske utsikt. Størrelsen oppleves kanskje best når marka betraktes fra toppen av bybroa. I tillegg henger Gressvikmarka sammen med turterrenget videre vestover helt til Onsøyknipen og Elingårdskilen. Det er få tekniske inngrep, og de store områdene med lav bonitet eller fjell i dagen har, sammen med en sterk oppdelt eiendomsstruktur, ført til et skogbruk med svært beskjedne bestandsreguleringer. Resultatet er et skogsbilde med betydelige opplevelseskvaliteter

4.2.5 ANDRE VERDIFULLE FRILUFTSOMRÅDER

I tillegg til markaområdene som er vist i kartene over, er det også i kartet LNF-områder med store verdier for friluftslivet. Disse områdene har lengre avstand til de store boligområdene og det forutsetter at det i større grad må brukes transport for å komme dit.

OMRÅDER	AREAL I DAA
Thorsø	16167
Vetatoppen	3347
Kjøkkøy	1500
Kråkerøy sydvest	6429
Langøya syd	671
Krossnesfjella	308
Onsøyknipen	2100
Elinborgskogen	3473
Hankø	2027
Rørfjell	189

4.3 LANGSIKTIG BEHOV FOR ANLEGG OG AREALER 2019-2031

4.3.1 IDRETTSANLEGG

Bærekraftig utvikling er avhengig av et godt kunnskapsgrunnlag. Det er derfor viktig å innhente informasjon der hvor behovene oppstår og aktiviteten faktisk finner sted, nemlig i idrettslagene og andre foreninger som legger til rette for fysisk aktivitet. Hvilke behov som finnes er skissert i vedlegg C.

4.3.2 FRILUFTSLIV/ NÆRMILJØANLEGG

Friluftsliv

Viktige og mye brukte områder bør sikres for fremtiden som offentlig friområder. Gjennom et samarbeidsprosjekt med fylkeskommunen og klima- og miljødirektoratet sikres prioriterte friluftsområder med hovedvekt på landfaste strandområder i nærheten av tettbygde strøk. Markaområdene, korridorer fra sentrum og boligstrøk og arealer for adkomst og parkering bør prioriteres. Viktige badeplasser som Dypeklo og Solviken bør også sikres.

I forbindelse sikring av dammen i Trondalen og opparbeidelse av belyst tursti i området er det naturlig å se på utviklingen av damanlegget. Dette vil kunne bli et attraktivt område med flere typer aktiviteter. I forbindelse med utvikling av et nytt stort boligområde ved Sorgenfridammen blir det viktig med utvikling av god grøntstruktur, rundløype rundt dammen og forbindelser til andre områder. Dette må sees i sammenheng med naturverdiene i området.

Vannsport

Utøvelse av motorsport kan gi brukerkonflikter knyttet til redusert tilgjengelighet for allmennheten, økt støybelastning og påvirkning av naturmangfold. Fredrikstad har vannsportutøvere som hevder seg i toppen, både nasjonalt og internasjonalt, og som kystby er det derfor viktig at Fredrikstad legger til rette for utøvelse av motorisert og ikke-motorisert vannsport som fullverdig idretts- og aktivitetstilbud.

Glommastien

Glommastien blir en stadig viktigere ferdselsåre for gående og syklende. Kombinert med ferje og flere anløpspunkter for ferjen vil Glommastien være svært viktig i fremtidige transportløsninger. Belysning vil være et moment i forbindelse med helårsbruk. Belysning av andre turstier/turveier vil også kunne øke bruksfrekvens og bidra til å knytte områder og ferdsel sammen.

Stien bør videreføres mellom Leca og Roald Amundsens minne, og tilpasses forbi den nye broa over Glomma, også med tilførsel til gang- og sykkelnett på broa. Å videreføre lyssetting av Glommastien blir og viktig.

Lysløype

Det bør etableres lysløype på Kråkerøy, i tillegg til å se på forlengelser og tilknytninger til nye boligområder for de eksisterende løyopenett. Videre bør det også utarbeides egen lysløype for hester.

Det er behov for en sammenhengende promenade fra Isegran til stadion langs elva, med sitteplasser og treningsapparater for urbant friluftsliv, gjerne iblanda spisesteder. Det er viktig at folk liker seg på stedene for å bli motivert til å bruke de om og om igjen, dette gjør at trening og mosjon blir trivelig.

Lysløyopenettet har mye gammel armatur som inneholder miljøskadelige stoffer og stolper av eldre årgang. Dette må byttes og det må vurderes bruk av andre typer stolper enkelte steder. Arbeidet er påbegynt, men må tas over tid.

Kyststien

Kyststien går i dag gjennom samtlige kommunedeler i Fredrikstad. I følge friluftsløven kreves avtale med grunneier for å kunne merke sti. Dette avtalegrunnlaget er svært mangelfullt i Fredrikstad. I 2016 startet kommunen et samarbeid med Oslofjordens friluftsråd for å få på plass avtalegrunnlag i Onsøy. Tilsvarende arbeid må prioriteres i Torsnes og på Kråkerøy. Da arbeidet med å skaffe avtaler er svært tidkrevende og møter mye motstand hos mange grunneiere bør kommunen kunne ta i bruk friluftslivlovens § 20 (Uttalelse om tvilsspørsmål) og § 35 (Tiltak og inngrepsløyve for å lette ferdsel i utmark). Dette gir kommunen større frihet for å få etablert en sammenhengende stitrasé. I dag går stien i stor grad gjennom skog eller langs vei. Intensjonen med kyststien er at den skal være en sammenhengende turstiforbindelse i strandsonen, men det er også her det er størst konflikt mellom brukerinteresser.

Lekeplasser

Utfordringene vi i dag står overfor krever at fysiske omgivelser planlegges og tilrettelegges på en måte som innbyr til et aktivt liv. Fysisk aktivitet på lekeplassen er en morsom, frivillig del av de minimum 60 minuttene med fysisk aktivitet som barn må ha om dagen ifølge Verdens Helseorganisasjon. Hyppigere fysisk aktivitet blir enda viktigere for store og små barn i årene som kommer. Derfor er det viktig å legge til rette for lekeplasser som gir barna høyt aktivitetsnivå og hvor lekeapparatene stimulerer til god bevegelse, kreativitet og holder barn i aktivitet over lengre tid. Innholdsrike og stimulerende lekeplasser med utviklingsmessig og relevant lekeutstyr som barna synes er spennende bidrar til barnas daglige aktivitetsnivå. Tilgjengelighet og nærhet er viktig, derfor bør hvert byområde ha en stor lekeplass hvor klassisk lekeplass kan kombineres med aktivitetspark/ hinderløype, ballbane osv.

En gradvis utbygging av enkelte større aktivitetsområder med flerbruk bør gjennomføres over noen år for å sikre flere større aktivitetsområder med ulike typer apparater. Norsk Standard for universell utforming av uteområder angir krav og anbefalinger til universell utforming av opparbeidete

uteområder. Det anbefales at denne standarden legges til grunn for planlegging, utførelse og tiltak. Universell utforming av felles og offentlige uteområder bidrar til at alle mennesker kan ha tilgang til området med muligheter for utendørsaktiviteter og sosialt samvær. Nærmiljøanlegg som er attraktive, tilgjengelige og tilpasset behovet for ulike aldersgrupper er viktige for helse og det sosiale livet. Uteoppholdsarealene må være lett tilgjengelige enten man er liten eller stor, ser og hører dårlig eller er dårlig til beins. Områder beregnet for lek og rekreasjon må være trygge, trafiksikre og skjermet for støy og forurensninger.

Viktige stikkord er: trinnfri adkomst, liten stigning og stabile, jevne dekker, ledelinjer, mulighet til å sitte ned, vekster som ikke fremkaller allergi, adkomst som er bred nok for barnevogn og rullestol og lekeutstyr som gir utfordringer for et bredt spekter av funksjonsevner.

Det kreves også systematisk arbeid og god oppfølging for å opprettholde et høyt sikkerhetsnivå som vi har på lekeplasser, med regelmessig kontroll og utbedringstiltak ved behov.

Grøntområder

God tilgang til grøntanlegg og friluftslivsområder er et av de viktigste virkemidlene en kommune har for å fremme folkehelse og trivsel. Dette vil gjelde både marka og hundremeterskogen i nærområdet. Forskning viser at når det gjelder barn skjer mye av aktivitetene innenfor en radius på 100 meter. Mange små attraktive nærområder, god standard på viktige parkområder, grønne korridorer for ferdsel, belysning og biologisk mangfold vil være viktige stikkord.

Flere benker og tilrettelegging for pauser langs turstier/veier og grøntkorridorer har gitt økning i bruksfrekvensen blant eldre og småbarnsfamilier. Det er viktig å kunne sette seg ned, og dette vil også gjelde opphold i parker og grøntområder. Benker og bord bidrar til en «pust i bakken» og sosiale møteplasser.

Vedlegg

Vedlegg A: Resultatvurdering av arbeidet med idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i perioden 2012-2017

Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet i Fredrikstad kommune 2012-2015 ble vedtatt av Bystyret 9.2.2012. Hovedrevisjon skal i utgangspunktet skje hvert fjerde år, mens handlingsprogrammet for anlegg skal rulleres årlig. Handlingsprogrammet fungerer som et styringsverktøy for kommunen, idrettslag og øvrige interessegrupper med tanke på hvem som kan søke spillemidler. Gjeldende handlingsprogram kan du lese i vedlegg B.

Fredrikstad idrettsråd hadde egne mål og strategier innlemmet i kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2012-2015. Deres vurdering av arbeidet som er gjort i planperioden kan leses i sin helhet i vedlegg H.

Resultatvurderingen av forrige plan gjelder til og med 2017 i og med at hovedrevisjonen har blitt utsatt til å gjelde fra og med 2017.

STATUS IDRETT

Det er i planperioden blitt realisert to økonomisk krevende anlegg i Fredrikstad: Rehabilitering av Kongstenhallen inne, friluftsbadet ute og bygging av Lisebyhallen. Kongstenanleggene har bidratt til bedre fasiliteter og gode forhold for å opprettholde Fredrikstad sitt ærverdige «Folkebad». Lisebyhallen som i 2016 ble kåret til «Årets idrettsanlegg» av NIF og Kulturdepartementet er et stort områdeløft for Liseby som lokalsamfunn.

Oversikt over etablerte ordinære idrettsanlegg og rehabiliteringer:

ÅR	STED	ANLEGGSTYPE	KOSTNAD (Brutto)	BYGGER
2012	Lunde	Kunstgressbane	3 545 000	Trolldalen IF
2012	Onsøy	Klubbhus	681 000	Onsøy J.F.F
2012	Kongsten	Golf / drivingrange	2 880 000	Fredrikstad Golfpark
2012	Kongsten	Golf / 9 hullsbane	3 863 000	Fredrikstad Golfpark
2013	Kongsten	Golf / vanningsanlegg	3 256 000	Fredrikstad Golfpark
2013	Activ Center	Turn- og basishall	4 048 000	Nedre Glomma Turn
2013	Gaustad	Klubbhus/lager/garderober	10 960 000	Lervik IF
2013	Kongsten	Golf / 18 hullsbane	24 311 000	Fredrikstad Golfpark
2013	Høydal	Orienteringskart	170 000	Fredrikstad Skiklubb
2013	Bjørndalen	Skytebane	347 000	Fredrikstad Skytterlag
2013	Gressvikmarka	Orienteringskart	159 000	Fredrikstad Skiklubb
2013	Torsnes	Grusbane	1 800 000	Torsnes IL
2014	Lisleby	Kunstgressbane	6 232 000	Fredrikstad kommune
2014	Glemmen	Flerbrukshall	54 000 000	Østfold Fylkeskommune
2014	Gaustad	Kunstgress	7 320 000	Fredrikstad kommune
2014	Merkur 1	Kunstgress/undervarme	8 236 000	Fredrikstad kommune
2014	Skogstrand	Kunstgress	6 655 000	Fredrikstad kommune
2014	Sagabakken	Flerbrukshall	24 420 000	Fredrikstad kommune
2014	Torsnes	Skytterbane	1 118 000	Torsnes Skytterlag
2014	Lisleby	Idrettshall	75 000 000	Fredrikstad kommune
2015	Østsidemarka	Orienteringskart	118 000	Fredrikstad Skiklubb
2015	Activ Center	Klatreanlegg	3 285 000	Fredrikstad Klatreklubb
2015	Kongstenhallen	Rehabilitering av banedekke	3 724 000	Fredrikstad kommune
2015	Fredrikstad stadion	Kunstgress	7 300 000	Fredrikstad kommune
2015	Gaustad	Kunstgress	7 325 000	Fredrikstad kommune
2015	Veum	Orienteringskart	231 000	Fredrikstad Skiklubb
2015	Gaustad	Lager	627 000	Lervik IF
2015	Selbak	Kunstgress	6 470 000	Fredrikstad kommune
2015	Gaustad	Kiosk	632 000	Lervik IF
2016	Fredrikstad stadion	Undervarme	3 256 000	Fredrikstad kommune
2016	Kongsten	Rehabilitering friluftsbadet	64 718 000	Fredrikstad kommune
2016	Kongsten	Rehabilitering innendørs-svømmeanlegg	106 606 000	Fredrikstad kommune
2016	Torp	Brytehall	3 974 000	Torp IF
2016	Kongsten	Garderobeanlegg	1 800 000	Fredrikstad kommune
2016	Torp	Rehabilitering kunstgress	3 021 000	Fredrikstad kommune
2016	Kråkerøy	Orienteringskart	222 000	Fredrikstad Skiklubb
2016	Kongsten	Drukningssalarm	3 122 000	Fredrikstad kommune

Oversikt over etablerte nærmiljøanlegg:

ÅR	STED	ANLEGGSTYPE	KOSTNAD (Brutto)	BYGGER
2012	Bramersvei	Balløkke	80 000	Bra Jo Velforening
2012	Nordre Kråkerøy	Kart	137 000	Fredrikstad Skiklubb
2012	Ambjørnrød skole	Ballbinge	560 000	Fredrikstad kommune
2012	Trosvik skole	Ballbinge	417 000	Fredrikstad kommune
2012	Rød skole - Onsøy	Ballbinge	590 000	Fredrikstad kommune
2012	Rødsmyra skole	Ballbinge	469 000	Fredrikstad kommune
2013	Nylende	Skateboardanlegg	378 000	Nylende IF
2013	Begby skole	Ballbinge	405 000	Fredrikstad kommune
2013	Bjørndalen/2 dam	Treningspark	1 349 000	Fredrikstad kommune
2013	Vestbygda ungdomsskole	Ballbinge	637 000	Fredrikstad kommune
2013	Vestbygda ungdomsskole	Ballbane	356 000	Fredrikstad kommune
2013	Vestbygda ungdomsskole	Basketbane	268 000	Fredrikstad kommune
2014	Torp skole	Ballbinge	475 000	Fredrikstad kommune
2014	Nye Rekustad skole	Ballbinge	421 000	Fredrikstad kommune
2014	Slevik skole	Ballbinge	497 000	Fredrikstad kommune
2015	Borge skole	Ballbinge	477 000	Fredrikstad kommune
2015	Nøkleby skole	Klatrevegg	700 000	Fredrikstad kommune
2015	Nøkleby skole	Parkouranlegg	700 000	Fredrikstad kommune
2015	Nøkleby skole	Ballbinge	700 000	Fredrikstad kommune
2015	Nøkleby skole	Skateanlegg	700 000	Fredrikstad kommune
2015	Borge ungdomsskole	Ballbinge	682 000	Fredrikstad kommune
2016	Trosvik skole	Klatrevegg	702 000	Fredrikstad kommune
2016	Trosvik skole	Sandvolleyballbanen	890 000	Fredrikstad kommune
2016	Trosvik skole	Ballbinge	811 000	Fredrikstad kommune
2016	Trosvik skole	Ballbane	792 000	Fredrikstad kommune
2016	Holmen	Treningspark for eldre	300 000	Fredrikstad kommune
2016	Gressvik	Treningspark	385 000	Gressvik IF
2016	Lervik	Parkour	1 385 000	Lervik IF
2016	Bratliparken	Hinderløype	562 000	Fredrikstad kommune/ Trara LSU
2016	Værstetorget	Kunstisbane / Sandvolleyballbanen	10 859 000	Fredrikstad kommune / Værste AS
2016	Borge ungdomsskole	Sandvolleyballbanen	352 000	Fredrikstad kommune
2016	Borge ungdomsskole	Skateanlegg	987 000	Fredrikstad kommune
2016	Borge ungdomsskole	Parkouranlegg	495 000	Fredrikstad kommune
2016	Borge ungdomsskole	Basketballbane	477 000	Fredrikstad kommune

Flere anlegg er under bygging/rehabilitering

- Kongstenhallen – ventilasjonsanlegg
- Skytterbane Regimentsmyra
- Innendørs skyttertunell – Regimentsmyra
- Glommastien – lys

STATUS FRILUFTSLIV

I 2016 ble det utarbeidet forvaltningsplan for de friluftslivsområdene som kommunen forvalter. I tillegg foreligger det en forvaltningsplan for statlig sikrede områder som ble utarbeidet i 2013 og revidert i 2015. Planene setter rammer for videre utvikling og drift av arealene. Handlingsplan for lysløypenett 2016-2019 legger føringer for løpende vedlikehold og oppgradering, samt en omfattende rehabilitering av løypa i Fredrikstadmarka.

Tabellen viser områder som er sikret for friluftsliv i perioden 2012- 2017

ÅR	STED
2016	Humlekjær parkering, Borge
2016	Vispen, Borge
2016	Håholmen, Kråkerøy
2016	Lyngholmen, Onsøy
2017	Adkomstvei Bevøveien, Borge
2017	Flåtaviken, Onsøy

Tabellen viser større tiltak som er utført på friluftslivsområder i perioden 2012- 2017

ÅR	STED	TILTAK	KOSTNAD
2012 - 2013	Bjørndalen, Sentrum	Lysløype	950 000
2013	Randholmen, Kråkerøy	Økt tilgjengelighet i friområde	100 000
2013	Vetatoppen	Dagsturhytte	79 500
2013	Vetatoppen	Turvei	85 500
2014 - 2016	Glommastien	Omfattende rehabilitering	3 000 000
2015	Gjetøya	Nytt bryggeanlegg	100 000
2015	Bjørndalen, Sentrum	Etablering av Bjørneløypa	300 000
2015	Kommunale badeplasser	Nye badeflater	50 000
2015	Flatskjæra, Onsøy	Nye brygger for fritidsbåter	140 000
2015 - 2016	Skjærgården	Nye utedoer og søppelskur	130 000
2016	Lettretangen, Onsøy	Ny brygge for fritidsbåter	79 000
2016	Glufsa, Kråkerøy	Ny gangbro for økt tilgjengelighet	50 000
2016	Kommunale badeplasser	Skilting for HC-parkering	30 000
2016	Bevø	Sikring av adkomst til Bevø friområde	850 000
2017	Solviken, Onsøy	Ny HC-baderampe	700 000
2017	Tjeldholmen/Randholmen, Kråkerøy	Ny gangbro på kyststien i statlig sikret friområde	450 000
2017	Kommunale badeplasser	Nye informasjonstavler med kart	110 000
2017	Foten, Onsøy	Ny HC-flåte og bølgebryter	250 000
2017	Vispen, Borge	Ny HC- badeflate med kajakkrampe	100 000
2017	Flåtaviken, Onsøy	Ny molo/gangpassasje på friområde	950 000
2017	Glommastien	Belysning	4 200 000
2017	Kyststien, Onsøy	Avtalegrunnlag Kyststien	200 000
2017	Fredrikstadmarka	Rehabilitering og nye stolper	300 000
2017 - 2018	Gressvik, Trondalen	Oppstart prosjektering av ny lysløype	3 100 000
2017 - 2018	Foten, Onsøy	Oppstart bygging av nytt kafebygg og serviceanlegg	13 000 000

STATUS LEKEPLASSER

I perioden 2012-2017 har virksomhet Park foretatt en omfattende opprusting av frittstående lekeplasser. Antall kommunale lekeplasser teller 59 stykker og de rehabiliteres etter rullerende handlingsplaner.

Tabell under viser større tiltak som er gjennomført på lekeplasser i perioden 2012-2017

ÅR	STED	TILTAK
2013	Mærrapanna	Rehabilitering av lekeplass
2013	Magnus blindesvei	Rehabilitering av lekeplass
2013	Grågåsveien	Rehabilitering av lekeplass
2013	Ringstadveien	Rehabilitering av lekeplass
2013	Sandklova	Rehabilitering av lekeplass
2013	Fossekallveien	Rehabilitering av lekeplass
2013	Knipleparken	Rehabilitering av lekeplass
2013	Nørbecksvei	Rehabilitering av lekeplass
2013	Cicignonparken	Rehabilitering av lekeplass
2014	Per Gynts vei	Rehabilitering av lekeplass
2014	Gjonesvei	Rehabilitering av lekeplass
2014	Vierveien	Rehabilitering av lekeplass
2014	Skrelleren N	Rehabilitering av lekeplass
2014	Gressvik	Rehabilitering av lekeplass
2014	Lundheim	Rehabilitering av lekeplass
2014	Dypeklo	Rehabilitering av lekeplass
2015	Trosvik torg	Etablering av lekeplass
2015	Pettersand	Rehabilitering av lekeplass
2015	St. Hanfsjellet	Rehabilitering av lekeplass
2015	Christianslund alle	Rehabilitering av lekeplass
2015	Vispen	Rehabilitering av lekeplass
2016	Ambjørnrød	Rehabilitering av lekeplass
2016	Parkveien	Gjenåpning av lekeplass
2016	Haslerudveien	Gjenåpning av lekeplass
2016	Villaveien	Rehabilitering av lekeplass
2016	Nesveien	Rehabilitering av lekeplass
2016	Nabbetorp	Rehabilitering av lekeplass
2016	Snøren	Rehabilitering av lekeplass
2016	Vaterland	Rehabilitering av lekeplass
2016	Borgeveien	Rehabilitering av lekeplass
2017	Lillegård	Rehabilitering av lekeplass
2017	Prætoriusgate	Rehabilitering av lekeplass
2017	Kirkeparken	Rehabilitering av lekeplass
2017	Enhuskilen	Etablering av lekeplass

STATUS SENTRUMSPARKER

I 2016 ble det utarbeidet en forvaltningsplan for de syv sentrumsparkene i Fredrikstad. Målsettingen er at de skal fremstå som attraktive områder, og innby til bevegelse og rekreasjon for hele befolkningen.

Tabellen viser større tiltak som er utført i sentrumsparkene i perioden 2012-2017

ÅR	STED	TILTAK	KOSTNAD
2012	Cicignonparken	Etablering av skiferplass	200 000
2014	Cicignonparken	Etablering av ny terrasse	1 800 000
2014	Lykkebergparken	Ny kantstein	100 000
2014	Jernbaneparken	Rehabilitering av park	200 000
2014	Samtlige parker	Rehabilitering av grusganger	200 000
2015	Knipleparken	Etablering av gjennomgående gangsti, oppholdsarealer og flere benkebord	150 000
2015	Jernbaneparken	Park stengt for gjennomkjøring og parkering	100 000
2015 - 2017	Cicignonparken og Kirkeparken	Nye benker	300 000
2017	Lykkebergparken	Tilrettelegging av trapp med rekkverk og belysning	110 000
2017	Kirkeparken	Toalettfasiliteter for brukere av lekeplassen, årlig leie	300 000
2017	Kirkeparken	Rehabilitering av areal rundt kirken	200 000
2017	Kirkeparken	Sikret lekeplassområdet med gjerde	250 000
2017 - 2018	Bibliotekparken	Utvidelse av parken mot elven	1 900 000

Vedlegg B: Årlig rullerende handlingsplan for ordinære idrettsanlegg og nærmiljøanlegg

- *1. HANDLINGSPLAN FOR UTBYGGING AV ANLEGG, 2018 – 2021
- *2. LISTE OVER LANGSIKTIGE ØNSKER OG BEHOV
- *3. STØRRE INTERKOMMUNALE ANLEGG, PROGRAMSATSING.

Rullering av handlingsprogram for ordinære idrettsanlegg og nærmiljøanlegg vedtas i Kultur- og miljøutvalget hvert år. Frist for innmelding til årlig rullering er 1. juni.

Gjeldende handlingsprogram ble vedtatt 26.09.2018

1.1 Ordinære idrettsanlegg og rehabilitering

Rev. 26.09.2018

ANLEGGSTYPE	STED	ANLEGGSEIER	KOSTNADER (TALL I TUSEN)	PLANLAGT BYGGESTART
Rehabilitering av ventilasjonsanlegg	Kongstenhallen	Fredrikstad kommune	8.896	2017 (ferdigstilt)
Lager/garasje på Fredrikstad Skistadion	Fredrikstad Skistadion/ Veum	Fredrikstad Skiklubb	920	2017 (påbegynt)
Kunstgress 9`er bane xxx)	Manstad	Lervik IF	3.716	2018
Kunstgress 11`er bane x)	Kråkerøy	Fredrikstad kommune	10.000	2018
Rehabilitering av garderobe-anlegg/universell utforming	Turnhallen	Fredrikstad Turnforening	800	2019
Innebandybane – ute	Slevik	Slevik Innebandyklubb	665	2018
Rehabilitering av idrettsgulv	Gudeberg skole	Fredrikstad kommune	1.100	2018 (ferdigstilt)
Rehabilitering av ventilasjonsanlegg	Ambjørnrød skole	Fredrikstad kommune	3.108	2018
Lysløype - rehabilitering	Rolvøy - Skihytta	Fredrikstad kommune	2.000	2018
Rehabilitering av sanitær-anlegg friluftslivsanlegg	Dypeklo	Fredrikstad kommune	900	2018
Kunstgress 7`er bane xxx)	Torsnes	Torsnes IL	1.900	2019
Kunstgress 7`er bane kunstgress	Lisleby	Fredrikstad kommune	3.925	2018 (ferdigstilt)
Lysløype / tursti	Trondalen - Sprinklet	Fredrikstad kommune	2.700	2019
Rehabilitering kunstgress 11`er bane	Østsiden	Fredrikstad kommune	5.100	2019
Rehabilitering kunstgress 11`er bane	Gressvik	Fredrikstad kommune	5.100	2019
Kunstgress rehabilitering xx)	Begby	Begby IL / Fredrikstad kommune	5.100	2019
Kunstgress rehabilitering xx)	Rolvøy	Rolvøy IF / Fredrikstad kommune	5.100	2019

ANLEGGSTYPE	STED	ANLEGGSEIER	KOSTNADER (TALL I TUSEN)	PLANLAGT BYGGESTART
Kunstgress rehabilitering xx)	Kråkerøy	Kråkerøy IF / Fredrikstad kommune	5.100	2019
Orienteringskart	Gressvikmarka	Fredrikstad Skiklubb	200	2018
Lysløype - rehabilitering	Veum - Evenrød	Fredrikstad kommune	2.200	2019
Rehabilitering av klubbhus – Gresvik IF	Trondalen	Gresvik IF	Må utredes	2019
Kunstgressbane 9`er bane xxx)	Nylende IF	Nylende IF	Må utredes	2019
Rehabilitering Gressvik Ungdomsskole	Gressvik	Fredrikstad kommune	8.600	2018
Tursti	Øra	Fredrikstad kommune	Må utredes	2019
Curling- og bowls anlegg	Sorgenfri	Nedre Glomma Bowls og Curling klubb	26.000	2019
Baderampe/ tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse.	Foten	Fredrikstad kommune	700	2019
Ridesti	Østsidemarka	Fredrikstad kommune	2.100	2019
Lysløype - rehabilitering	Veum / Høyfjellveien	Fredrikstad kommune	1.900	2019
Rehabilitering lys – fire kommunale idrettshaller	Gressvikhallen, Borgehallen, Rolvsøyhallen og Gaustadhallen	Fredrikstad kommune	3.563	2019

x) Viser til kunstgressplanen 2016 - 2023 – merknad om merkostnad for ny bane på Kråkerøy. xx) Viser til kunstgressplanen 2016 – 2023. Kan bli endringer i prioriteringene pga. finansiering. xxx) Anlegget er på uprioritert liste i kunstgressplanen. Bygges på eget initiativ fra klubben.

1.2 Nærmiljøanlegg

ANLEGGSTYPE	STED	ANLEGGSEIER	KOSTNADER (TALL I TUSEN)	PLANLAGT BYGGESTART
Aktivitetsanlegg / 5`er kunstgress	Oldenborgila	Fredrikstad kommune	300	2018
Aktivitetsanlegg / treningspark	Oldenborgila	Fredrikstad kommune	300	2018
Aktivitetsanlegg x 2	Slevik	Slevik Velforening	900	2018
Hinderløype	Hjalmar Bjørgesvei / Lahellemoen	Fredrikstad kommune	600	2018
Pump-track - sykkelbane	Trondalen	Gresvik IF	722	2018 (ferdigstilt)
Motorikkbane	Manstad	Lervik IF	1.109	2019
Treningspark	Begby	Begby IF / Fredrikstad kommune	Må utredes	2019
Parkour	Hurrød skole	Fredrikstad kommune	Må utredes	2019
Bordtennis bord/ute	Trosvik skole	Fredrikstad kommune	90	2019
Hinderløype	Trosvik skole	Fredrikstad kommune	100	2019
Treningspark	Østsidens sykehjem	Fredrikstad kommune	800	2019
Treningsløype «Trappa»	Smertulia	Fredrikstad kommune	380	2019
Hinderløype	Jadeveien	Fredrikstad kommune	700	2019
Treningspark del 2	Smertulia	Fredrikstad kommune	600	2019
Aktivitetsanlegg	Sellebakk	Selbak TIF	Må utredes	2019
Rehabilitering av sandvolleyballbane	Gudeberg	Fredrikstad kommune	Må utredes	2019

2. LISTE OVER LANGSIKTIGE ØNSKER OG BEHOV, 2018 - 2030

Det er knyttet stor usikkerhet til anslåtte utbyggingskostnader. I henhold til gjeldende investeringsreglement skal det utarbeides et usikkert anslag på P85, som vil skje gjennom utredningsfase i prosjektet.

Listen er basert på innkommne forslag fra lag og foreningers- og Fredrikstad kommunes langtidsbehov.

ANLEGGSTYPE	STED	EIER/ UTBYGGER/ FORSLAGSTAKER
Flerbrukshall	Trosvik	FK
Ridesenter	Bekkevold	FK
Kunstgress, flere ballidretter	Kongsten hovedbanen	FK
Lysløype	Rolvøyveien	FK
Idrettshall Begby	Begby	FK
Kampsportsenter		FK
Arena Fredrikstad	Kråkerøy / Værste	Stjernen Hockey/ Fredrikstad kommune
Idrettshall	Lunde skole, Kråkerøy	FK
Fotball/ friidrettsanlegg Ny tribune	Sentralidrettsanlegget	FK
Tennis, nærmiljøanlegg	Bydalen	Fredrikstad Tennisklubb
Ridehall, ridebunner, oppstillingsplass, diverse.	Fredriksborg Hestesportsenter	Borge Rideklubb
Universell utforming av klubbhus	Gansrød	Fredrikstad Modellflyklubb
Øssia Arena		Østsiden IL
Kunstgress ny	Gresvik	Gresvik IF/FK
Kunstgress ny	Begby	Begby IF/FK
Kunstgress ny	Borgar	IL Borgar IF/FK
Kunstgress ny	Rolvøy	Rolvøy IF/FK
Kunstgress ny 7`er bane	Skogstrand	Skogstrand IL/FK
Kunstgress ny	Borge Ungdomsskole	FK
Kunstgress rehabilitering	Lervik / Gaustad	Lervik IF/FK
Kunstgress rehabilitering	Sellebak	Selbak TIF/FK
Kunstgress rehabilitering	Skogstrand	Skogstrand IL/FK
Kunstgress rehabilitering	Lisleby	Lisleby IF/FK
Kunstgress rehabilitering 7`er bane	Trolldalen	Trolldalen IF/FK
Aktivitetssal	Råkollen og Gudeberg skole	FK

3. STØRRE INTERKOMMUNALE ANLEGG

ANLEGGSTYPE	STED	EIER/ UTBYGGER/ FORSLAGSTAKER
Tennisanlegg	Østfoldhallen	Fredrikstad Tennisklubb / Sarpsborg Tennisklubb
Utendørs kunstisbane	Nedre Glomma	Interkommunalt
Storhall – håndball / innebandy	Ds	NHF / NBF
Innendørs friidrettsbane	Ds	NFIF
Roanlegg Tunevannet	Ds	Sarpsborg
Seilanlegg Hankø	Ds	Fredrikstad
Glommastien	Ds	Nedre Glomma

Vedlegg C: Handlingsplan for anlegg og arealer 2019-2022

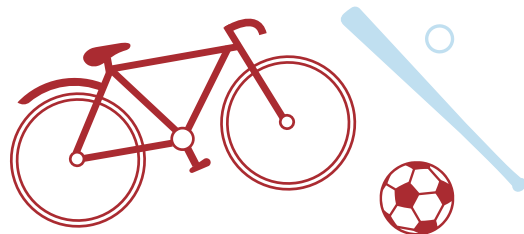
Handlingsprogrammet for anlegg fremskrives og oppdateres årlig. Det skal være samsvar mellom kommunens handlingsprogram og prioriterte søknader om spillemidler.

De prioriterte søknadsgruppene fra kommunen samles i to grupper: ordinære søknader (idrett, friluftsliv og rehabilitering), samt nærmiljøanlegg. Dette vil være utgangspunktet for den endelige prioriteringen som gjøres av spillemiddelsøknadene i Kultur- og miljøutvalget i desember.

Listen for langsiktige uprioriterte behov justeres og oppdateres ved rullering. Det kommer stadig nye behov for anlegg som er viktig å synliggjøre. Anlegg fra de uprioriterte listene kan om ønskelig, da komme til utbygging før det er gjort en hovedrevidering av selve plandokumentet.

Strategi:

- Ivareta eksisterende, samt sikre nye områder med kvalitet for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv
- Sikre sammenhengende turmulighet langs elv og kyst
- Grønne korridorer skal sikre tilgang fra elva til markaområdene
- Tilgjengelighet til lysløypenettet må sikres
- Grøntområder i sentrum, grønne lunger smett og smug må i varetas
- Sikre høy blågrønn faktor ved planlegging av nye boligområder
- Fokus på multifunksjonell utvikling av anlegg og arealer til idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv
- Tilrettelegging av urbane friluftssarenaer for lavterskel fysisk aktivitet og sosiale møteplasser i nærmiljøene, og merking av løyper tilknyttet disse
- Utbygging og prioritering av nye anlegg skal skje på bakgrunn av behovsanalyse knyttet til blant annet antall aktive idrettsutøvere pr. idrett innenfor kommunen.
- Variabler som sosioøkonomisk profil i bydelene, internasjonalisering, aktivitets-trender, boligprogram og mangler på anlegg i bydelene/kommunen/regionen må være en del av vurderingskriteriene ved etableringa av nye, og rehabilitering av eksisterende anlegg og arealer til idrett fysisk aktivitet og friluftsliv.

TILTAK	ANSVAR / I SAMARBEID MED	NÅR	MERKNAD
Sikring av arealer til idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv gjennom strategisk oppkjøp av eiendommer til formålet.	Kommunen v/Etat for bygg- og eiendom, samt virksomhetene park, idrett, miljø- og landbruk, Miljødirektoratet, og Oslofjorden friluftsråd.	Hele planperioden	Kommunen bør ha en strategi for oppkjøp av eiendommer til fysisk aktivitet og rekreasjon. Med økende innbyggertall er det behov for flere offentlige bade-plasser, friluftsområder og arealer til idrett og fysisk aktivitet i årene som kommer.
Justering av arealkrav for lek og fysisk aktivitet.	Fredrikstad kommune		Arealkravene bør justeres slik at det bedre møter behov ved fortetting. Kravene må forankres i kommuneplanens arealdel.
Utarbeidelse av handlingsplan med formål om å sikre grønne korridorer.	Fredrikstad kommune	2018-2019	
Bydelslekeplass og aktivitetspark/hinderløype, Kråkerøy, Smertulia	Kommunen v/virksomhet park	2018-2019	
Åpning/gjenåpning av ca. 4 kommunale lekeplasser.	Kommunen v/virksomhet park	2019-2022	
Full rehabilitering av lekeplasser - antall uvisst pr. dags dato.	Kommunen v/virksomhet park	2019-2022	
Glommastien – opparbeide ny sti mellom Leca og Roald Amundsens Minde.	Kommunen v/virksomhet park	2019-2021	
Rehabilitering av lysløypa i Fredrikstadmarka.	Kommunen v/virksomhet park	2018-2019	
Ny lysløype på Kråkerøy.	Kommunen v/virksomhet park	2020-2021	
Nye sløyfer til eksisterende lysløyper fra Lisleby/Falchåsen og fra Kvernhuset skole.	Kommunen v/virksomhet park	2022	
Aktivitetspark Flåtaviken.	Kommunen v/virksomhet park	2018	
Renovering av toalettbygg Dypeklo.	Kommunen v/virksomhet park	2019	
Merking av kyststitråse i Onsøy.	Kommunen v/virksomhet park	2018	Avhengig av avtalegrunnlag.
Trondalen aktivitetsanlegg	Kommunen v/Etat for kommunalteknikk	2019-2020	
Toalettbygg Enhuskilen	Kommunen v/virksomhet park	2018	
Lysløype Gressvik	Kommunen v/virksomhet park	2018	
Toalettbygg Fredrikstadmarka/Øra fugletårn	Kommunen v/virksomhet park, og Fylkesmannen	2019-2020	
- Rullestolvennlig adkomst		2018-2019	
Bevø aktivitetspark og offentlig toalettbygg	Kommunen v/virksomhet park, og Miljødirektoratet	2020	Avhengig av Miljødirektoratets avtale om campingdrift.
Foten - nytt kafebygg og offentlig toalett	Kommunen v/virksomhet park	2018	Igang satt høsten 2017.
Belysning Knipleparken.	Kommunen v/virksomhet park	2019-2022	
Biblioteksparken – utvidelse.	Kommunen v/virksomhet park	2018	
Fontene Kirkeparken – rehab.	Kommunen v/virksomhet park	2018-2019	
Lykkebergparken øvre del – rehab.	Kommunen v/virksomhet park	2020	
Trekanten Kirkeparken – rehab.	Kommunen v/virksomhet park	2018-2019	
Rehabilitering av lysløyper.	Kommunen v/virksomhet park	2019-2020	
Belysning Glommastien.	Kommunen v/virksomhet park	2018-2020	Belønningsmidler
Begbymarka: alternativ ridesti.	Kommunen v/virksomhet park	2019-2020	Det arbeides i første omgang med kartlegging av alternative traseer.
Stupetårn Foten	Kommunen v/virksomhet park	2018	

*Årlig rullerende handlingsprogram for idretts- og nærmiljøanlegg finnes i vedlegg A

Vedlegg D: Handlingsplan for aktivitet i perioden 2019-2022

Handlingsprogrammet for aktivitet er ment som ett av flere bidrag for å styrke fysisk aktivitet i befolkningen. «Forebygge mer og behandle mindre» er ett av satsningsområdene til regjeringen i forhold til samhandlingsreformen og folkehelseloven. Fysisk aktivitet er ett av de viktigste virkemidlene i denne sammenheng for alle aldersgrupper. Handlingsprogrammet foreslår en videreføring av enkelte tiltak og iverksetting av nye tiltak. Alle tiltakene skal bidra til å fremme fysisk aktivitet i befolkningen.

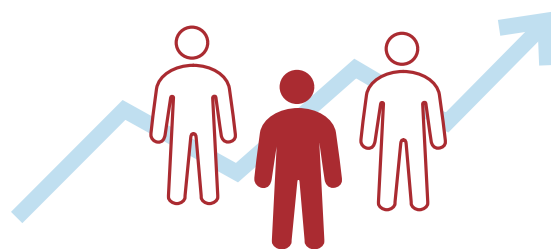
Prosjektene er ikke gitt en samlet prioritet, og må legges frem og finansieres gjennom årlig rullering av kommunens handlingsprogram hos den enkelte virksomhet/etat med hovedansvar for tiltaket. Enkelte av de foreslåtte tiltakene har allerede ferdig finansieringsplan.

Informasjon

Mangel på tilgjengelig informasjon om kommunens tilbud, anlegg- og arealer til idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv har i løpet av planprosessen ved flere anledninger blitt påpekt som en utfordring.

Strategi:

- Styrke tilgjengelighet og informasjon om anlegg, områder og øvrige aktivitetstilbud, både i interaktive og tradisjonelle medier.

INFORMASJON			
TILTAK	ANSVAR/ I SAMARBEID MED	NÅR	MERKNAD
Aktivitetsapplikasjon til data, mobil og nettbrett.	Kommunen v/virksomhetene idrett, park, miljø- og landbruk, og geomatikk	Sommer 2018	Interaktivt oppslagsverk for kommunale og private anlegg og arealer til idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
Bedre tilgjengelighet på fysiske oppslagsverk.	Kommunen v/virksomhetene idrett, park, miljø- og landbruk, og geomatikk	Fortløpende	<ul style="list-style-type: none"> • Oppdaterte kart i servicetorget • Brosjyrer for ulike tilskuddsordninger
Informasjonsmøter	Kommunen v/ virksomhet idrett, m.fl.	Fortløpende	Fysiske møter kan bidra til god dialog mellom kommunen og eksterne brukere, og mellom de ulike interessegruppene.
Skilt og infotavler fra fergeleiene og bynære strøk til, og ved innfallsporier til markaområdene.	Kommunen v/virksomhetene idrett, park, miljø- og landbruk	Fortløpende	
Informasjonstavler på friområder.	Kommunen v/virksomhet park	Fortløpende	
Informasjonsskilt for historiske parker.	Kommunen v/virksomhet park	2019	
Større fokus på å synliggjøre ledig kapasitet i idrettsanleggene, og forenkle bookingprosessen, både for lag og privatpersoner.	Kommunen v/virksomhet idrett mfl.	2018	Nytt bookingsystem er under utvikling.

BARN OG UNGE			
TILTAK	ANSVAR / I SAMARBEID MED	NÅR	MERKNAD
Leie av idrettsanlegg skal være gratis for alle kommunale virksomheter som har til formål å organisere fysisk aktivitet for barn og unge.	Kommunen v/Seksjon utdanning og oppvekst, samt virksomhet idrett		Sikre gode anlegg og arealer som gjør det mulig å arbeide i tråd med anbefalingen fra statens råd for ernæring og fysisk aktivitet.
Utedager/ Aktivitetsdager i skolen.	Kommunen v/seksjon utdanning og oppvekst	Hele planperioden	
Videreutvikle skolegården til nærmiljøparker.	Kommunen v/Fagetat grunnskole, samt virksomhetene idrett, og bærekraftig samfunnsutvikling	Hele planperioden	Fysisk aktivitet er en kilde til helse og livskvalitet, og er nødvendig for normal vekst og utvikling hos barn og unge.
Utarbeidelse av handlingsplan for lekeplasser.	Kommunen v/virksomhet park	2018	
Nye avtaler med velforeninger om plassering, drift og vedlikehold av lekeplassutstyr på kommunal grunn.	Kommunen v/virksomhet park	2018	
Interaktiv informasjonsplattform for barn og unge.	Kommunen v/virksomhetene idrett, park, samt kulturteam ungdom	Fortløpende	Utvikle ungdomsweben fredrikstad.kommune.no/ung

Positive opplevelser skal bidra til at barn og unge får grunnleggende gode vaner og holdninger i forhold til idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.

Strategi:

- Barnehager og skoler skal ha god tilgang til naturområder
- Skolegårder utvikles til møteplasser
- Elevene motiveres til fysisk aktivitet

FYSISK AKTIVITET OG REKREASJON FOR ALLE

TILTAK	ANSVAR / I SAMARBEID MED	NÅR	MERKNAD
Utvikle kommunal strategi for egenorganisert, fysisk aktivitet.	Kommunen v/Seksjon kultur, miljø- og byutvikling	2019-2022	Redegjøre for kommunens samlede innsats, prioriteringer på området og ønsket utvikling.
Gratis trening og idrettsarrangement for barn og unge opp til 19 år i alle kommunale anlegg, alle dager.	Kommunen v/Kulturetaten	Hele planperioden	Tilbudet bør gjelde også i helgene.
Bedre utnyttelse av kapasitet i kommunens idrettshaller.	Kommunen v/virksomhet idrett	Hele planperioden	<ul style="list-style-type: none"> • Utvidet treningstid, frem til 22.30 • Åpne for trening i idrettshallene i helgene • Tildele kortere halltid, og/eller deler av idrettsflater, eks. 1/3.
Styrke samarbeidet med bedriftsidretten.	Kommunen v/virksomhetene idrett, og park	Hele planperioden	Tilbyr en lang rekke aktiviteter under mottoet «Et sprekere Norge».
Sikre nødvendig utstyr til utlån i idrettshallene.	Kommunen v/virksomhet idrett	Hele planperioden	For mange er mangel på utstyr en barriere. Tiltaket bidrar til å senke terskelen for deltagelse.
Opprette et aktivitetsråd	Kommunen v/virksomhetene idrett, park, miljø- og landbruk	2018/2019	Aktivitetsrådet skal være en arena hvor store og små lag og foreninger kan komme sammen for å utveksle kunnskap og erfaringer, identifisere behov for lokale tiltak og bedre samhandlingen mellom frivilligheten og kommunen.
Opprette et internt forum for samarbeid og utvikling av arenaer og tiltak som stimulerer til fysisk aktivitet.	Kommunen med én representant fra hver seksjon	2018/2019	Møtearenaen initieres av virksomhet idrett.

Strategi:

- Styrke fysisk aktivitet som en del av kommunens tjenesteproduksjon.
- Fokus på behovsrettet utvikling av tilbud.

FRILUFTSLIV

TILTAK	ANSVAR / I SAMARBEID MED	NÅR	MERKNAD
Støtte opp under frivillig innsats i friluftsområdene.	Ulike lag og organisasjoner.	Hele planperioden	
Sikring av arealer til idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv gjennom strategisk oppkjøp av eiendommer til formålet.	Kommunen v/Etat for bygg og eiendom, samt virksomhetene park, miljø- og landbruk, Miljødirektoratet, og Oslofjorden friluftsråd	Hele planperioden	
Øremerkede midler til friluftsførmål skal settes på fond. Plan for bruken av midlene skal lages i planperioden.	Kommunen v/virksomhetene park, miljø- og landbruk	2018 - 2020	
Det skal lages normaler for utomhusanlegg med standarder for stier og veier i markaområdene.	Kommunen v/virksomhetene park, miljø- og landbruk	2018 - 2020	
Utarbeide plan for nettverk av ridestier knyttet opp mot ridesentrene.	Rideklubber og ridesenterbrukere, Kommunen v/virksomhetene park, miljø- og landbruk	2018 - 2019	
Beskilte friluftsparkeringene ved inngangen til marka.	Kommunen v/virksomhet parkering- og transport	2018 - 2021	
Inngå grunneieravtaler om bruk av arealer til friluftsparkering.	Veilag, grunneiere, og Fredrikstad kommune	Hele planperioden	
Være aktiv pådriver for oppkjøp av bruksandeler i veilag og foreninger for å sikre tilgang til marka over privat grunn.	Veilag, grunneiere og Fredrikstad kommune	Hele planperioden	
Utarbeide temakart for grøntstruktur for de ulike grøntkorridorene mellom elva og marka.	Lokalsamfunn, Fredrikstad kommune gjennom arealplan, m.fl.	Hele planperioden	
Kyststi- avtalegrunnlag.	Kommunen v/virksomhet park	2018-2021	Inngåelse av avtaler for Kråkerøy og Borge/Torsnes
Opprette ny stilling som tildeles hovedansvar for oppfølging av arbeidet med friluftsliv.	Kommunen v/virksomhetene park, idrett, og miljø- og landbruk	2019-2022	Skal koordinere kommunens arbeid innen friluftsliv og være kontaktperson mot myndigheter, organisasjoner og befolkningen.
Årlige dialogmøter med brukergrupper av marka og løypenettet.	Kommunen v/virksomhet park, og ulike lag og foreninger	Hele planperioden	
Kartlegging av tilgang til kystsonen	Kommunen v/virksomhet park m. fl.	Hele planperioden	
Avtaleverket som ligger til grunn for løypenettet over privat grunn må gjennomgås	Kommunen v/virksomhet park	2019	

Strategi:

- Sikre gode rammevilkår for tradisjonell og urban friluftslivaktivitet

IDRETT			
TILTAK	ANSVAR / I SAMARBEID MED	NÅR	MERKNAD
Arealplanlegging – vurdering av anleggsbehov.	Kommunen v/virksomhetene idrett, og bærekraftig samfunnsutvikling	Fortløpende	Bedre rammevilkår, sikre arealer og anlegg for egenorganisert aktivitet
Årlig handlingsplan for drift og vedlikehold av anleggsmassen.	Kommunen v/virksomhet idrett	Fortløpende	
Legge til rette for varierte idrettsanlegg for både uorganisert og organisert aktivitet.	Kommunen v/virksomhet idrett m.fl.	Hele planperioden	
Sikre videre tilskudd til drift av idrettslag.	Kommunen v/Kulturetaten	Fortløpende	Sikre opprettholdelse/fordeling midler
Barn og unge, samt toppidrettsutøvere prioriteres i tidsbruk av anleggene.	Kommunen v/virksomhet idrett	Fortløpende	Tilgjengelighet er viktig for aktivitet. Spesielt fokus på barn og unge. Være tydelig på primær-gruppene i anleggene
Tilrettelegge for større nasjonale konferanser og idrettsarrangement.	Kommunen v/virksomhet idrett, idrettslag/andre offentlige instanser	2018 - Fortløpende	
Videreføre fritak for treningsavgift for barn og unge.	Kommunen v/virksomhet idrett	Hele perioden	Viktig virkemiddel for stabilt og økt idrettsaktivitet blant barn og unge
Legge til rette for utvikling av toppidrett.	Kommunen v/virksomhet idrett, samt Høgskolen i Østfold, VGS og Olympiatoppen.	Hele perioden	Trening, utdanning, konkurranser, mesterskap
Faste driftsmidler til idrettsrådet.	Kommunen v/Kulturetaten	Hele perioden	Idrettsrådet representerer alle idrettsklubbene i byen og er en stabil og viktig samarbeidspartner for kommunen.
Styrke samarbeidet mellom virksomhet idrett og idrettsrådet	Kommunen v/virksomhet idrett, og Fredrikstad idrettsråd	Fortløpende	Samarbeidsavtale må inngås i 2018.
Tilrettelegte aktiviteter for personer med tilretteleggingsbehov.	Kommunen v/virksomhet idrett m.fl.	Hele perioden	Idretts- og friluftslivs-aktiviteter
Utvikle kommunal toppidrettsstrategi.	Kommunen v/virksomhet idrett m.fl.	Hele perioden	
Åpne idrettshaller.	Kommunen v/virksomhet idrett m.fl.		Gjøre ubenyttede treningstider tilgjengelig for alle. Særlig gjelder dette i helgene. Låneutstyr bør finnes i alle haller, og informasjon om ledig treningstider bør være lett tilgjengelig på kommunens hjemmeside.
Tilskuddsordning for idrettslag som tilrettelegger for egenorganisert aktivitet.	Kommunen v/Kulturetaten, og virksomhet idrett	Fortløpende	Idrettslag som bistår/arrangerer åpen hall rettet mot «ikke aktive medlemmer».

Tilrettelegge og videreutvikle tiltak og anlegg som inspirerer til økt fysisk aktivitet i befolkningen

Strategi:

- Sikre gode rammevilkår for utøvelse av topp- og breddeidrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
- Jobbe for en anleggsmasse som imøtekommer mangfoldet av behov.
- Ivareta og styrke samarbeidet mellom offentlig, frivillig og privat sektor.

Vedlegg E: Føringer for planarbeidet

Siden forrige rullering av kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet har det tilkommet nye lover, stortingsmeldinger og planer som samlet vil gi sterkere føringer for den kommunale idrett- og friluftslivspolitikken i årene som kommer. Nedenfor omtales noen av de viktigste føringene planen må forholde seg til.

Statens målsetting og rammebetingelser for temaene i planområdet blir formidlet gjennom stortingsmeldinger, retningslinjer, rundskriv, bestemmelser for tilskudd mv.

Statens idrett- og friluftspolitikk er nedfelt i tre departement

- *Kulturdepartementet*: ansvaret for utformingen av den statlige idrettspolitikken.
- *Klima -og miljødepartementet*: ansvaret for å utforme den statlige friluftspolitikken.
- *Helse- og omsorgsdepartementet*: ansvaret for utforming av statens politikk for helsefremmende og forebyggende arbeide.

SENTRALE FØRINGER

LOV 1957-06-28-16 (Frilufsloven)

Frilufsloven regulerer allemannsretten som består av ferdselsretten, oppholdsretten og høstingsretten. Frilufsloven definerer innmark og utmark og regulerer forholdet mellom grunneier og allmennheten, inkludert ferdsel på innmark og i utmark. Frilufsloven har i tillegg bestemmelser om frilufsområder.

LOV-2011-06-24-29 (Lov om folkehelse)

Formålet med denne loven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Det vektlegges at kommunen skal fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt.

Stortingsmelding nr. 26 (2011-2012)

- «Den norske idrettsmodellen»

Statens målsettinger og virkemiddelbruk på idrettsområdet kommer til uttrykk i stortingsmeldingen. Framtidsrettet statlig idrettspolitikk skal legge til rette for at befolkningen har mulighet til å delta i idrett og fysisk aktivitet på alle nivåer, noe som understrekes i visjonen, «idrett og fysisk aktivitet for alle».

Økt satsning på anlegg for idrett og egenorganisert fysisk aktivitet, herunder friluftsliv, og særlig satsning på idrettsanlegg i storbyer og pressområder, bidra til å skape gode rammevilkår for den organiserte idretten. Økt satsning på ungdomsidrett og målrettet satsning på inaktive er også viktige overordnede mål i meldingen.

Målsettingen er at alle skal ha et aktivitetstilbud og prioriterte målgrupper er barn, unge, personer med nedsatt funksjonsevne og inaktive.

Stortingsmelding nr. 18 (2015-2016)

Friluftsliv - «Natur som kilde til helse og livskvalitet» har som overordnet mål at enda flere skal utøve friluftsliv jevnlig. I dette arbeidet fremheves satsing på arealene i nærmiljøet som svært viktig og aktører skal legge til rette for friluftsliv som en lavterskelaktivitet, slik at flest mulig kan utøve friluftsliv i hverdagen. I dette arbeidet er det spesielt fokus på bevaring og utvikling av parker, grønnstruktur og grønne områder i byene og tettstedene, og å legge til rette med grønne korridorer for ferdsel mellom bebygde områder og naturområdene rundt. Friluftslivets posisjon skal ivaretas og videreutvikles gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder, og stimulering til økt friluftslivaktivitet for alle. Det legges også føringer om at naturen i større grad skal brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge.

Miljøverndepartementet 2013:

Nasjonal handlingsplan for statlig sikring og tilrettelegging av friluftsområder

Planen legger føringer og prioriteringer for sikring og forvaltning av verdifulle områder for friluftslivet slik at naturgrunnlaget ivaretas. Handlingsplanen er knyttet til de nasjonale målene om at alle skal ha mulighet til å utøve friluftsliv som helsefremmende, trivselskapende og miljøvennlig aktivitet i nærmiljøet og i naturen ellers.

Stortingsmelding nr. 19 (2015-2015)

- «Mestring og muligheter»

Denne stortingsmeldingen understreker at hensynet til menneskers liv og helse og behov for bevegelse skal i større grad legges som et premiss for samfunnsutviklingen.

Kvaliteter i det fysiske miljøet betyr mye for hvor fysisk aktive vi er. Gode steder, bo- og nærmiljøer skal gi muligheter for aktiv, sosial og trygg livsutfoldelse for alle. Slike hensyn må ivaretas i den generelle samfunns- og arealplanleggingen, i regionalt og lokalt utviklingsarbeid og i tilrettelegging og utforming av våre bygg og fysiske omgivelser (s.117).

Andre sentrale føringer:

• Opplæringsloven § 1-1a. rett til fysisk aktivitet

« Elever på 5-7. års trinn skal jamnlig ha fysisk aktivitet utenom kroppsøvingfaget. Til sammen skal dette utgjøre 76 timer innenfor 5.-7. trinn, jf. Fag- og timefordeling. Den fysiske aktiviteten skal tilrettelegges slik at alle elever, uten omsyn til funksjonsnivå, kan oppleve glede, mestring, felleskap og variasjon i skoledagen.»

• Lov om barnehager § 2 Barnehagens innhold

« Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfall og meningsfulle opplevelser og aktivitet. Barnehagen skal også ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon, og utjamne sosiale forskjeller»

• Lov om pengespill m.m av 28. august 1992

Forteller blant annet om hvordan overskuddet fra spillvirksomheten skal fordeles mellom idrettsformål, kulturformål og samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner.

REGIONALE FØRINGER

Regionalplan fysisk aktivitet

2010 – 2014. (Under revidering i 2016/2017)

Planverket beskriver og begrunner hvilke føringer som skal ligge til grunn for prioriteringer av de virkemidler østfoldsamfunnet har for å stimulere til økt fysisk aktivitet (herunder idrett og friluftsliv) - for flest mulig. Arealgrunnlaget for friluftslivsutøvelse skal opprettholdes og styrkes, med særlig fokus på at bymarkene skal være sikret med juridisk bindende markagrenser. Fylkeskommunen skal ha et særlig fokus på nærområdene i et folkehelse- og miljøperspektiv og bevaring av natur til lek og opphold for barn.

Regionalplan for folkehelse i Østfold

2012-2015/2024

Hovedmål: «Folkehelsearbeidet i Østfold skal bidra til at forebyggende og helsefremmende arbeid gir positive resultater for den enkelte og for samfunnet. Østfold skal bli et ledende fylke i å utjevne sosiale helseforskjeller» (s.28).

Andre regionale føringer:

• Norsk idrettsindeks 2016

- Resultater for Østfold

• Regional kystsoneplan for Østfold

KOMMUNALE FØRINGER

Kommuneplan for Fredrikstad kommune 2011-2023

- Kommuneplan er kommunen sitt fremste samfunns- og arealpolitiske styringsverktøy, og legger rammene for den langsiktige utviklingen av kommunen. Planverket gir føringer for hvilke samfunnsinteresser som skal ivaretas under vedtak for den fysiske og framtidige lokaliseringen av bla. idrettsanlegg, løypetraseer og friluftsområder.
- «En bærekraftig samfunnsutvikling forutsetter at vi satser forebyggende på folkehelse og levekår. (...) Folkehelsearbeidet skal bidra til en jevnere sosial fordeling av faktorer som påvirker helsen. Folkehelsearbeidet omfatter tiltak i mange samfunnssektorer» (Samfunnsdelen, kommuneplan 2011-2023, s 22.)

Folkehelseplan 2015-2018, Fredrikstad kommune Hovedutfordringene vi ser er:

- Tidlige leveår og utdanning
  - ikke alle får en så god start som de kunne fått.
- Lavekår – rammer og ressurser er ujevnt fordelt.
- Helserelatert atferd – sunne valg er ikke enkelt og attraktivt nok for alle.
- Flere eldre – andelen eldre øker i et relativt uforandret ressursbilde.

Strategier: 8, 9 og 11 i folkehelseplan er relevante for kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet, friluftsliv og marka.

8. Stimulere til etablering av gode helsevaner

Vaner etableres tidlig, men kan også påvirkes gjennom livsløpet. Som kommune kan vi sørge for at barnehager og skoler har sunn mat og inkluderende, fysisk aktivitet som en naturlig del av hverdagen. Et samarbeid med de mange private barnehagene er en faktor. Kurs og rådgivning kan bidra til at flere klarer å etablere gode vaner også på hjemmearenaen. Kunnskap og kvalitet i tjenestene, og kunnskap om motivasjon og atferdsendring hos voksne, er stikkord. Blant andre barnehage, skole, helsestasjon, kommunekjøkken og Frisklivssentral er ressurser.

9. Tilrettelegge for fysisk aktivitet

Innsats på flere områder vil samlet sett kunne øke andelen som oppfyller rådene for fysisk aktivitet betraktelig. Det handler for de fleste om å få fysisk aktivitet som en naturlig del av hverdagen, - å gjøre de sunne valgene enkle og attraktive. Det anses som vesentlig at aktiv transport fortsatt må ha høy prioritet i all arealplanlegging.

Tilgjengelighet til områder og anlegg for rekreasjon og fysisk aktivitet må være god for alle, og vi må ha et bredt utvalg av attraktive lavterskelaktiviteter. Møteplasser bør utformes for lek og aktivitet på tvers av grupperinger.

11. Tilrettelegge for sosiale og kulturelle aktiviteter

Kulturell aktivitet og møter mellom mennesker, også på tvers av tradisjonelle grupperinger og sosiale markører, er helsefremmende. Som kommune bør vi ha et bevisst forhold til hvilke møteplasser vi har og hvilke vi kunne trenge flere av. Det er viktig at folkehelseperspektivet fortsatt har en viktig rolle i areal-planleggingen, der et aktivt sentrum, gode nærmiljø, områdeløft, strøksheving og medvirkning er stikkord. Utvikling av samarbeid med det frivillige må være en del av tiltakssiden.

Kystzoneplanen for Fredrikstad kommune 2011-2023

Kystzoneplanen skal bidra til forutsigbarhet, fleksibilitet og effektivitet i videre planlegging av bruk og vern i kystsonen.

«Alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som en positiv aktivitet for helse og trivsel både i nærmiljøet og ute i naturen. Kommunen skal dekke både egne behov og regionens behov for tilgang til friluftsområder. Planen foreslår gjennomføring av sikring av arealer for friluftsmål. Dette omfatter friluftsområder av regional betydning som er nedfelt i Kystzoneplanen for Østfold» (s.65)

Andre kommunale føringer:

- Levekårkartlegging Fredrikstad 2016
- Barnehage og skolebruksplan Fredrikstad kommune 2015 – 2025
- Sykkelhovedplan 2009
- Hovedsykkelveier i Sarpsborg og Fredrikstad. Høringsrapport, strategi og handling
- Barnehage og skoleutvidelse i Fredrikstad byområde. Mulighetsstudie (mars 2013)

Vedlegg F: Økonomiske virkemidler for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv

SPILLEMIDDELORDNINGEN

Spillemidlene er overskuddet fra Norsk Tipping, hvor ca. 86% utgjør den såkalte tippenekkelen. Denne summen fordeles hvert år av KUD til idrett, kultur, samfunnsnyttige- og humanitære formål. Siden 2015 har idretten mottatt 64% av midlene, hvorav rundt halvparten har blitt gitt som tilskudd til idrettsanlegg. I 2017 mottok idretten i underkant av 2,6 milliarder kroner. Midlene skal i første rekke brukes til utbygging av nye anlegg og rehabilitering av eksisterende, men det avsette også et betydelig beløp til Norges idrettsforbunds administrasjon, og andre idrettsoppgaver og formål som departementet finner berettiget stønad. For de fleste anleggsprosjekter, med idrett og fysisk aktivitet som formål, er spillemidler en del av finansieringen og er med det statens viktigste bidrag i arbeidet med å øke det fysiske aktivitetsnivået i befolkningen.

Spillemiddelordningen gjelder både for anlegg bygget i offentlig regi og anlegg bygget av private organisasjoner, for eksempel et idrettslag. I de tilfellene hvor kommunen står for bygging av et anlegg er det også deres ansvar å søke spillemidler for anlegget. For private utbyggere gjelder de samme reglene, men man er selv nødt til å søke på riktig måte. En viktig forutsetning for å kunne søke om spillemidler er som nevnt innledningsvis at anlegget er å finne i den kommunale planen for idrett og fysisk aktivitet (NIF, 2016).

Ekstra spillemidler til anlegg i pressområder

Anlegg i kommuner definert som pressområder, kan få et tillegg på 15 % av ordinært spillemiddeltilskudd. Med pressområde menes områder med stor tilflytting og stor etterspørsel etter boliger, skoleplasser, barnehageplasser etc. Fredrikstad kommune er en av 18 kommuner som inngår i ordningen (NIF, 2016).

Programsatsningsmidler

Det er også mulig å få tildelt programsatsningsmidler for enkelte typer kostnadskrevenne anlegg. Det er noe varierende hvilke typer anlegg som til enhver tid inngår i denne ordningen, så ta derfor kontakt med det aktuelle særforbundet for mer informasjon (NIF, 2017).

MVA-kompensasjon ved bygging av idrettsanlegg

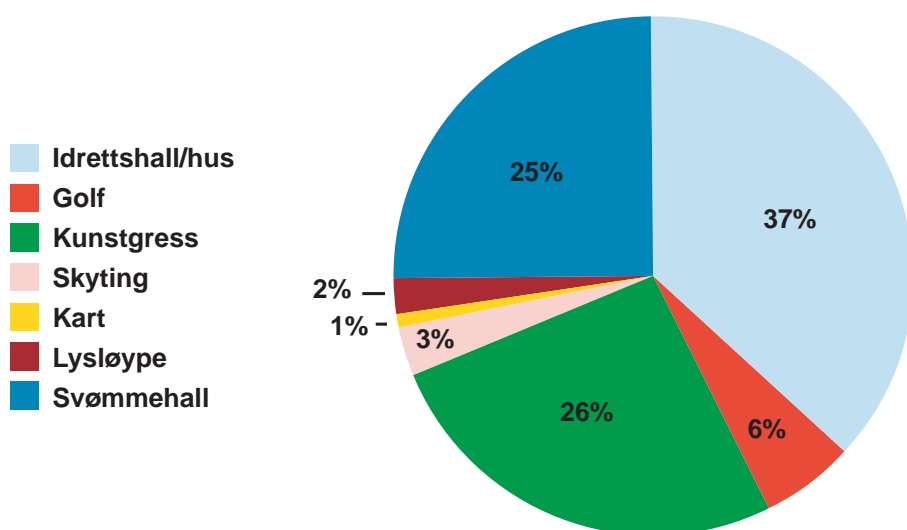
Anlegg som bygges i privat regi har også mulighet til å få kompensasjon for hele eller deler av beløpet som betales i mva ved byggingen. Det er en forutsetning at anlegget er godkjent for spillemidler.

Bruk av spillemidler

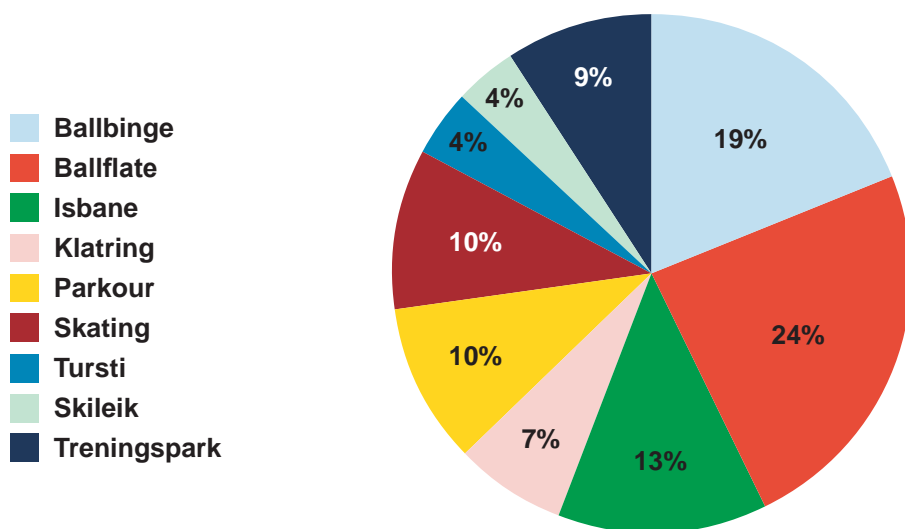
Mesteparten av midlene som KUD fordeler til idretten tilfaller den organiserte aktiviteten. Selv om nærmiljøanlegg ble en søknadsberettiget anleggs-kategori i 1991 har den organiserte idretten primært prioritert å bygge anlegg for organisert aktivitet. Det er vel og bra, og ikke minst legitimt i forhold til NIFs mandat og formål. Derfor er det kommunen som eier nesten alle realiserte nærmiljøanlegg i Fredrikstad. Behov for tilbud til egenorganisert aktivitet er stort. Ca. 8 av 10 nordmenn mosjonerer eller trener minst en gang hver uke. Turer i skog og mark er den vanligste aktiviteten (SSB, 2017). De seneste årene har det også vært en fremvekst av urbane, egenorganisert aktivitetstrender, livsstilidretter og aldersstyrte behov. Mangfold i behov øker med en mer mangfoldig befolkning. Dette må kommunen ta inn over seg ved etablering av nye anlegg og arealer til egenorganisert aktivitet.

Nedenfor følger en oversikt over hvilke typer idrettsanlegg og nærmiljøanlegg som er tildelt spillemidler i sist planperiode, 2012-2017.

TILDELING AV SPILLEMIDLER ORDINÆRE ANLEGG
2012 - 2017

TILDELING AV SPILLEMIDLER TIL ORDINÆRE IDRETTSANLEGG
OG NÆRMILJØANLEGG, 2012-2017

ANLEGGSTYPE	TOTALSUM SPILLEMIDLER 2012-2017
Ordinære anlegg	60 449 000
Nærmiljøanlegg	8 040 000
SUM	68 489 000

Spillemidler til egenorganisert aktivitet

Regjeringen vedtok i 2017 at frem til 2019 skal 100 millioner kroner av spillemidlene øremerkes tiltak som kommer den egenorganiserte aktiviteten til gode. Ordningen skal i første rekke gagne barn og unge som ikke er medlem av idrettslag, men som ønsker å drive fysisk aktivitet i egen regi. Det er kun norske kommuner som kan søke på denne tilskuddsordningen. Det er derfor viktig at det etableres gode, tilgjengelige arenaer hvor publikum kan nå kommunen og gi nyttige innspill til behov for arealer og anlegg.

For mer informasjon om spillemiddelordningen, se www.idrettsanlegg.no eller Norges Idrettsforbund sine nettsider.

ANDRE SØKNADSBASERTE TILSKUDDSORDNINGER

Støtte til friluftstiltak, tilrettelegging og delfinansiering av anlegg

- Miljødirektoratet, via Fylkeskommunen - post 1420.78- aktivitet og tilrettelegging i statlig sikrede friluftsområder.
- Fylkesmannen i Østfold: Skjønnsmidler til kommunale utviklingstiltak
- Sparebankstiftelsen DNB: Stiftelsen støtter blant annet tiltak innen friluftsliv, idrett, naturkunnskap og nærmiljøaktiviteter. Kommunen kan søke om støtte til prosjekter.
- Gjensidigestiftelsen: Stiftelsens visjon er å bidra med kompetanse og økonomisk støtte for å skape et tryggere, sunnere og mer aktivt samfunn. Kommunen kan søke støtte til tilrettelegging og nærmiljøanlegg.

OFFENTLIGE BIDRAG

Idrettsformål

Statlig:

Spillemiddeltilskudd til anlegg og arealer ute i kommunene og støtte til aktiviteter kanalisert via Norges Idrettsforbund og ut til særforbund og klubber (LAM-midler, momskompensasjon, støtte til utstyr).

Kommunens bidrag til idretten:

- **Gratis trening og arrangementer i kommunale anlegg for barne- og ungdomsidretten.**
- **Bidra med økonomisk støtte til drift av idrettsrådet.**
- **Tilskudd til spesielle utadrettede idrettsarrangementer**
Det kan søkes om tilskudd til større enkeltarrangementer og mesterskap/turneringer som er åpne for publikum. Tilskudd vil bli vurdert i hvert enkelt tilfelle.
- **Starttilskudd – idrett**
Tilskudd gis til nystiftede og reorganiserte idrettslag/foreninger når driften har ligget nede i minst 2 år. Foreningen må ha minst 15 medlemmer og det må være etablert et styre og vedtekter for virksomheten.
- **Leiekostnader, vedlikehold / rehabilitering og nye idrettsanlegg og bygg**
Det kan søkes om tilskudd til leiekostnader i forhold til idrettsanlegg. Idrettslag og foreninger som eier egne anlegg kan søke om tilskudd for vedlikehold og rehabilitering samt etablering av nye idrettsanlegg. Tilskudd gis idrettsforeninger tilsluttet Norges Idrettsforbund eller tilsvarende nasjonalt forbund for idrett.
- **Fredrikstad kommunes idrettsstipend**
Fredrikstad kommune kan hvert år dele ut idrettsstipend bestående av et pengebeløp. Søker må være i aldersgruppen 16-30 år og hjemmehørende i Fredrikstad eller representere en idrettsforening hjemmehørende i Fredrikstad.
  - Stipendiet kan benyttes til deltakelse i trenings-samlinger, konkurranser m.m. som tar sikte på å gi søkeren økt kompetanse og videreutvikling.
  - Søknaden må være faglig godt begrunnet og trenings-/konkurranseopplegget må være skissert. I prinsippet gis det ikke stipend til grunn- og videreutdanning eller til kurs som har forbedret lønnskompetanse som formål.
  - Stipendiet kan gis både til profesjonelle og amatører.
- **Driftstilskudd til idrettsforeninger og lag**
Driftstilskudd er i første rekke ment å dekke administrasjonsutgifter, materiell til vanlig drift etc., men det kan disponeres til det formål mottakeren selv mener trengs best. Tilskudd gis til idrettsforeninger tilsluttet Norges Idrettsforbund eller tilsvarende nasjonalt forbund for idrett.

For mer informasjon om kommunens tilskuddsordninger til idrettsformål, besøk kommunens nettsider.

Nærmiljø- og friluftsmål

Statlig

Kommunen har utarbeidet forvaltningsplaner for friluftslivsområder og statlig sikrede friområder, samt lysløypenettverk og sammenhengende turstier, lekeplasser og parkanlegg. Disse planene inneholder tiltaksdelene som benyttes som grunnlag for å søke tilskudd til å gjennomføre tiltak gjennom opparbeiding av området, tilrettelegging og skjøtsel. Kommunen søker Miljødirektoratet og fylkeskommunen om støtte til tiltak i statlig sikrede friluftsområder. I denne ordningen finnes det også avsatte midler for tiltak om universell utforming.

Kommunen kan også søke økonomiske støtte for å sikre nye friluftslivsområder i tilfeller der det er aktuelt med erstatningskrav fra grunneier, kjøp av grunn etc. Midlene forvaltes av Fylkeskommunen.

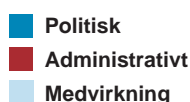
Kommunens bidrag

- Driftsmidler og investeringsmidler hos Virksomhet park brukes som egenandel i større prosjekter med ekstern hovedfinansiering for å gjennomføre større tiltak for friluftsliv og nærmiljø.
- Kommunen bidrar årlig med midler til Oslofjordens friluftsråd med cirka 4 kroner pr. innbygger, tilsvarende 348 168 kroner i 2017, slik at det kan opprettholdes et friluftstilbud i regionen.
- Kommunen bidrar også med penger til løypelag og idrettslig som gjør vedlikehold på lysløypenettverket i form av rydding og merking, og har avtale med andre virksomheter om vedlikehold av kyststien.
- Tilskuddsordning i regi av Helse- og velferdsutvalget, som har til hensikt å støtte frivillige og ideelle organisasjoner med å realisere tiltak som fremmer folkehelse.
- Kommunen har et eget lokalsamfunnsfond som har til hensikt å gi lokalsamfunn, lag og foreninger støtte til lokalt samarbeid. Det kan være sosiale eller fysiske tiltak. Det viktige er aktiv deltakelse, nettverksbygging og etablering av møteplasser. Gjennom frivillighet er målet et inkluderende samfunn med plass for alle.

Eksisterende ordninger har stor betydning for den organiserte idretten, fysisk aktivitet og friluftslivet i Fredrikstad. Forutsigbarhet er vesentlig for alle aktører som bidrar i arbeidet med å tilrettelegge for mangfoldig aktivitet. Kommunen bør videreføre og videreutvikle premisser som bidrar til at de ulike interessentgruppene kan ha fokus på aktiviteten som er dens primær oppgave. Samtidig må det påpekes at kommunen ikke opererer med ubegrensede midler, og må derfor prioritere tiltak som gagnar flest mulig.

Vedlegg G: Prosess og medvirkning

Generell beskrivelse av planprosessen

Politisk prosess

- **Fredrikstad Bystyre 20.04.2016**
Behovet for ny kommunedelplan idrett, fysisk aktivitet, friluftsliv og marka ble vedtatt i Planstrategi 2016-2019.
- **Kultur- og miljøutvalget 14.12.2016**
- **Planutvalget 15.12.2016**
- **Fredrikstad formannskap 15.12.2016**
Vedtatt ble fattet om å legge forslag til planprogram ut til offentlig ettersyn.
- **Kultur- og miljøutvalget 04.04.2017**
- **Planutvalget 06.04.2017**
- **Fredrikstad formannskap 27.04.2017**
Fastsetting av planprogram
- **Kultur- og miljøutvalget 17.10.2018**
- **Planutvalget 17.10.2018**
- **Fredrikstad formannskap 01.11.2018**
Forslag til kommunedelplan idrett, fysisk aktivitet, friluftsliv og marka 2019-2022 ble lagt ut til offentlig ettersyn
- **Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 01.04.2019**
- **Eldrerådet 02.04.2019**
- **Fredrikstad ungdomsråd 02.04.2019**
- **Mangfold- og integreringsråd 02.04.2019**
- **Planutvalget 02.04.2019**
- **Helse- og velferdsutvalget 03.04.2019**
- **Kultur- og miljøutvalget 10.04.2019**
- **Oppvekstutvalget 03.04.2019**
- **Teknisk utvalg 10.04.2019**
- **Formannskapet 25.04.2019**
- **Bystyret 02.05.2019**
Vedtatt av endelig plan

Politisk orientering:

Kultur- og miljøutvalget 26.06.2017

Medvirkningsprosess

- Arbeidsgruppen har hatt løpende dialog med en ekstern referansegruppe bestående av representanter for sentrale aktører i planområdet. I gruppen er følgende organisasjoner representert:
  - Fredrikstad idrettsråd
  - Forum for natur og friluftsliv
  - Rolvsøy utmarkslag
  - Onsøy grunneierlag
  - Fellesutvalget for bondelagene i Fredrikstad og Hvaler
  - Lokalsamfunnsutvalgene vest
  - Lokalsamfunnsutvalgene øst
- Kommunens folkehelsegruppe har fungert som prosjektets interne referansegruppe. Gruppen er tverrsektorielle og består av minst en representant fra hver seksjon, folkehelsekoordinator, kommuneoverlege og kommunens ansvarlige for leveårskartleggingen. Folkehelsegruppen har bidratt med å belyse hvordan kommunen arbeider med å tilrettelegge for fysisk aktivitet i lys av folkehelse, og var et naturlig høringsorgan i forbindelse med politisk sluttbehandling av planverket.
- Fra 5-9. desember 2016 ble det med hjelp fra analyseinstituttet Ipsos, gjennomført en befolkningsundersøkelse for å avdekke hvordan de fire markaområdene i kommunen blir benyttet til egenorganisert fysisk aktivitet.
- En oppfølgende feltundersøkelse ble arrangert utenfor Østfoldhallen, 6. og 7. februar 2017. Hensikten var å få innspill til hva kommunen kan gjøre av tiltak i og rundt markaområdene som kan bidra til økt aktivitet.

Møter og dialog

- 26.10.2016: Orienteringsmøte om planprosessen med «Kulturteam ungdom». Gruppen består av kommunale og private aktører som arbeider med å skape fritidstilbud for barn og unge i Fredrikstad.
- 16.01.2017: Åpent informasjonsmøte på Litteraturhuset
- 05.04.2017: Fremlegg på turveiseminar.
- 07.04.2017: Møte med gruppe for kvinner med minoritetsbakgrunn i regi av frivillighetssentralen.
- 02.05.2017: Oppstartsmøte med ekstern referansegruppe
- 05.05.2017: Medvirkningsmøte med Fredrikstad idrettsråd
- 21.06. 2017: Dialogmøte med Østfold fylkeskommune
- 24.08.2017: Ad hoc-møte med tema «Retningslinjer for bruk av markaområdene». Følgende var representert: Gressvik IF(stisyklister), Begby IL, Fredrikstad skiklubb, Fredrikstad og omegn rideklubb.
- 31.08.2017: Ad hoc-møte med tema «Adkomst til markaområdene». Følgende interessenter var representert: Kråkerøy IL, to representanter for alle lokalsamfunnsutvalgene i Fredrikstad, Fredrikstad skiklubb, Rolvsøyutmarkslag, Onsøy grunneierlag, Fellesutvalget for bondelagene i Fredrikstad og Hvaler, Begby IL, kommunerepresentant for «Forvaltning bygg og eiendom», kommune-representant for «Bærekraftig samfunnsutvikling».
- 06.09.2017: Ad hoc-møte med tema «Bruk og tilrettelegging av friluftsområder for personer med nedsatt funksjonsevne». Følgende var representert: Norges handikapforbund, avdeling Fredrikstad.
- 08.11.2017: Dialogmøte med «Kulturteam ungdom», som består av alle som jobber med aktiviteter for ungdom i Kulturetaten.

Annet opplegg for medvirkning

- 07.04.2017: Kommunen har med hjelp fra Fredrikstad idrettsråd, Forum for natur og friluftsliv (FNF) og to representanter for lokalsamfunnene, sendt ut en undersøkelse til alle byens idrettslag og lokalsamfunnsutvalg, samt frilufsorganisasjoner tilknyttet FNF med formål om å kartlegge langsiktige behov for anlegg og arealer til idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv.
- 25.08.2017: Det er gjennomført en spørreundersøkelse på alle ungdomsskolene i Fredrikstad. Formålet var å bygge kunnskap om hva elever i 8., 9. og 10.klasse mener at kommunen kan gjøre for å skape mer attraktive skoleområder til lek og fysisk utfoldelse, både i og etter skoletid.
- 03.10.2017: Prosjektgruppen utarbeidet i samarbeid med kommunens virksomhet for geomatikk en mobilbasert innspills-løsning hvor publikum kunne melde inn behov for anlegg og arealer til fysisks aktivitet direkte i et elektronisk kart. Undersøkelsen lå ute i fem uker.
- Foruten ovennevnte tiltak har planverket ligget ute til offentlig ettersyn ved oppstart og sluttbehandling, iht. plan- og bygningsloven.

Vedlegg H: FRIDs vurdering av kommunedelplan idrett og fysisk aktivitet 2012-2015

Kommentarer i rødt.

8.0 Fredrikstad Idrettsråd (FRID) Visjon 2020 med praktiske innspill til fysisk aktivitet for barn og unge.

8.1 Visjon 2020 Vedtatt på Fredrikstad Idrettsråds årsmøte 23. mars 2010
«Levende lokalsamfunn med idretten som sentral møteplass og motor.»

Dette er en grunnleggende holdning i FRIDs arbeid som også gjør at idretten langt på vei er en motor i de fleste lokalsamfunn. Siden utarbeiding av visjon2020 i 2011 registrerer vi imidlertid at kommunen har nedskalert sin satsning på lokalsamfunnsutvalgene.

Visjon - del 1: Aktivitet

- Best i landet på fysisk aktivitet for barn og unge. Samarbeid oppvekstsektoren-idrettslag for å sikre dyktige instruktører på fysisk aktivitet. Minst 50 instruktører ansatt i oppvekstsektoren og i idrettslaget. "50/50 – instruktører"

Vi er ikke best i landet på dette. Vi har utfordret kommunen som ikke har tatt opp hansen. Best i landet på dette er sannsynligvis Drammen som har innført en times daglig fysisk aktivitet i barne- og ungdomsskolen. Samarbeider tett med Drammen Idrettsråd, også med ansettelse av Aktivitetsleder for å drive prosjektet.

- Utfordre videregående skoler til å etablere en "utviklingsarena" for utøvere som ønsker å bli gode innen idrett eller andre kulturområder. For idretten ha et særlig fokus på individuelle idretter.

I perioden har Wang toppidrett etablert seg i Fredrikstad i tillegg til at FredrikII også har toppidrettstilbud.

Visjon – del 2: Organisasjon

- Tilrettelegge for fortsatt stor grad av frivillighet gjennom administrativ støtte, verdibevissthet og kompetanse.

Betydelig nettverksbygging på tvers av klubber og idretter på en rekke områder. Eksempelvis er «Hankø-seminarene» unike på landsbasis.

- Samarbeide på tvers av idretter og klubber for å styrke mangfold og aktivitet.

Sammen med Tromsø og Drammen er sannsynligvis Fredrikstad den beste kommunen i landet på integrering. Gjennom andre tiltak som bl.a. «Nybegynnertilbud» sikres ikke minst mindre idretter betydelig rekruttering. FRID gjennomfører i høst en aktivitetsundersøkelse som vil avklare Fredrikstadidrettens omfang i nåtid.

- 50% kommunal støtte til daglig leder i 10-15 bredeklubbeidrettsklubber som samarbeider administrativt og gjerne aktivitetsmessig med mindre klubb.

Det gjøres en fantastisk frivillig innsats for å opprettholde aktivitet i Fredrikstadidretten. Aktivitetsundersøkelsen «UKE41» vil også gi et bilde av omfanget av lederinnsatsen i idretten. Vi har framholdt politisk behovet for et prosjekt hvor kommunen er med og stimulerer til at større klubber kan engasjere daglig ledere. Dette er det ikke gitt respons på. Alternativet for disse klubbene er å øke kontingentene noe som vil være sosialt svært uheldig. Samtidig er den administrative belastningen stadig økende bl.a. på grunn av en økende byråkratisering mot idrettslagene fra mange hold.

Visjon – Del 3: Rammebetingelser

- Anlegg i lokalmiljøet som dekker behov både for oppvekstsektoren og idrettens mangfold.

Vi registrerer at kommune og idrett ikke er på linje i denne saken. Innspill til nærmiljøhaller er bl.a. ikke innfridd. Derimot har kommunen vedtatt en kostbar utbygging av «Arena Fredrikstad», et anlegg som for øvrig ikke var prioritert i den forrige planen. Dette er også et område som avtegner en mangel på «likebehandling» av ulike anleggsutbygginger i Fredrikstad. Konfr. Kunstgressplan hvor det forventes et betydelig innskudd fra fotballklubbene.

- Kommunale rammebetingelser som sikrer både frivillighet og faglig god aktivitet innen idretten i Fredrikstad. Utvikle nye samarbeidsformer som kan sikre en best mulig bruk av kommunale ressurser til idrett og fysisk aktivitet. Kommunedelplanen for Fredrikstad Idrett og fysisk aktivitet Side 24 Handlingsprogram 2012-2015

Det vises til tidligere kommentarer, men det må understrekes at kommunens bidrag til å ta vare på og styrke frivilligheten har vært mangelfull og lite synlig.

- Utvikle og gjennomføre et konsept for "miljø-busser" i lokalmiljøet for å begrense privatbilismen knyttet til idrettsaktivitet.

Det har ikke vært arbeidet med dette punktet.

8.2 Barn, unge og aktivitet. I forhold til en målsetting om at: "**Fredrikstad skal være best i landet på fysisk aktivitet for barn og unge**" har FRID utarbeidet et **10 punkts program** som forutsetter et nært samarbeid mellom idrett og kommunale instanser for mange av tiltakene, og som også bør kunne legges til grunn for kommunens oppfølging av målsetting

Tiltak: **1. Felles kompetansegrunnlag for fagansvarlig, barneidrett og trenerkoordinator i ungdomsidrett som får støtte gjennom Lokale Aktivitetsmidler (LAM).**

- 16 timer "aktivitetslederkurs, barneidrett"
- temakveld om rollen fagansvarlig eller trenerkoordinator
- en fagkveld i løpet av skoleåret, med mulighet til å delta på flere.
- Nettverksbygging

Det er i perioden 2010-16 gjennomført 32 akt.lederkurs med 588 deltakere.

Resten av Østfold har i perioden hatt 17 akt.lederkurs med 254 deltakere.

Det er mer enn 60 fagansvarlige barneidrett og trenerkoordinatorer i klubbene med støtte fra FRID. Dette er unikt for Fredrikstad.

Det tilrettelegges en rekke gratiskvelder for klubbene f.eks om mobbing, utarbeiding av planer osv.

I tillegg er barne- og ungdomsidrett alltid det sentrale tema på «Hankø-seminarene» somhvert år samler rundt 70 lokale idrettsledere.

2. Nybegynnertilbud i sær idretter innen aldersgruppa 10 - 16 år.

- 10 ganger gratis trening, helst i egen gruppe i idrettslaget. FRID ansvarlig for markedsføring. Godtgjøres gjennom LAM.

Det gjennomføres hvert år mer enn 20 nybegynnertilbud innen ulike idretter som gir 300-400 barn en mulighet for å finne/prøve ut nye idretter.

3. a) Revitalisering av Idrettsskole - konseptet for aldersgruppa 6 - 10år.

- Idrettstilbudet i klubbene skal ha forankring i egen idrett, men samtidig tilrettelegges som allsidig aktivitet i ulike miljøer.

b) Det etableres et basistreningstiltak for barn 11 - 12 år.

Dette har vist seg lite hensiktsmessig å arbeide med.

4. Ungt lederskap.

- Gi de unge selv verktøy til å motvirke frafall.
- kurset "Ungt lederskap"/aktivitetsleder
- "Hva syns dere?"

Det har i perioden blitt utviklet et tilbud FRID-skolen med 20-25 deltakere som sammen med en årlig ungdomskonferanse (60 deltakere) særlig er et tilbud til aldersgruppen 14 – 18 år. I tillegg holdes det årlig aktivitetslederkurs tilrettelagt for ungdom

5. Inkludering av barn og unge med særlig behov for oppfølging.

- Målgruppene er (1) innvandrerbarn (2) barn med særlig behov for støtte for å drive idrett, enten i ordinære eller egne grupper.

FRID har utviklet sitt eget inkluderingskurs over to kvelder med 20 – 30 deltakere årlig («Du och jag, Alfred»). Med godtgjøring fra FRID har vel 20 klubber 60 miljøkontakter som skal sikre barn og unge med særlig behov en trygg tilværelse i idrettslagene. I tillegg utvikler nå FRID tiltaket «Økonomisk inkludering» med støtte fra Gjensidigestiftelsen.

6, "Femårs - trimmen" i samarbeid med barnehagene for alle fem -åringene i kommunen.

- Et konsept for motorisk utvikling over 20 ganger i sal.

Mellom 250-300 fem-åringene fra barnehagene i Fredrikstad deltar hvert år i tiltaket som i 2015 ble overført til Fredrikstad Turnforening.

7. Utvikle aktivitetstiltak mellom idrettslag og oppvekstsektor på dagtid.

- Et eksempel på dette er Stjernen Hockeys skøyte tilbud.

8. Idrettslærere i lokalmiljøet.

- Over tid ansettes det i alle grunnskoler i kommunen en egen "Idrettslærer" som både skal ha ansvar for kroppsøvingfaget og fysisk aktivitet ved skolen, men også 20% av tiden skal brukes i det lokale idrettslaget med ansvar for barneidretten.
9. Utviklingsarena for idrett og kultur i videregående skole.

Se tidligere kommentar. Avhengig av en oppfølging fra kommunen som ikke er der.

- En linje som bygger på en felles plattform og forståelse for utvikling av elever mot høyt nivå innen idrett eller kulturytringer.

Se tidligere kommentar.

10. Faggruppe barn- og ungdomsidrett i FRID.

- Opprettet særlig for å følge opp punkt 1. men vil også kunne være viktig som innspillsfaktor til de øvrige punktene.

Nettverk, men ikke opprettet som egen gruppe.

Fredrikstad 7. september 2017

Svein Femtehjell

Vedlegg I:

Definisjon av sentrale begreper

Idrett

Med idrett forstås trening og konkurransevirkosomhet i den frivillige, medlemsbaserte idretten. En aktivitet kalles idrett når den innebærer fysisk aktivitet med konkurranse-, trenings- eller mosjonskarakter, og når konkurranseaktiviteten er målbar etter godkjent regelverk. I Norge innebærer dette i hovedsak, men ikke utelukkende, den aktiviteten som foregår i regi av NIF og deres organisasjonsledd

Organisert aktivitet

Med organisert aktivitet menes den aktiviteten som vanligvis assosieres med idrettsutøvelse, som drives og ledes av noen. Dette kan være i et idrettslag, på et treningssenter med faste gruppetimer eller turer ledet av en friluftslivsorganisasjon. I dette ligger en grad av tilrettelegging, planlegging og gruppetilhørighet.

Egenorganisert aktivitet

Med egenorganisert aktivitet menes at individene selv står for planlegging og gjennomføring av aktiviteten. Egenorganisert aktivitet kan foregå på mange arenaer, f.eks. på et treningssenter, i nærmiljøet, ute i naturen eller i et idrettslag. Egenorganisert aktivitet er den aktiviteten som vanligvis forbindes med friluftsliv, trening og mosjon.

Hverdagsaktivitet

Med hverdagsaktivitet menes den aktiviteten som vanligvis forbindes med transport som gåing og sykling til og fra skole eller arbeid, aktivitet i skoledagen eller arbeidsdagen, og aktivitet i daglige gjøremål, som lek, gange, husarbeid, hagearbeid, snømåking osv.

Friluftsliv

Er opphold og fysisk aktivitet i friluft med sikte på miljøforandring og naturopplevelse, herunder jakt og fiske.

Friluftsanlegg

Med friluftsanlegg menes område som er tilrettelagt for friluftslivsaktivitet av ulike slag.

Friluftsområde

Med friluftsområde menes områder for ulike former av friluftsliv. Trenger ikke å være opparbeidet, det er klart til bruk.

Nærmiljøanlegg

Med nærmiljøanlegg menes anlegg forbeholdt egenorganisert aktivitet. For eksempel ballbenge, skateanlegg osv.

Nærmiljøpark

Med nærmiljøpark menes flere nærmiljøanlegg samlet på et sted. Det kan innvilges spillemidler til 3 ulike anlegg som er plassert samlet.

Markagrensa

Markagrensa er en politisk viktig grense for avgrensning og forvaltning av markaområdene i Fredrikstad. Den er tatt inn i kommuneplanens arealdel for 2011 – 2023, hvor formålet er å ivareta kommunens behov for å avgrense og opprettholde verdifulle friluftsområder for befolkningen, som samtidig ligger nær til eller har adkomst fra store boligområder. Den skal ha en funksjon som en grense mellom byggesoner og marka.

Grønne korridorer

Med grønne korridorer menes sammenhengende forbindelser som knytter bebygde områder opp mot marka. Er som regel opparbeidet for ferdsel, men kan også ha funksjon kun for dyrelivet.

Idrettsanlegg

Med idrettsanlegg menes anlegg beregnet for konkurranseidrett, trening og fysisk aktivitet.

Interkommunale anlegg

Med interkommunale anlegg menes anlegg hvor flere kommuner går sammen om planlegging, prosjektering, finansiering og gjennomføring.

Spillemidler

Med spillemidler menes overskudd fra Norsk Tipping som blant annet tildeles norsk idrett etter søknad. Det gjelder både til aktivitet og anlegg. Den enkelte kommune samordner både private og egne søknader om spillemidler til anlegg, og videreformidler disse til fylkeskommunen for behandling. Lokale aktivitetsmidler (LAM) blir fordelt av idrettsrådene.

ASSS kommunene

ASSS står for Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner, og er et nettverk bestående av de ti største kommunene i Norge; Tromsø, Fredrikstad, Stavanger, Bærum, Bergen, Sandnes, Trondheim, Drammen, Oslo og Kristiansand. (Blir også kalt storbynettverket)

Fysisk aktivitet

Med fysisk aktivitet menes enhver aktivitet der man bruker musklene/kroppen, og som gir økt energiforbruk.

Folkehelse

Med folkehelse menes befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning.

Folkehelsearbeid

Med folkehelsearbeid menes samfunnets innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som direkte eller indirekte påvirker helsen.

Vedlegg J: Ansvarlige institusjoner for idrett og friluftsliv

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité

Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) er det øverste organ i Norges største folkebevegelse. NIF består av 54 særforbund, 19 idrettskretser, 366 idrettsråd og 12.178 idrettslag, og har 2.100.000 medlemskap. NIFs visjon er «idretts glede for alle», og det er utformet et eget idrettspolitisk dokument for tingsperioden 2015-2019 (Norges idrettsforbund, 2016).

Særidrettsforbund

«Særforbundene organiserer og leder de ulike idrettsgrenene, og har ansvar for konkurransevirkosomheten og utvikling av særidretten både nasjonalt og internasjonalt. Særforbundene er medlem av NIF og sine respektive internasjonale særforbund.» (Norges idrettsforbund, 2016).

Østfold idrettskrets

«Idrettskretsene er inndelt etter landets fylkesgrenser. Innenfor denne geografiske rammen er kretsene et fellesorgan for all idrett. Deres oppgave er å fremme samarbeid mellom særkretsene og de enkelte idrettslagene, samt mellom idrettens organisasjonsledd og alle øvrige fylkeskommunale instanser og aktører i fylket med ansvar for idrett og fysisk aktivitet. Videre skal idrettskretsene drive med veiledning overfor idrettslag i fylket i økonomiske, administrative og organisatoriske spørsmål» (Norges idrettsforbund, 2016)

Fredrikstad idrettsråd

Idrettsrådet er et fellesorgan i kommunen for all idrett som er registrert i Norges Idrettsforbund ved innmelding via Østfold Idrettskrets. Idrettsrådet er lagenes talerør overfor kommunen. Idrettsrådet sin oppgave er å arbeide for best mulige forhold for idretten, herunder samarbeide mellom lagene og de kommunale myndighetene og mellom lagene og idrettskretsen.

Idrettslagene

Det er registrert 90 idrettslag, fordelt over et bredt utvalg idretter i Fredrikstad pr. 19.10.2017

Kulturdepartementet (KUD)

Departementet v/idrettsavdelingen har det overordnede ansvaret for forvaltningen av overskuddet fra Norsk Tipping til idretts-, friluftsliv-, og nærmiljøanleggformål. Kulturdepartementet er det øverste organet i forhold til utforming av statlig idrettspolitikk.

Østfold Fylkeskommune

Rådgivende organ for kommunene relatert til idrett og friluftsliv, og har delegert ansvar fra Kulturdepartementet for tildeling av spillemidler i fylket.

Fredrikstad kommune v/ virksomhet idrett

Virksomhet idrett er organisert under Kulturretaten i seksjon for Kultur, miljø og byutvikling (KMB) og er en kommunal faginstans på idrettsspørsmål. Vi er ansvarlig for anleggsutvikling og administrerer spillemidler til idrettsanlegg i kommunen.

Vi driver utleie av kommunale idrettsanlegg og idrettshaller, og tilskuddsordninger for idrett i Fredrikstad kommune.

I samarbeid med Fredrikstad Idrettsråd, idrettslag og idrettsorganisasjoner søker vi å tilby et bredest mulig aktivitetstilbud til det etablerte idrettsmiljøet så vel som til lokalbefolkningen generelt.

Fredrikstad kommune v/virksomhet park

Virksomhet park forvalter, drifter og vedlikeholder parker, grøntarealer, friområder, lekeplasser, turstier, lysløypenett og skjærgårdstjenesten.

Fredrikstad kommune
v/virksomhet miljø- og landbruk
Landbruksforvaltningen

Vi har det lokale ansvaret for gjennomføring av landbrukspolitikken. Dette innebærer forvaltningssansvar av jordlov, skoglov, konsesjonslov, odelslov og en rekke andre lover og forskrifter som skal styre og regulere landbruket i kommunen. Vi driver også forvaltning og rådgivning tilknyttet jord- og skogbruksarealer, f.eks. viltforvaltning, ferdsel i utmark m.m.

Faggruppe Miljø

Vi behandler søknader om utslippstillatelser fra boliger og hytter. Vi følger opp forsøplingssaker og åpen brenning av avfall, overvåker kommunens vannforekomster, og jobber med bedring av den økologiske og kjemiske tilstanden i lokale vannforekomster. Videre driver vi også med miljørettet helsevern – dette dreier seg om ulykkesforebygging, sosiale miljøfaktorer (sosiale forhold) og omgivelseshygiene.

Forum for natur og friluftsliv Østfold

FNF Østfold er et samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivsorganisasjoner i Østfold. Formålet er å styrke organisasjonenes arbeid med å ivareta natur- og friluftslivsinteresser i aktuelle saker i Østfold fylke. FNF Østfold kan være et felles talerør/felles representant for de tilsluttede organisasjonene i konkrete saker når det er enighet om det.

Tilslutning til FNF gjøres gjennom en tilslutningserklæring. Følgende organisasjoner har sluttet seg til FNF Østfold:

- Naturvernforbundet i Østfold
  - Østfold Botaniske Forening
  - Norsk Ornitologisk forening Østfold
  - 4H Østfold
  - Oslofjordens Friluftsråd
  - DNT Indre Østfold
  - DNT Nedre Glomma
  - DNT Vansjø
  - Tistedalens Friluftslag
  - Norges Jeger- og Fiskerforbund Østfold
- (Forum for natur og friluftsliv Østfold, 2017)

Vedlegg K: Idrettsregistreringen for Fredrikstad 2016

IR0106	FREDRIKSTAD IDRETTSRÅD (85/92)	KVINNER						MENN						SUM
		0-5	6-12	13-19	20-25	26-	SUM	0-5	6-12	13-19	20-25	26-	SUM	
		518	2754	1802	661	4175	9910	360	3130	2428	981	7772	14671	24581
KL01060063	BEGBY IDRETTSLAG*	0	39	13	17	65	134	16	152	59	24	90	341	475
KL01061007	BORGE RIDEKLUBB*	1	6	54	46	105	212	1	4	5	2	38	50	262
KL01060066	BORGE TURNFORENING*	36	59	19	0	16	130	21	10	0	1	1	33	163
KL01060167	BOULE FREDRIK LL*	0	0	0	0	13	13	0	0	0	0	27	27	40
KL01060144	CHRISTIANSLUND TAEKWON DO KLUBB*	6	23	10	2	20	61	1	72	37	2	45	157	218
KL01060156	CK ØST*	0	0	0	0	38	38	0	0	0	2	197	199	237
KL01061006	ELITE DANCE FREDRIKSTAD DANSEKLUBB*	7	34	29	4	21	95	0	0	0	0	11	11	106
KL01060152	FEKTEKLUBBEN FREDRIKSTADFEKTERNE*	0	1	4	0	1	6	0	5	5	5	5	20	26
KL01060007	FREDRIKSSTAD ROKLUB*	0	0	4	2	22	28	0	1	12	3	30	46	74
KL01061012	FREDRIKSTAD AMERIKANSK FOTBALLKLUBB*	0	0	2	9	16	27	0	0	0	10	18	28	55
KL01060001	FREDRIKSTAD B K ATLAS*	5	12	5	0	35	57	11	48	22	18	75	174	231
KL01068008	FREDRIKSTAD BADMINTONKLUBB*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	4
KL01060135	FREDRIKSTAD BALLKLUBB AVD KVINNEHÅNDBALL*	0	0	15	15	10	40	0	0	0	0	16	16	56
KL01060124	FREDRIKSTAD BASKETBALLKLUBB*	0	1	11	1	9	22	0	12	36	7	34	89	111
KL01060149	FREDRIKSTAD BEACHVOLLEYBALL CLUB*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KL01060169	FREDRIKSTAD BEARS*	1	2	0	0	1	4	0	1	0	4	14	19	23
KL01060158	FREDRIKSTAD BILJARD KLUBB*	0	3	3	4	4	14	1	3	8	14	36	62	76
KL01060084	FREDRIKSTAD BOKSEKLUBB*	0	0	4	3	2	9	0	11	18	9	23	61	70
KL01060011	FREDRIKSTAD BOWLINGKLUBB*	0	0	0	1	5	6	0	0	0	0	11	11	17
KL01060012	FREDRIKSTAD BUESKYTTERE*	0	4	3	0	8	15	0	5	9	2	31	47	62
KL01060062	FREDRIKSTAD CURLING CLUB*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4	4
KL01060013	FREDRIKSTAD FOTBALLKLUBB*	0	0	2	2	96	100	5	6	40	11	573	635	735
KL01060006	FREDRIKSTAD HANDICAPIDRETTSLAG	1	2	2	3	70	78	0	8	7	3	64	82	160
KL01060123	FREDRIKSTAD HÅNDBAK-KLUBB*	0	1	0	0	2	3	0	0	0	1	7	8	11
KL01060015	FREDRIKSTAD IDRETTSFORENING*	0	63	35	9	98	205	0	74	42	7	210	333	538
KL01060018	FREDRIKSTAD INNEBANDYKLUBB*	0	0	8	5	19	32	0	72	57	12	40	181	213
KL01060129	FREDRIKSTAD KAJAKKLUBB*	1	1	3	2	93	100	0	0	8	3	121	132	232
KL01060159	FREDRIKSTAD KAMPSPORTKLUBB*	0	9	6	2	9	26	0	26	14	7	22	69	95
KL01061013	FREDRIKSTAD KARATEKLUBB SHINKYOKUSHINKAI* NEDLAGT 27.04.2017	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KL01060118	FREDRIKSTAD KLATREKLUBB*	2	50	16	3	32	103	4	37	21	2	34	98	201
KL01060019	FREDRIKSTAD KUNSTLØPKLUBB*	5	43	15	0	24	87	0	5	0	0	11	16	103
KL01060020	FREDRIKSTAD MINIATYRSKYTTERLAG*	0	0	9	0	6	15	0	2	13	3	23	41	56
KL01060141	FREDRIKSTAD MODELLFLYKLUBB*	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	37	40	40
KL01060021	FREDRIKSTAD PISTOLKLUBB*	0	0	1	0	3	4	0	0	0	2	109	111	115
KL01060023	FREDRIKSTAD RIDEKLUBB*	3	17	68	60	112	260	0	1	7	3	46	57	317
KL01061017	FREDRIKSTAD ROLLER DERBY KLUBB*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KL01060168	FREDRIKSTAD RUGBYKLUBB*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2
KL01060102	FREDRIKSTAD SEILFORENING*	1	6	4	3	47	61	0	9	5	4	215	233	294
KL01061003	FREDRIKSTAD SKELETONKLUBB*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KL01060024	FREDRIKSTAD SKIKLUBB	11	63	55	5	263	397	7	63	66	3	448	587	984
KL01060030	FREDRIKSTAD SPORTSDYKKERE*	1	3	4	0	11	19	0	0	2	4	31	37	56
KL01060025	FREDRIKSTAD SPORTSSKYTTERE*	0	0	0	1	8	9	0	0	1	6	143	150	159
KL01061014	FREDRIKSTAD STUDENTSAMFUNN*	0	0	0	5	0	5	0	0	5	45	10	60	65
KL01060113	FREDRIKSTAD SYKKELKLUBB*	0	1	3	1	30	35	0	6	24	4	102	136	171
KL01060061	FREDRIKSTAD TAEKWONDO KLUBB*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KL01060026	FREDRIKSTAD TENNISKLUBB*	0	4	9	5	19	37	1	7	13	4	51	76	113

KL01068009	FREDRIKSTAD TRIATLONKLUBB*	0	1	1	0	27	29	0	2	1	0	56	59	88
KL01060027	FREDRIKSTAD TURNFORENING*	99	355	102	15	10	581	46	13	7	0	37	103	684
KL01060166	FRISKIS & SVETTIS FREDRIKSTAD*	6	16	292	277	1524	2115	1	2	225	267	756	1251	3366
KL01060130	GAMLE FREDRIKSTAD GOLFKLUBB*	0	3	2	5	77	87	0	14	33	20	428	495	582
KL01061015	GAMLE FREDRIKSTAD HÅNDBALLKLUBB*	0	0	0	0	6	6	1	26	40	4	31	102	108
KL01060104	GRESSVIK BMX-KLUBB*	2	9	7	1	33	52	8	38	27	2	41	116	168
KL01060096	GRESVIK IF	1	164	115	15	32	327	1	192	109	8	127	437	764
KL01060146	HUSEBY & HANKØ GOLFKLUBB*	0	1	4	3	99	107	0	6	21	33	351	411	518
KL01060064	IL BORGAR*	0	13	3	0	29	45	0	71	21	11	94	197	242
KL01060098	KOLBERG VOLLEYBALLKLUBB*	0	3	14	2	12	31	0	2	6	4	6	18	49
KL01068005	KONGSTEN IBK*	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2	14	16	17
KL01060031	KONGSTEN IDRETTSFORENING*	1	23	0	0	0	24	13	71	18	0	0	102	126
KL01060032	KONGSTENSØMMERNE*	36	186	30	1	51	304	41	215	23	1	67	347	651
KL01060085	KRÅKERØY BRYTEKLUBB FREDRIKSTAD*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KL01060086	KRÅKERØY IDRETTSKLAG	0	193	69	5	114	381	2	222	166	32	269	691	1072
KL01060087	KRÅKERØY JUDOCLUBB*	0	3	0	0	0	3	0	17	7	1	4	29	32
KL01060132	KRÅKERØY STUDENTIDRETTSKLAG	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
KL01060092	KRÅKERØY TRIAL CLUB*	0	1	3	0	12	16	0	10	12	8	23	53	69
KL01060089	KRÅKERØY TURNFORENING*	5	0	0	0	3	8	3	0	0	0	0	3	11
KL01060099	LENJA ATLETKLUBB	0	1	1	1	9	12	0	1	15	10	39	65	77
KL01060100	LERVIK IDRETTSFORENING	20	97	51	11	84	263	13	115	93	21	74	316	579
KL01060033	LISLEBY FOTBALLKLUBB	8	140	102	10	50	310	12	130	116	14	58	330	640
KL01061016	NEDRE GLOMMA BOWLS OG CURLING CLUB*	0	0	1	0	2	3	0	1	0	0	16	17	20
KL01068002	NEDRE GLOMMA DANSEKLUBB*	0	7	14	0	7	28	0	0	0	0	3	3	31
KL01060153	NEDRE GLOMMA TURNFORENING*	202	491	99	8	31	831	99	283	92	8	17	499	1330
KL01060077	NYLENDE IDRETTSFORENING	5	5	0	0	21	31	10	36	10	10	61	127	158
KL01060105	ONSØY GOLFKLUBB*	0	6	7	1	153	167	0	18	30	32	530	610	777
KL01060108	ONSØY JEGER OG FISKEFORENING	0	2	3	4	17	26	1	2	23	22	239	287	313
KL01060080	ROLVSØY BOWLINGKLUBB*	0	0	0	0	2	2	0	0	1	1	16	18	20
KL01060078	ROLVSØY IDRETTSFORENING	18	122	48	6	56	250	9	121	76	22	140	368	618
KL01060079	ROLVSØY TURNFORENING*	22	20	3	1	5	51	11	19	0	0	2	32	83
KL01060067	SELBAK TURN-OG IDRETTSFORENING	0	0	0	0	10	10	0	44	53	9	135	241	251
KL01060036	SHOTOKAN KARATEKLUBB FR.STAD*	0	7	5	0	2	14	0	34	29	2	17	82	96
KL01060037	SKOGSTRAND IDRETTSKLAG	0	97	56	12	52	217	0	118	88	12	45	263	480
KL01060143	SKY-WING AEROKLUBB*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	8	8
KL01068003	SLEVIK IDRETTSKLAG*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35	35	35
KL01060094	SLEVIK INNEBANDYKLUBB*	0	12	6	5	15	38	0	58	39	5	52	154	192
KL01060120	ST CROIX INNEBANDYKLUBB*	0	2	9	1	12	24	0	23	19	11	26	79	103
KL01060112	STJERNEN HOCKEY FREDRIKSTAD	1	7	5	2	40	55	9	145	163	55	233	605	660
KL01061001	STJERNEN HOCKEY FREDRIKSTAD ELITE*	0	0	0	0	3	3	0	0	5	21	24	50	53
KL01060068	TORP IDRÆTSFORENING	7	64	81	9	83	244	8	58	103	31	174	374	618
KL01060070	TORSNES IDRETTSKLAG	0	24	10	2	26	62	3	43	7	2	39	94	156
KL01060091	TROLLDALEN IDRETTSFORENING	0	2	0	0	4	6	1	72	0	0	9	82	88
KL01060042	TROSVIK IDRETTSFORENING*	0	107	115	8	59	289	0	253	190	12	244	699	988
KL01060133	TROSVIK INNEBANDYKLUBB*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	15	18	18
KL01060043	ØSTSIDEN IDRETTSKLAG FREDRIKSTAD	4	123	128	46	69	370	0	15	21	58	208	302	672
FREDRIKSTAD IDRETTSRÅD (85/92)		518	2754	1802	661	4175	9910	360	3130	2428	981	7772	14671	24581

KURSIV = NEDLAGT | RØD = IKKE RAPPORTERT | * = SÆRIDRETTSKLAG

Vedlegg L:

Resultat fra lokale undersøkelser

For å sikre et godt kunnskapsgrunnlag for fremtidige anleggsprioriteringer var det i kommunedelplanprosessen ønskelig å innhente informasjon om langsiktige behov for anlegg og arealer til idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Det ble i alt gjennomført tre undersøkelser.

1. Behov for anlegg og arealer til egenorganisert, fysisk aktivitet i Fredrikstad

Kommunedelplan anbefaler å rette fokus mot behovsrettet aktivitetspolitikk. For å tilrettelegge for ønsket utvikling, må vi vite noe om dagens utfordringsbilde og morgendagens behov. I den sammenheng utviklet arbeidsgruppen, med god hjelp fra virksomhet geomatikk, en mobilvennlig applikasjon som gjorde det enklere for publikum å gi innspill til nye anlegg og arealer til egenorganisert fysisk aktivitet og friluftsliv, der ute hvor ideene oppstår, når de oppstår. Applikasjonen var også tilgjengelig for stasjonære datamaskiner. Løsningen gjorde det mulig å plassere innspillene direkte i et elektronisk kart. På den måten kan innspillene enkelt sammenstilles med andre samfunnsinteresser i de aktuelle områdene, og blir i så måte et viktig arbeidsverktøy for administrasjonen og politikere i planlegging- og prioriteringsarbeidet i tiden som kommer. Undersøkelsen lå ute i fem uker.

2. Langsiktige anleggsbehov i idrettslagene, friluftsansjoner og lokalsamfunnsutvalgene i Fredrikstad

Arbeidsgruppen samarbeidet med Fredrikstad Idrettsråd, Forum for Natur og Friluftsliv og to representanter for alle lokalsamfunnsutvalgene med å innhente behov for idrettsanlegg, nærmiljøanlegg og friluftslivstilbud i deres underliggende organisasjonsledd.

3. Elevenes behov for anlegg og arealer til fysisk aktivitet ved ungdomsskolene i Fredrikstad

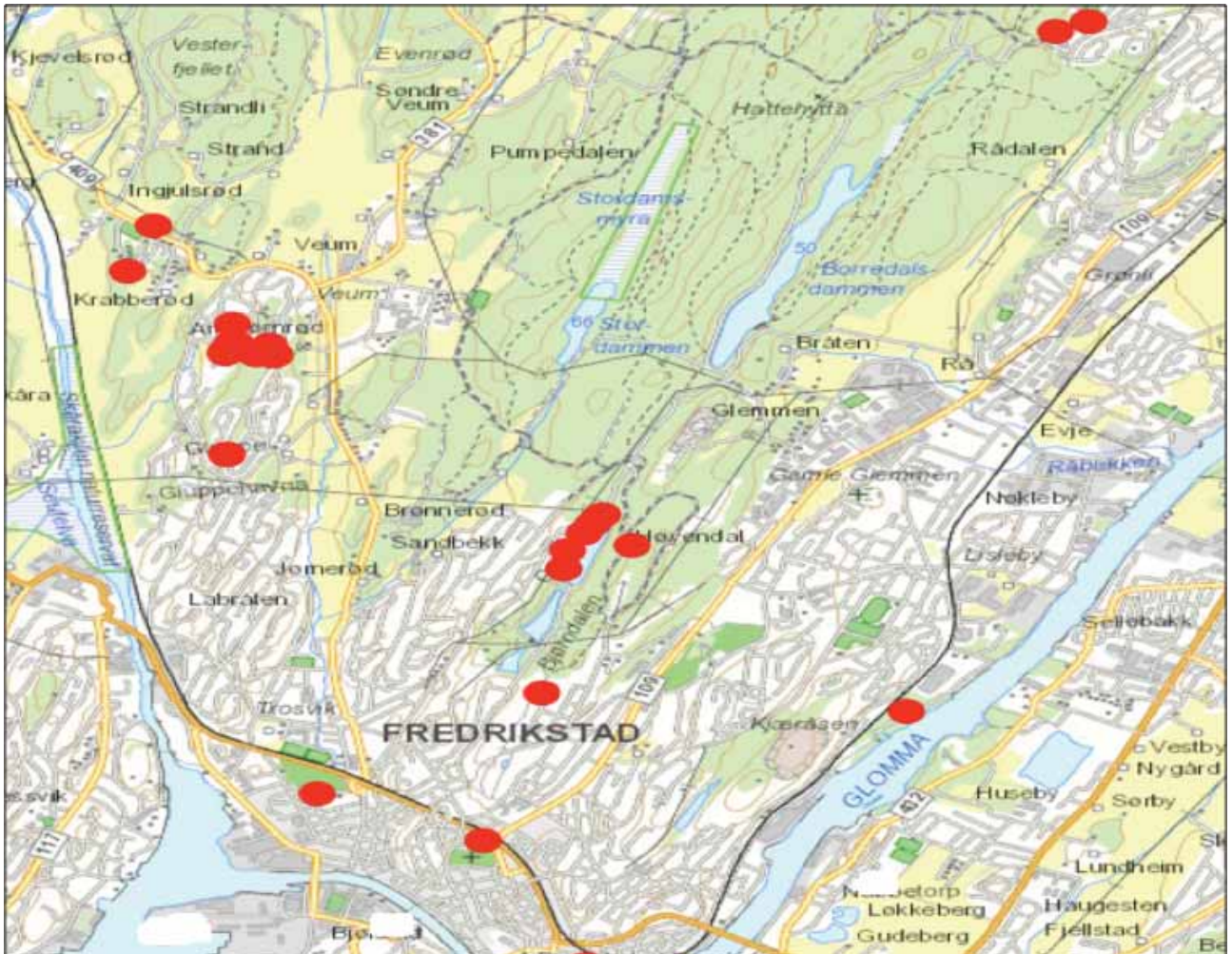
Frafallet i den organiserte idretten, og endring i aktivitetsmønster er størst i alderen 13-19 år. Områdene i og rundt skolene er felles referansepunkt for alle barn og unge i skolealder, og er derfor viktige arenaer for fysisk aktivitet, både i og etter skoletid. Av den grunn ønsket arbeidsgruppen å gjennomføre en undersøkelse blant ungdomsskoleelevene i Fredrikstad for å avdekke hva de liker å gjøre i friminuttene og hva de savner av anlegg og arealer til fysisk aktivitet i skolegården. Samtlige ungdomsskoler i kommunen svarte på undersøkelsen. Elevrådene, med bistand fra lærere, fikk ansvaret for å gjennomføre og svare ut undersøkelsen.

1. BEHOV FOR ANLEGG OG AREALER TIL EGENORGANISERT, FYSISK AKTIVITET I FREDRIKSTAD

TYPE NÆRMILJØANLEGG	TILTAK	STED, KARTKOORDINAT	
Flerbruksanlegg tilrettelagt for eks. (ballspill, hopp, løp, kast, turnaktiviteter, naturis osv.)	Nytt anlegg hvor det er apparater som ved 2 dam. 200 meters løpebane, mulighet for innebandy, styrketrening som ved spikeren Treningssenter i Kristiansand	Breddegrad 59,266562	Lengdegrad 10,991853
Diverse anlegg (eks. parkour, inline hockey, trimpark, ferdighetsløype, kurver til frisbeegolf osv.)	Utvendig treningsapparater til variert styrketrening	Breddegrad 59,265965	Lengdegrad 10,989237
Flerbruksanlegg tilrettelagt for eks. (ballspill, hopp, løp, kast, turnaktiviteter, naturis osv.)	Ønsker egen idrettshall tilknyttet skogstrandbanen.	Breddegrad 59,252318	Lengdegrad 10,913525
Diverse anlegg (eks. parkour, inline hockey, trimpark, ferdighetsløype, kurver til frisbeegolf osv.)	Ønsker BMX bane/ park slik som i sentrum. Åpent for alle med både sykkel, sparkesykkel og skateboard.	Breddegrad 59,252318	Lengdegrad 10,913525
Anlegg for ballaktivitet(basket, sandvolleyball, ballvegg/ballbinge, faste bordtennisbord, osv.)	Beachvolleyballbaner. må være av en kvalitet og standard som gjør det attraktivt å bruke.	Breddegrad 59,24892	Lengdegrad 10,921835
Diverse anlegg (eks. parkour, inline hockey, trimpark, ferdighetsløype, kurver til frisbeegolf osv.)		Breddegrad 59,247763	Lengdegrad 10,921668
Vinteraktivetsanlegg (eks. kunstisflate, hoppbakke mindre enn 20m, osv.)	Delvis planert grusplass som med enkle grep bør kunne utbedres til anleggelse av skøyteis på vinteren	Breddegrad 59,247708	Lengdegrad 10,922128
Flerbruksanlegg tilrettelagt for eks. (ballspill, hopp, løp, kast, turnaktiviteter, naturis osv.)		Breddegrad 59,247215	Lengdegrad 10,921319
Diverse anlegg (eks. parkour, inline hockey, trimpark, ferdighetsløype, kurver til frisbeegolf osv.)	Utendørs trimapparater. Akebakke.	Breddegrad 59,247215	Lengdegrad 10,921319
Diverse anlegg (eks. parkour, inline hockey, trimpark, ferdighetsløype, kurver til frisbeegolf osv.)		Breddegrad 59,247089	Lengdegrad 10,921129
Flerbruksanlegg tilrettelagt for eks. (ballspill, hopp, løp, kast, turnaktiviteter, naturis osv.)	For det vil gi enomt mye glede og være et samlingspunkt	Breddegrad 59,247034	Lengdegrad 10,923733
Diverse anlegg (eks. parkour, inline hockey, trimpark, ferdighetsløype, kurver til frisbeegolf osv.)	Opprusting av eksisterende lekeplasser og ballbaner	Breddegrad 59,247575	Lengdegrad 10,924729
Diverse anlegg (eks. parkour, inline hockey, trimpark, ferdighetsløype, kurver til frisbeegolf osv.)	Trimpark, sirkel trening av div apparater i tilknytting til lekepark. Ala den som er oppe ved dammene etc. Sykkel hopp, små ramper, eller en skatepark. Klumper, kulper av gummi matte materiale, for økt balanse og koordinasjon for voksne og barn.	Breddegrad 59,246966	Lengdegrad 10,925112
Diverse anlegg (eks. parkour, inline hockey, trimpark, ferdighetsløype, kurver til frisbeegolf osv.)		Breddegrad 59,246887	Lengdegrad 10,924973

TYPE NÆRMILJØANLEGG	TILTAK	STED, KARTKOORDINAT	
Anlegg for ballaktivitet(basket, sandvolleyball, ballvegg/ballbinge, faste bordtennisbord, osv.)	Restaurering av fotballbane ved gangsti på Ambjørnrød bør prioriteres	Breddegrad 59,240905	Lengdegrad 10,920906
Diverse anlegg (eks. parkour, inline hockey, trimpark, ferdighetsløype, kurver til frisbeegolf osv.)	Trimpark/apparatpark og enkel tennisbane.	Breddegrad 59,240861	Lengdegrad 10,920848
Friluftslivsanlegg (eks. turvei, turløype, tursti lengre enn 500m, nærmiljøkart)	Bedre merking av turmuligheter helt fra Fredrikstad sentrum. Avstandsmerking for turer i marka. Bedre merking av kyststien.	Breddegrad 59,219835	Lengdegrad 10,926921
Annet	Pumptrack i asfalt på oversiden av skateparken på Steffensjordet	Breddegrad 59,216731	Lengdegrad 10,94006
Diverse anlegg (eks. parkour, inline hockey, trimpark, ferdighetsløype, kurver til frisbeegolf osv.)	Et stort Parkour Anlegg i Fredrikstad rundt sentrum, blandet med Street Workout, Slackline og Pole Dance utstyr.	Breddegrad 59,208305	Lengdegrad 10,942808
Annet	Ønsker utendørs treningsapparater, tilsvarene/lignende de på Holmen. Plassering Tollboden/Cicignon	Breddegrad 59,208948	Lengdegrad 10,948109
Friluftslivsanlegg (eks. turvei, turløype, tursti lengre enn 500m, nærmiljøkart)	Ønsker turløype/ tursti/ treningsapparater langs Glommastien, Lisleby. Gjerne i det store skogsområdet før man kommer til Lisleby-båthavn, tenkt fra Fredrikstad mot Sarpsborg.	Breddegrad 59,224178	Lengdegrad 10,974572
Diverse anlegg (eks. parkour, inline hockey, trimpark, ferdighetsløype, kurver til frisbeegolf osv.)	Verne deler av Stjernehalltomten i forbindelse med flytting av ishall. Den delen av tomten som er innenfor markagrensen tilbakeføres. - Friluftsparkering - Forlengelse av lysløype ned til Bratliparken - Aktivitetsområde barn- og unge	Breddegrad 59,225776	Lengdegrad 10,94552
Friluftslivsanlegg (eks. turvei, turløype, tursti lengre enn 500m, nærmiljøkart)	Lysanlegg langs hovedstien opp fra 2. dam i Bjørndalen og hele veien opp forbi 3. dam, og til krysset nord for 3. dam der lysløypa går.	Breddegrad 59,233474	Lengdegrad 10,947554
Lysanlegg (tilknyttet aktivitetsanlegg)	Ønsker lysløype fra dam 2, til krysset ovenfor dam 3.	Breddegrad 59,234569	Lengdegrad 10,948099
Friluftslivsanlegg (eks. turvei, turløype, tursti lengre enn 500m, nærmiljøkart)	Belyste turstier på høst og vinter. Glommasti + mer rundt dammene i marka. Også tilgang til idrettsanlegg (utendørs) Eks.Lisleby løpebane.	Breddegrad 59,235642	Lengdegrad 10,949422
Lysanlegg (tilknyttet aktivitetsanlegg)	Det er veldig mørkt høst/vinter ved ved 3.Bjørndalsdammen. Det er vanskelig å ta seg frem uten å ha med seg lykt.	Breddegrad 59,23622	Lengdegrad 10,950215
Lysanlegg (tilknyttet aktivitetsanlegg)	Belysning vest for 3.dam og nordover mot eksisterende lysløype	Breddegrad 59,234749	Lengdegrad 10,953211
Annet	Fredrikstad trenger en egen hinderløype med hinder av varierende vanskelighetsgrad åla "Toughest" - banene som finnes i flere byer. Se forslag til hinder her: www.toughest.se/no/hindringer/	Breddegrad 59,236741	Lengdegrad 10,950969

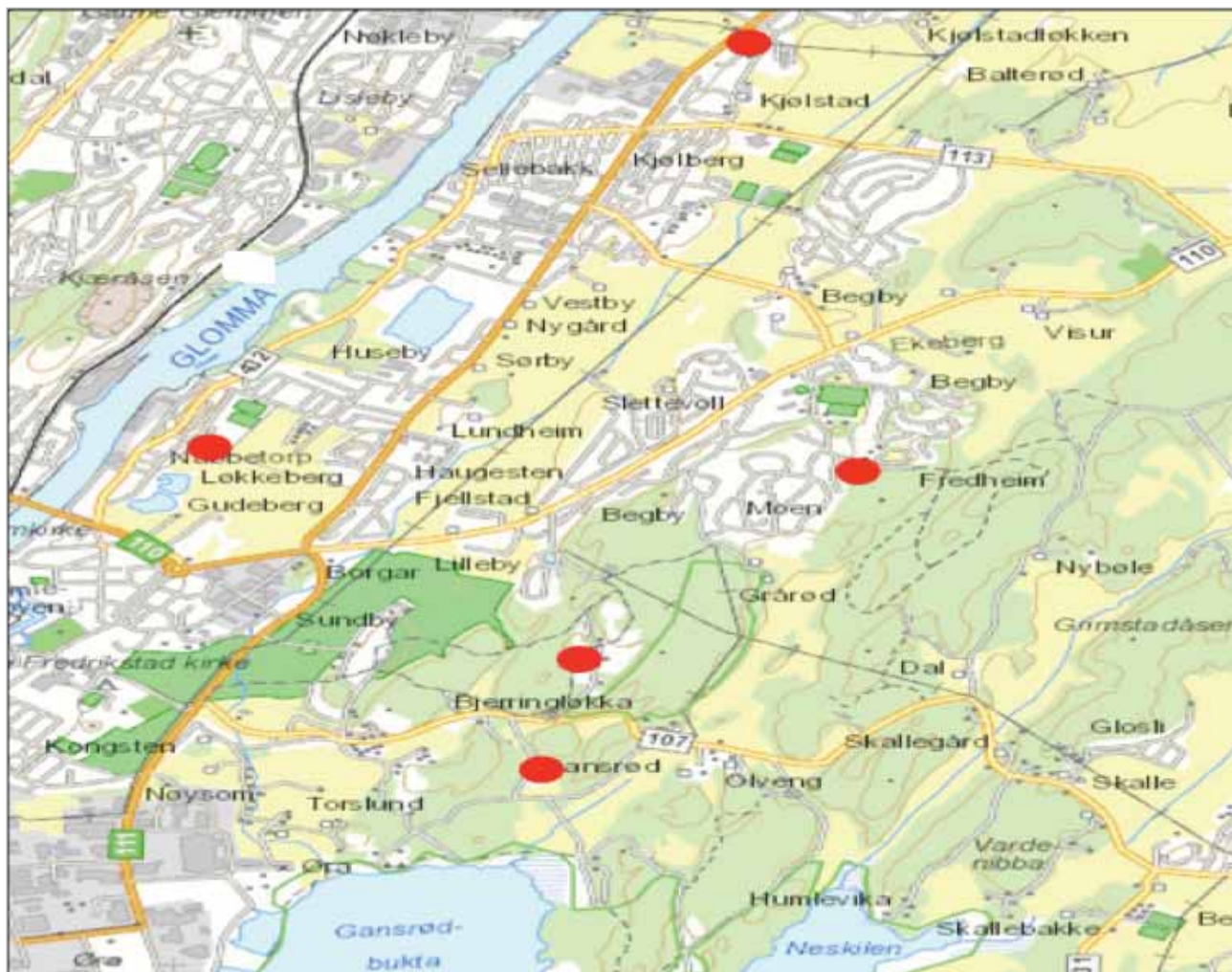
Lokasjon for innspill ●

Østsiden/Borge

TYPE NÆRMILJØANLEGG	TILTAK	STED, KARTKOORDINAT	
Annet	Treningsgrupper, trimapparater, avsette arealer til egenorganisert aktivitet	Breddegrad 59,236479	Lengdegrad 11,009094
Friluftslivsanlegg (eks. turvei, turløype, tursti lengre enn 500m, nærmiljøkart)	Forlengelse av lysløypa på østsiden og til Borge barneskole. Med treningsapparater i løypa for intervaller	Breddegrad 59,211611	Lengdegrad 11,014803
Diverse anlegg (eks. parkour, inline hockey, trimpark, ferdighetsløype, kurver til frisbeegolf osv.)	Trimpark	Breddegrad 59,21369	Lengdegrad 10,971565
Diverse anlegg (eks. parkour, inline hockey, trimpark, ferdighetsløype, kurver til frisbeegolf osv.)	Trimapparater for styrkeøvelser og balanseøvelser (ala som ved 3.dam). kan ligge i krysset ved regimentsmyra, eller på toppen rett vest/sørvest langs løypa	Breddegrad 59,201088	Lengdegrad 10,995564
Friluftslivsanlegg (eks. turvei, turløype, tursti lengre enn 500m, nærmiljøkart)	Ridestier, delvis opplyst, der det går an å ri lengre distanser. Utgangspunkt Gansrød gård mot Bekkevold, Østsidemarka, Pernes og til Torsnes	Breddegrad 59,194846	Lengdegrad 10,992809

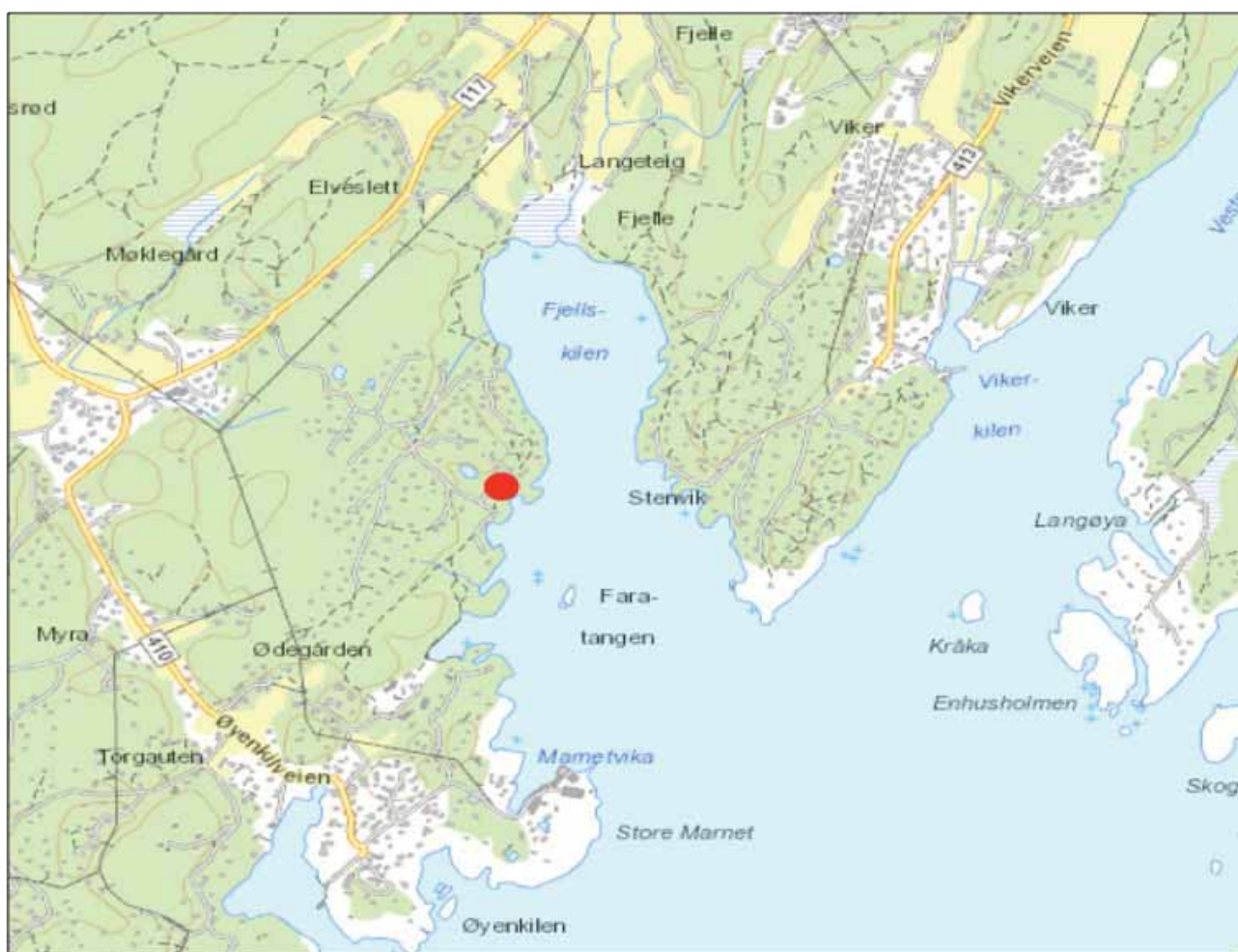
Lokasjon for innspill ●

Onsøy/Gressvik

TYPE NÆRMILJØANLEGG	TILTAK	STED, KARTKOORDINAT	
Friluftslivsanlegg (eks. turvei, turløype, tursti lengre enn 500m, nærmiljøkart)	Mer sammenhengende og bedre merket kyststi langs Onsøykysten. Det er flotte opparbeidede stier/veier enkelte steder. Stien/veien går så vider over til vanlig vei, og på grunn av dårlig merking, vet man ikke hvor stien/veien fortsetter.	Breddegrad 59,181557	Lengdegrad 10,857168

Lokasjon for innspill ●

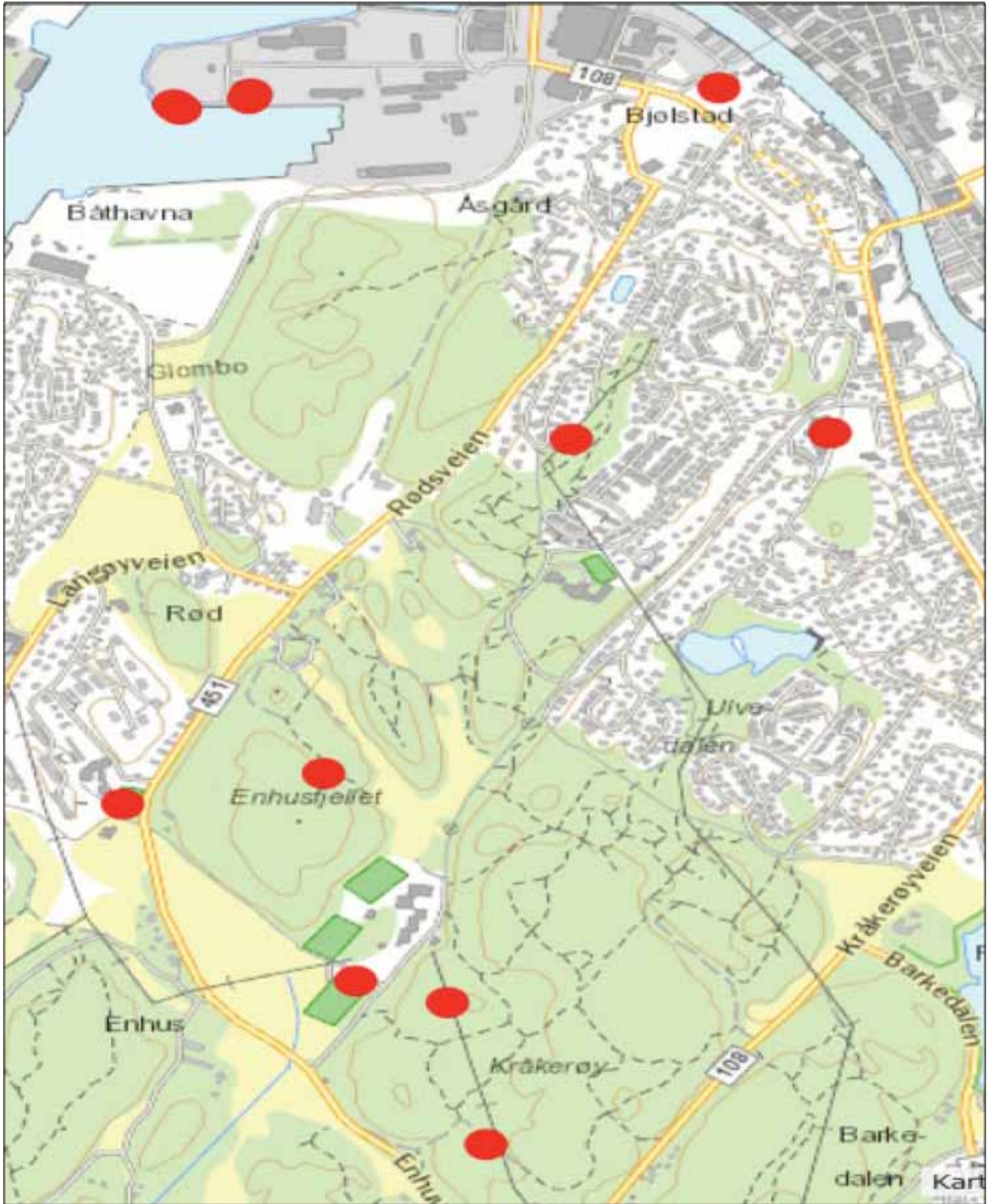

Kråkerøy

TYPE NÆRMILJØANLEGG	TILTAK	STED, KARTKOORDINAT	
Annet	Bade/ aktivitetsområde på Værste. Bystrand langs beddingen på "Hølen" på vei inn den gamle dokka på FMV-området	Breddegrad 59,2115	Lengdegrad 10,913728
Flerbruksanlegg tilrettelagt for eks. (ballspill, hopp, løp, kast, turnaktiviteter, naturis osv.)	Åpent friidrettsanlegg	Breddegrad 59,211604	Lengdegrad 10,916348
Anlegg for ballaktivitet (basket, sandvolleyball, ballvegg/ballbinge, faste bordtennisbord, osv.)	Beachhåndball bane på Værste	Breddegrad 59,211676	Lengdegrad 10,932704
Diverse anlegg (eks. parkour, inline hockey, trimpark, ferdighetsløype, kurver til frisbeegolf osv.)	Trimpark Smertulia på Kråkerøy med treningsapparater for unge og eldre	Breddegrad 59,20307	Lengdegrad 10,936036
Diverse anlegg (eks. parkour, inline hockey, trimpark, ferdighetsløype, kurver til frisbeegolf osv.)	Flere uformelle treningsteder slik som det er satt opp på Holmen! Burde være i flere parker og boligområder; både for barn og voksne	Breddegrad 59,202993	Lengdegrad 10,927135
Lysanlegg (tilknyttet aktivitetsanlegg)	Lysrunde i Fuglevikskogen/ Enhusvidda	Breddegrad 59,194781	Lengdegrad 10,918037
Diverse anlegg (eks. parkour, inline hockey, trimpark, ferdighetsløype, kurver til frisbeegolf osv.)	Ulike aktivitetsanlegg for barn som erstatning for grusbane. I forbindelse med at svartbygget skal rehabiliteres, bør uteområdet på dagens grusbane omgjøres til ulike aktivitetselementer som sørger for god aktivitetsarealer for barn på dagtid i skolen og ettermiddag kveldstid for nærområdet. Trampoliner i bakken, klatretårn, parkourelementer, lite skateanlegg for sparkesykler, slakk line, opptegning i bakken for ulike leker, ballvegg for parabol, liten ballflate	Breddegrad 59,194142	Lengdegrad 10,911071
Diverse anlegg (eks. parkour, inline hockey, trimpark, ferdighetsløype, kurver til frisbeegolf osv.)	Enkle treningsapparater for styrketrening, parkouranlegg, slakk line m.m	Breddegrad 59,189673	Lengdegrad 10,918825
Lysanlegg (tilknyttet aktivitetsanlegg)	Trialparken til Kråkerøy Trial Club trenger lys. Vi trenger noe lys som kan settes opp i et mindre område i skogen,	Breddegrad 59,189131	Lengdegrad 10,922056
Friluftslivsanlegg (eks. turvei, turløype, tursti lengre enn 500m, nærmiljøkart)	Med de nye bommene blir det mange og lange turer med hunden i de fine skogene her på Kråkerøy. Krysser bare fingrene for at vi får beholde den flotte naturen her på øya og at den ikke blir ødelagt av monsternester	Breddegrad 59,185578	Lengdegrad 10,92319

Lokasjon for innspill ●

LANGSIKTIGE ANLEGSBEHOV I IDRETTLAGENE, FRILUFTSORGANISASJONER OG LOKALSAMFUNNSUTVALGENE I FREDRIKSTAD

Sentrum/Rolvøy

Innspill gitt av	Ordinært idrettsanlegg	Nærmliggende (egenorganisert aktivitet, Eks. Ballbinge, parkouranlegg)	Interkommunalt anlegg (idrettsanlegg der to eller flere kommuner går sammen om investerings- og driftskostnader)	Friluftsliv-siltak (eks. Turst/turnvei)	Ønsket lokalisering for anlegg/tiltaket	Eier/utbygger	Behov
Fredrikstad if			X		F. eks østfoldhallen evt. Værste	Kommune evt. Fylkeskommune	Trenger både konkurranse og treningsbane for innendørs fridrettshall.
Rolvøy if	X				Svanaveien 52, rolvøy	Rolvøy if	"Utvildevise av klubbhus: for at rolvøy if fortsatt skal ha koskutsal, må koskfasilitetene formys. Det har i lang tid vært flere alternativer, men tilbygg til eksisterende klubbhus vil være det mest fordelaktige, samtidig som dette også kan dekke andre behov som klubben har. I forbindelse med kosken er det tenkt å etablere en ekstra sal/møterom. Både salen og kosken er tenkt å være åpen for både aktive, foreldre og publikum ved alle aktiviteter som klubben har, deriblant organisert trening og ved kampannangement. Videre vil dette også gjøre det lettere å få til et sosialt samvær for klubbens medlemmer og forhåpentligvis lokke nye barn/ungdom til klubben. Lokalene skal også fungerer som et salgspunkt ved større arrangement. Behov om ekstra toaletter vil komme som et krav ifm etableringen av kiosk og sal/møterom. De lagerfasilitetene som rolvøy if i dag disponerer er så overbelastet av alt mulig at det nesten ikke er framkommeleg der. Det er derfor behov for et ordentlig lager med skap, benker og hylle for oppbevaring av verkty, gressklippere av div størrelse, gresstrimmere, merketraler og merkenalng, målnett, hjørnetrapp og annet utstyr som er nødvendig for å holde klubbens drift gående."
Fredrikstad turnforening	X				Fredrikstad sentrum	Fredrikstad turnforening i samarbeid med kommune.	Vi har vår turnhall i sentrum. Denne er svært kostbar å holde ved like. Utgiftene er store og vi må i tillegg gjøre alle endringer/ utbedringer i tråd med antikvariske krav. Vi ønsker derfor en hall som enten kan erstatte hallen vi har eller være i tillegg til denne vi har.
Listebø fk	X				Listebystadion kg5	Listebø fk	Oppgradering av kunstgress 5 bane. Da denne banen er i så dårlig betingning trenger den oppgradering. Denne er for dårlig planert.
Traa Isu		X			Braliparken	Fredrikstad kommune	Det er behov for disse i braliparken for å legge til rette for disse aktivitetene. Det er flere som bruker parken til bl. A fotball og de trenger å få satt opp/markert hulleene.Frisbee trenger kurver.
Skogstrand il	X				Skogstrandveien 48	Kommune/ skogstrand il	Vi vokser ut av dagen fotballanlegg. Kapasiteten er spreng og vi må benytte/leie bane på andre anlegg. Nærområdet er i vekst, så behovet vil bare øke i årene som kommer.
Fredrikstad miniatyr skytterlag	X				Rolvøyhallen	Fredrikstad kommune	Hjring i skytnehallen trenger oppgradering, mange takplater mangler etter vannlekkasje fra garderober i etasjen over. Lysanaturene begynner å bli gamle og utrangerte.
Fredrikstad skiklubb ved per stenseth	X				Brønnerødskogen	Fredrikstad skiklubb	Snøfartige vintre gjør grunnleggende opplæring i skiferdigheter meget vanskelig i distriktet. Dette vil være en god arena for barnidrettsvirksomhet vår og i andre klubber. Også for distriktets skoler og barnehager og folk flest. Det samme gjelder oppretning og utøvelse av rulleskiskaktiviteter. Disse kan skje i tryggere omgivelser enn i trakkerte veier.
Fredrikstad Tennisklubb	X						Tennishall

Innspill gitt av	Ordinært idrettsanlegg	Nærmiljøanlegg (egenorganisert aktivitet. Eks. Ballinge, parkour-anlegg)	Innerkommunalt anlegg (idrettsanlegg der to eller flere kommuner går sammen om investerings- og driftskostnader)	Friluftsliv- stiltak (Eks. Tursti/turvei)	Ønsket lokalisering for anlegget/tiltaket	Eier/utbygger	Behov
Fredrikstad skiklubb ved per stenseth				X	Fredrikstadmarka	Fredrikstad skiklubb	Tilrettelegge marka for turnmuligheter og trening.
Nedre glomma bows og curling club			X		I tilknytning til arena fredrikstad	Fredrikstad kommune	Det er i hele østfold kun en curlinghall og denne er plassert i halden. Med et curlinganlegg i Fredrikstad vil man derfor nå et veldig stort publikum innenfor en akseptabel kjøreavstand.
Trara skole				X	Sandre del av bralliparken.	Fredrikstad kommune	Trara skole har en relativt sett liten skolegård hvor bruken gir svært høy siltasjé på området. Det er seks sagt ønskelig med en oppgradering av skolegården, men det er ikke hovedfokus for denne behovsmeldingen. Trara skole bruker bralliparken som en forlengelse av skolegården, og det er liten tvil om at vi setter svært stor pris på denne grønne lungen i vår umiddelbare nærmiljø. Forrige skoleår ble også aktivitetstilbud i parken åpnet, og denne er svært ofte i bruk. Det hadde som en forlengelse av denne samt en videreutvikling av fjellrab-ben mot fotballbanen, vært ønskelig med utplassering av sittegrupper/krakkerbord som vil både kan nytte i undervisningsøyemed, men som også alle brukere kan nytte når de er i området. Dette ville økt nyttegraden av området, og kanskje også minket siltasjen på trær og vegetasjon.
Fredrikstad triathlonklubb	X				Fredrikstad		Ønske om egen bassengtid
Skogstrand	X				Skogstrandveien 48,1615 Fredrikstad	Skogstrand II	Kunstgressbane. Økende boligutbygging i området som resulterer i økende medlemsmasse og flere fotballag.
Nedre glomma turnforening	X				Fredrikstad - har kapasitet og er i dag i aktivt arbeid på lisleby	Activ eiendom as eier bygget v l eier idag	Vi har anlegget - og ønsker at dette skal godkjennes som et offentlig anlegg slik at vi ikke har alle utgifter til leie av bygget. Vi har et supert anlegg - kommunen trenger ikke bygge nytt anlegg i denne kategorien turn/basisthall. Det er kapasitet i sentret her til å ivareta mye mer aktivitet. Vi har ikke penger som idrettslag til å gjøre med enn det vi gjør i dag. Men mulighetene er mange og det er plass til flere idretter og klubber her. Det er svært sparsomt for kommunen å benytte allerede eksisterende anlegg. Bygget har vært til salgs for en lav sum veldig lenge.
Fredrikstad ballklubb			X		Fredrikstad	Kommunen	Arena fredrikstad. Fredrikstad ballklubb spiller i eliteserien i håndball og spiller sine hjemmekamper i kongstenhallen. Behov : ny hall for å dekke de generelle kravene til horges håndball forbund. Fasiliteter for å skape innløper og driftsgunnlag og ikke minst sportslig utvikling med det en ny arena vil medbringe
Lisleby Isu				X	I skogen ovenfor høyendal	Nøkleby skole	Det har tidligere stått en lavvo på stedet som har vært benyttet i regi av skolen. Vi ønsker ny lavvo gjenoppbygget samme sted.
Lisleby Isu	X				I tilknytning til sentralidrettsanlegget	Fredrikstad kommune	Det trengs et vinteraktivitetstilbud på lisleby som kan benyttes hele vinteren (også når det er mildvær ute). Bør inkludere alle generasjoner!
Trara tau		X			Trara skole	Kommunen	Trara skole har en liten skolegård, men mange barn. Skolegården er også mye i bruk om ettermiddager og kvelder av barn og ungdom i nærmiljøet. Det er viktig å urynte plassen i skolegården på best mulig måte for å tilrettelegge for allsidig fysisk utfordring og aktivitet, øve opp motoriske ferdigheter og skape bevegelsesglede for barn og unge. Fysisk aktivitet i barneårene legger grunnlag for fremtidig helse. I et område med stor variasjon i sosioøkonomisk status, er dette ikke mindre viktig.
Trara tau	X				Der stjernehallen ligger i dag	Kommunen	Trara er et tett befolket, bynært område. Det er bygget flere boliger, og det er ytterligere planer for utbygging nordover langs 109-veien. Det er svært viktig å bevare soner for fysisk aktivitet og rekreasjon, og legge til rette for at både barn og voksne kan være aktive og ha gode arenaer for å drive med ballspill, sport og lek. Det er ikke en overflod av tomter som egner seg for slike aktiviteter i området. Stjernehallen-tomta bør ikke omreguleres og selges til boligutbygging, men isteden benyttes til å bygge flerbrukshall som kan være til nytte og glede for hele byens befolkning, og de som bor i nærmiljøet i særdeleshet. Da trara skole ligger svært trafikkert og trangtill og kan ha mye midt i en byggeplass når planer om ny innfartsåre og stasjon realiseres, bør vi om at kommunen også vurderer mulighet for å bygge ny trara skole + idrettsall på denne tomten. Belliggenheten med nærheten til marka er ideell - både for skole og idrettsarena.
Trara tau				X	Fredrikstadmarka/ trara/asebråten/ bjørndalen	Kommunen	Markagrensna må bevares. Det er av stor verdi at marka strekker seg så langt ned mot bysentrum som den gjør i Fredrikstad. Dette gjør friluftsliv og rekreasjon i naturen enkelt og tilgjengelig for mange, og er svært viktig å bevare.

Innspill gitt av	Ordinært idrettsanlegg	Nærmiljøanlegg (egenorganisert aktivitet. Eks. Ballbinge, parkour-anlegg)	Interkommunalt anlegg (idrettsanlegg der to eller flere kommuner går sammen om investerings- og driftskostnader)	Friluftslivstiltak (eks. Turstifurvel)	Ønsket lokalisering for anlegg/tiltaket	Eier/utbygger	Behov
Østisiden Idrettslag	X				Østisiden Idrettsanlegg	Østisiden Idrettslag	Det er et stort behov for aktivitetstilbud i klubben, som er i sterk vekst på spesielt håndballsiden. I tillegg er det et stort behov for å samle klubben rundt en arena i nærmiljøet.
Fredrikstad modellfyllklubb	X				Gansrød, postadresse Gansrød 6	Fredrikstad kommune	Å bedrive en idrett på topp nivå, hobby og rekruttere unge og gamle
Fredrikstad Sportsdykkere	X				Fredrikstad		Trening av dykkere fra 10 år og oppover. Vi er utenfor ordinære anlegg men ønsker innpass hvis det skulle komme dypere basseng på Vårse
Begby Idrettslag v/Jan Erik Svanberg-Borgesen	X				Begby Idrettslag sin eksisterende grusbane som ligger i Snaragdvæien, Begby	Begby Idrettslag/ Fredrikstad kommune	Vi ser at vi nå er i ferd med å "vokse" ut av dagens eksisterende anlegg, medlemsmassen vokser raskt, og den vil fortsette å vokse i takt med tilflytning og den raske voksende boligutviklingen som er stor i vårt nærområde. Vi satser, og investerer stort for å kunne tilby gode treningsmuligheter for idrettslagets små og store medlemmer et godt treningsmiljø. Vi satser også stort på å få beholde et godt tilbud for jentefotball i vårt nærmiljø, Begby IL satser på både jentefotball og guttefotball aktiviteter for store og små medlemmer.
Gamle Fredrikstad Golfklubb			X		Ved hull 8/9/10 sammen med lysløypa	GF&K Drift AS	Gamle Fredrikstad GK er en av de mest besøkte golfanleggene i Norge. Det er åpnet fra midten av Mars til 1. November. Bølgeligheten så tett oppitt lysløypa gjør at det bør vurderes et felles tiltak på WC som gjør at både brukere av lysløypa og golfbanen har et toalett og benytte.
Gamle Fredrikstad Golfklubb	X				Fredrikstad Ridesenter		Ved bygging av nytt driftsbygg for rideklubben kan dette samkjøres med driftsbygg for golfklubben som mangler fasiliteter for å oppbevare maskiner og klippere. Det finnes areal mellom rideklubben og golfklubben som pr i dag ikke benyttes som en del av golfklubben.
Fredrikstad Bokseklubb		X			Ved Borgehallen	Fredrikstad Kommune	Sykretrening med kroppsvekt er et sunt alternativ til ordinær trening med vekter. Tilgjengelighet til slike stativer utenfor Borgehallen vil gi idrettslagene som trener der (Innebandy, boksing, håndball, mm.) et bedre tilbud til sine medlemmer. Det vil også være et positivt innslag for nærmiljøet.
Fredrikstad B. K. Atlas	X						Ombygd kommunal bygning til brytelokale på Minneberget
Kongsten-svømmene	X				sentrumsnært	Kommunen	Svømmebasseng
Torsnes IL	X				Torsnes	Torsnes IL	Har ikke kunstgressbane per i dag, som eneste klubb i kommunen. Treningsstilbudet til medlemmene blir ikke god nok i vinterhalvåret.
Roksvøy turnforening	X				Roksvøy	Kommunen	Gymnas/svømmehall. Tilbud til barn, lek og gymn.
Fredrikstad og omegn rideklubb			X		Østisidemarka mot Torsnes	Kommunen	Når det nye planlagte ridesenteret kommer, vil det være et stort behov for tilrettelegging av tilgangen til marka. Det har vært press og interessen omsetninger i dette området og med dobbelt så mange hester og ryttere vil konfliktnivået kunne øke. Hester må ha tilgang til naturen, og med presset med nye bodiger, naturreservat og økt trafikk er bare løypenettet på østisiden aktuelle områder og ri på (lysløype).
Jan Erik Svanberg-Borgesen	X				Begby Idrettslag	Begby Idrettslag	Det er sterkt økende tilgang av barn og unge i og med at utbyggingen generelt i nærmiljøet er stor. Det er behov for mere plass og tilrettelegging for fysisk aktivitet for Begby IL generelt.
Begby lokalsamfunnslag		X					Nærmiljøhall. Trim apparater gang og sykkelveier vedlikehold av Østisiden marka
Torp lokalsamfunnslag	X						
Fredrikstad kommune	X						Ridesenter på Bekkevold

Kråkerøy

Innspill gitt av	Ordinært idrettsanlegg	Nærmiljøanlegg (egenorganisert aktivitet. Eks. Balløinge, parkour-anlegg)	Innerkommunalt anlegg (idrettsanlegg der to eller flere kommuner går sammen om investerings- og driftskostnader)	Friluftslivstiltak (eks. Turst/ turvei)	Ønsket lokalisering for anlegg/tiltaket	Eier/utbygger	Behov
Kråkerøy Turnforening	X						Vi trener i 1 gymsal og trenger ikke mere
Kråkerøy Trial Club	X				Kråkerøy	Kråkerøy Trial Club/ Fredrikstad Kommune	Permanent utvidelse av kjøre/treningsareal der det søkes hvert år om utvidelse i forbindelse med Trialkonkurranser.
Trollidalen IF	X				Lunde, Kråkerøy	Trollidalen	Maling utvidelse av banen
Kråkerøy IL	X				I nærområde til Kråkerøy stadion/Blonsterøyhallen	Kråkerøy IL og Fredrikstad Kommune	Idrettslaget er i stor vekst, med flere og flere deltakere innen fotball og håndball. Flere nye boligområder er under utvikling på Kråkerøy, og av erfaring vet vi at dette fører til ytterligere økt aktivitet og medlemskap i Kråkerøy IL. Vi ønsker for fremtiden: - Klubbhusutvidelse - Omlegging av gressbane til kunstgress med lys for en 7-er bane. - Treningsløype med apparater vest for Kråkerøy ungdomsskole.

Onsøy

Innspill gitt av	Ordinært idrettsanlegg	Nærmiljøanlegg (egenorganisert aktivitet. Eks. Balløinge, parkouranlegg)	Innerkommunalt anlegg (idrettsanlegg der to eller flere kommuner går sammen om investerings- og driftskostnader)	Friluftslivstiltak (eks. Turst/ turvei)	Ønsket lokalisering for anlegg/tiltaket	Eier/utbygger	Behov
Gressvik BMX Klubb	X				Østkilen 1a	Gressvik BMX	Oppgradering av startrampe med støydempende tiltak. Bytte ut startbakken til en 5 meter normal som er standard BMX mål. Gressvik sin er for liten og begynner å bli i en dårlig forfelling.
Onsøy Jeger og Fiskeforening	X				Vikaneveien 530. 1621 Gressvik	Onsøy Jeger og Fiskeforening	Støyskjermning
Onsøy Golfklubb v/Ole-Kristian Amesen (Styveleder)	X						Golfbane/Drivingrange
Mathias Johansen		X			Slevik	Kommunen, skole eller private	Vi ønsker flere typer tiltak for økt folkehelse. Det burde være nødvendig å begrunne behovet for å fremme lokal folkehelse.
Engelsviken LSU				X	Engelsviken og Manstad	Fredrikstad kommune	Kyststien kan benyttes av alle, en viktig del av Folkehelse og lavterskiltibudet - men må kartlegges og følges opp! I tillegg få gode veivisere, tavler og info!
Engelsviken LSU		X			Et stort kommunalt område inntil forsvarsbygg sin tomte/parkerings foran den lokale Jokerbutikken. Området er i dag avsatt til parkering for jeg, men det tror igjen og skaper bare allergier og frustrasjon.	Fredrikstad kommune	Behøver for å ha sosiale arenaer for alle aldre er ekstra stort i ei bygd som Engelsviken, da vi ikke har skolekrets i lokalsamtunnet - kan det lett "forgubbes" hvis vi ikke lager gode sosiale møteplasser rettet mot barn i alle aldre og hvor eldre kan kose seg sammen med barna og ungdommen. Folkehelse er viktig og trivsel er viktig - begge disse faktorene vil oppfylles ved å lage lavterskiltibud og arenaer hvor man lett har tilgang og kan besøke sammen. I tillegg har kommunen tomter, så her handler det om velvilje og forståelse for at ei bygd utenfor bykjernen har behov for tiltak/legging.
Gressvik IF	X				Gressvik	Gressvik IF / Fredrikstad Kommune	Hallkapasitet er pr d d sprenget i vårt nærmiljø. Det er ikke mulighet for å utvide avdelingene.
Lervik Idrettsforening	X				Manstad	Lervik Idrettsforening	Vi ønsker å bygge en kunstgressbane i tillegg til den vi har, vi har også som mål å bygge små aktivitetsarenaer med kunstgress i fremtiden.

ELEVENES BEHOV FOR ANLEGG OG AREALER TIL FYSISK AKTIVITET VED UNGDOMSSKOLENE I FREDRIKSTAD

Cicignon

	Antall gutter	Antall jenter	Hva liker jentene å gjøre i friminutene?	Hva liker guttene å gjøre i friminutene?	Hva mener guttene mangler i skolegården?	Hva mener jentene mangler i skolegården?	Ekssempler på aktiviteter som alle i klassen kan være med på
8.trinn	40	49	Snakke med venner	Spille fotball, tulle, flørte, sosiale medier	Balbinge for ungdomstrinnet	Balbinge for ungdomstrinnet	Kanonball, fotball, sisten, boksen går, håndball, basketball, svømme
9.trinn	45	43	Kanonball, fotball, gå rundt å snakke, boksen går, være i parken, leke og være på mobil, være i hallen	Kanonball, fotball, og basketball, være sammen med andre, være i parken, trene, være i kantina, være med venner	Trampoline på ungdomstrinnet, få lov til å være i ballbingen til barneskolen, baller, fribæe	Musikk i kantina, Husker for ungdomstrinnet	Volleyball, hiphop, basketball, fotball, kanonball, slengtau, boksen går, ut på tur, brennball, huskekøken
10.trinn	26	49	Være sosiale, snakke i telefonen	være i parken, lekesloss, være sosiale, telefon, slakk, kanonball, boksen går, fotball, styrketrøing	Basketmål og fotballbinge for ungdomsskolen, vekter, treningsstikke/ apparater	Balbinge for ungdomsskolen, lekstativ og hinderløype	Fotballturnering, slakkturnering, aktivitetssdag, stativ

Begby

	Antall gutter	Antall jenter	Hva liker jentene å gjøre i friminutene?	Hva liker guttene å gjøre i friminutene?	Hva mener guttene mangler i skolegården?	Hva mener jentene mangler i skolegården?	Ekssempler på aktiviteter som alle i klassen kan være med på
8.trinn	29	23	Gå rundt, snakke, enspreiten, fotball, feste hverandre, king, håndball, basketball,	Fotball, basket, enspreiten, prikken, gå rundt, king, henge	Skatepark, klattevegg, få lov til å skate, bedde mål, pingpongbord, fotballbord, kantine,	Klattevegg, små trampoliner i bakken, flere sitteplasser, kantine, et møtested for alle	Kanonball, fotball, king, håndball, catch the flag, klatretur, 15 gjeller, kasselturnering, bordtennis, basket, prof eller løf
9.trinn	19	22	Spille king, snakke, og fotball	King, fotball og gå rundt	Baller, større king baner, bordtennis, husker, treningsapparater, skateramp, flere basketball kurver, løberint orientering.	benker, muligheten til å være inne, små fotball mål, innebandy mål, liten ballbinge, fotballdart,	King, fotball, løberintorientering, boksen går, volleyball, basketball, fotballtennis og håndball
10.trinn	23	28	Gå rundt og prate sammen, spille ballspill	Gå rundt og prate sammen, spille fotball/ballsplill, være i kantina	Ordenlig kantine, et eget lukket område for ungdomsskoleelever, flere steder å sitte	Mulighet til å bruke mobil, flere steder å sitte, baller/utsyr elevene kan ta av og bruke i friminutene, kantine, sitteplasser under tak og skjermnet fra ballsplill	Volleyball, fotball, capture the flag

Borge

	Antall gutter	Antall Jenter	Hva liker jentene å gjøre i friminutene?	Hva liker guttene å gjøre i friminutene?	Hva mener guttene mangler i skolegården?	Hva mener jentene mangler i skolegården?	Eksempler på aktiviteter som alle i klassen kan være med på
8.trinn	56	59	Være med venner, leke i klattrestativ, sitte på mobilen	Være med venner, spille fotball, spille spill på mobilen, spille bordtennis	Større, flere klattrestativ	Flere klattrestativ, husker, håndballbane, sitteplasser	Kanonball, fotball, matleker, håndball, bordtennis
9.trinn	59	67	Være på mobilen, være med venner, fotball	Være på mobilen, være med venner, fotball	Sitteplasser	Håndballbane, sitteplasser	Fotball, kanonball, bordtennis
10.trinn	63	62	Være på mobilen, være med venner	Spille bordtennis, spille fotball, spille baseball, bruke mobilelefon, spille sjakk	Skøytebane, bordtennisbord	Håndballbane	Volleyball, kanonball, ishockey

Grassvik

	Antall gutter	Antall Jenter	Hva liker jentene å gjøre i friminutene?	Hva liker guttene å gjøre i friminutene?	Hva mener guttene mangler i skolegården?	Hva mener jentene mangler i skolegården?	Eksempler på aktiviteter som alle i klassen kan være med på
8.trinn	53	55	Snakke sammen, pinocio i gymnsalen, fotball	Fotball, Håndball, Pinocio, snakke sammen, Young Mentor	Lekeapparater, større ballbenge, høyere gjerde rundt ballspilområdet	Hinderløype, tilgang på flere håndballer/fotballer, lekeapparater	Fotball, håndball, Pinocio, kanonball, leksesta
9.trinn	56	61	Pinocio og volleyball	Fotball (ballbenge) og håndball	Skaterampe, billiardbord, bordtennis	Bordtennis, volleyballbane	Kanonball, pinocio
10.trinn	63	59	Kantian, snakke og være sosiale	Kantina, høre på musikk, spille fotball	Treningsapparater ute, slik som i Fredrikstadmarka	Treningsapparater ute, slik som i Fredrikstadmarka	Boksen går

Gudeberg

	Antall gutter	Antall Jenter	Hva liker jentene å gjøre i friminutene?	Hva liker guttene å gjøre i friminutene?	Hva mener guttene mangler i skolegården?	Hva mener jentene mangler i skolegården?	Eksempler på aktiviteter som alle i klassen kan være med på
8.trinn	31	28	Snakke sammen, spille fotball, ønsker oss oppnått kanonballbane	Spille fotball, være young mentor (skape aktiviteter for medelever), Ønsker oss ballbenge	Ballbenge	Kanonballbane og ballbenge	Kanonball, fotball
9.trinn	42	35	Young mentor aktiviteter, sitte i kantina, basketball	Basketball, young mentor aktiviteter (fotball), Kongen (fotballspill)	Ballbenge, større basketbalkurver, klattrestativ, zip line	Ballbenge, klattrestativ, flere sittegrupper, oppnåtte og malte paradiser for de yngre elevene, sandkasser for småkoletrinn, treningsapparater, hinderløyper, husker	Fotball, zip line
10.trinn	40	34	Vi er oppe i gangen og slipper av, snakker sammen rundt bord i kantina, fotball, young mentor	Snakker sammen i gangen eller i kantina, fotball, young mentor	Ballbenge, skaterampe/ trikesrampe, bord	Ballbenge, flere sitteplasser, husker, klattrestativ til de yngre, skaterampe, sandkasser til de yngre	Fotball, ulike typer spill, kanonball

Haugåsen

	Antall gutter	Antall jenter	Hva liker jentene å gjøre i friminuttene?	Hva liker guttene å gjøre i friminuttene?	Hva mener guttene mangler i skolegården?	Hva mener jentene mangler i skolegården?	Eksempler på aktiviteter som alle i klassen kan være med på
8.trinn	83	68	Være på telefonen, prata, gå rundt skolen, spille fotball, hoppe tau, huske, leke i klatrestativet	Gå rundt skolen, spille fotball, basketball, volleyball, snakke, være på telefonen, synge, høre på musikk	Klasseballer, trampoline, ballbinge, krakker, bedre internett,	Benker, bedre internett, kritivegg, nye klatrestativ, håndballbane, større skolegård	Volleyball, basketball, fotball, dans, ddball, sisten, turneringer, ulike leker,
9.trinn	89	56	Spille bordtennis, fotball, volleyball, basketball, prate med andre, gå rundt skolen, være på sosiale medier	spille basketball, bordtennis, fotball, volleyball, snakke med andre, se på telefonen, chill	et nytt tennisbord og ballbinge, bedre internett, fler basket- og fotballer, kokke	Ballbinge, husker, bordtennisbord, benker	fotball, bordtennis, volleyball, enspretten, basketball, kanonball, ddball/ brenball
10.trinn	264	201	Gå rundt, snakke, være på mobilen, spille fotball	Henge, snakke, være ute, holde på med aktiviteter, bordtennis, klatre, volleyball	Benker, musikk i skolegården, ballbinge, klatrestativ, bordtennisbord, stikkontakt i veggene ute.	Sjakkbrett, benker, flere husker, ballbinge, kaldt vann, musikk, fler basketballkurver	Enspretten, volleyball, kanonball, fotball, basketball, brettspill, klassetur, kahoot, grille

Kråkerøy

	Antall gutter	Antall jenter	Hva liker jentene å gjøre i friminuttene?	Hva liker guttene å gjøre i friminuttene?	Hva mener guttene mangler i skolegården?	Hva mener jentene mangler i skolegården?	Eksempler på aktiviteter som alle i klassen kan være med på
8.trinn	76	58	Jentene liker å snakke, de har ikke annet å gjøre.	Spille fotball, basket og prate.	Bordtennisbord, sitteplasser, dart på bakken, drikkefontene, sykkelstativet, sykkelpumper, klatrevegg og ladestasjon.	Benker, trampoline, ladestasjon, musikkkanlegg, klatrevegg, turnstenger, håndballbane, sykkelstativ, aktivitets-utstyr, varmesule/varmelamper og tak	Fotball, håndball, innebandy, sjakk, mega stigespill, kortspill, basketball, brenball/ stikkball.
9.trinn	65	55	Snakke sammen og være på telefon	Guttene liker å spille fotball, basketball, snakke sammen og være på telefon.	Guttene vil ha pannabane, bordtennisbord, bedre ballbinge, benker, drikkefontene og trampoline	Jentene vil ha snurrende hummer-tenner, klatrevegg, bordtennisbord, benker med trær i, hinderløype, mer vegetasjon, flere benker, hengekøye og høytealeranlegg	Alle kan være med på kanonballkamper, basketballkamper, brettspill dag og blink til å kaste snøballer på.
10.trinn	60	60	Jentene liker å site å prate sammen og derfor ønsker flere benker under tak.	Guttene liker å spille ballspill.	Høytealeranlegg, bordtennis, pandabane	Ladestasjon, benker under tak, nye nett i ballbingen, drikkefontene ute	Kanonball, basketball, fotball

Kvernhuset

	Antall gutter	Antall jenter	Hva liker jentene å gjøre i friminuttene?	Hva liker guttene å gjøre i friminuttene?	Hva mener guttene mangler i skolegården?	Hva mener jentene mangler i skolegården?	Eksempler på aktiviteter som alle i klassen kan være med på
8.trinn	80	73	Snakke med venner	Mange er i gymsalen med YouMe	Basketstativ, Trampoline, Kubb, Badminton, Innebandy, Zipline, Fotball	Basketstativ, trampoline, Kubb, Badminton, Hoppetau/Slengtau, Rokkering, Zipline, Freesbee, Fotball	Hoppetau, Slengtau, Freesbee, Kubb, Trampoline, Badminton, Fotball
9.trinn	80	84	Kanonball, fotball, gå rundt å snakke, boksen går, være i parken, leke og være på mobil, være i hallen	Gymsalen med YouMe, mange spiller bordtennis i kantineområdet.	Basketstativ, Trampoline, Kubb, Badminton, Innebandy, Zipline, Fotball	Basketstativ, trampoline, Kubb, Badminton, Hoppetau/Slengtau, Rokkering, Zipline, Freesbee, Fotball	Hoppetau, Slengtau, Freesbee, Kubb, Trampoline, Badminton, Fotball
10.trinn	87	78	Være sosiale, snakke i telefonen	Være sosiale, på telefonen, noen er i gymsalen med YouMe	Basketstativ, Trampoline, Kubb, Badminton, Innebandy, Zipline, Fotball	Basketstativ, trampoline, Kubb, Badminton, Hoppetau/Slengtau, Rokkering, Zipline, Freesbee, Fotball	Hoppetau, Slengtau, Freesbee, Kubb, Trampoline, Badminton, Fotball

Vestbygda

	Antall gutter	Antall jenter	Hva liker jentene å gjøre i friminuttene?	Hva liker guttene å gjøre i friminuttene?	Hva mener guttene mangler i skolegården?	Hva mener jentene mangler i skolegården?	Eksempler på aktiviteter som alle i klassen kan være med på
8.trinn	32	37	Jentene liker best å snakke, fotball og basket i friminuttene.	Guttene liker best å snakke, basketball og fotball i friminuttene	Guttene synes at blomster, dumpphuske og sitteplasser under tak mangler i skolegården.	Jentene synes at en klippet gressplen og husker mangler i skolegården.	Killer, kanonball, fotball, basket og grille.
9.trinn							
10.trinn	26	24	Spille fotball, chille og snakke	Spille fotball, chille og snakke	Fidgerspinnere, parkouranlegg, biliard, mobil, klokke, treningsapparater	Trampoline nede i bakken, mobil, karusell, kosk-kakaoservering når det er kaldt, ha mulighet til å være inne i hallen om vinteren	Fotball, kanonball, capture the flag, bordtennis inne, air hockey, basketball

Vedlegg M: Kart

Elektroniske kartløsning finnes på kommunens hjemmeside: www.fredrikstad.kommune.no

Vedlegg N: Referanser

Statlig nivå:

LOV-1957-06-28-16: Lov om friluftslivet
LOV-1992-08-28-103: Lov om pengespill
LOV-1998-07-17-61: Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa
LOV-2005-06-17-64: Lov om barnehager.
LOV-2011-06-24-29: Lov om folkehels

Helse- og omsorgsdepartementet: Folkehelsemeldingen (Meld. St. 34 (2014-2015). Oslo
Kulturdepartementet: Den norske idrettsmodellen (Meld. St. 26 (2011-2012). Oslo

Fylkesnivå:

Østfold fylkeskommune 2009: Fylkesplan for Østfold. Østfold mot 2050
Østfold fylkeskommune 2011: Regionalplan fysisk aktivitet 2011-2014
Østfold fylkeskommune 2015: Regionalplan for folkehelse i Østfold 2012-2015-2024

Kommunalt nivå:

Fredrikstad kommune 2011: Kommuneplan 2011-2023
Fredrikstad kommune 2012: Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet i Fredrikstad kommune. Idrett og fysisk aktivitet 2012-2023
Fredrikstad kommune 2015: Kommunedelplan for folkehelse 2015-2018
Fredrikstad kommune 2015: Barnehage og skolebruksplan Fredrikstad kommune 2015–2025
Fredrikstad kommune 2016: Levekårskartlegging Fredrikstad.
Bypakke Nedre Glomma 2016: Hovedsykkelveier i Sarpsborg og Fredrikstad. Høringsrapport, strategi og handling.

Øvrig litteratur

Gunnar Breivik og Trond Sveta Sand, Kolbjørn Rafoss og Jan Ove Tangen, Anne-Karine Halvorsen Thoreen, Tore Edvard Bergaust, Knut Bjørn Stokke, m.fl.: Fysisk aktivitet; omfang, tilrettelegging og sosial ulikhet. (Norges Idrettshøgskole, Høgskolen i Finnmark, Høgskolen i Telemark og Nasjonalt råd for fysisk aktivitet 2011)

Gunnar Breivik og Kolbjørn Rafoss: «Fysisk aktivitet; omfang, tilrettelegging og sosial ulikhet» (Norges Idrettshøgskole og Norges arktiske universitet 2017)

Hansen, Helgesen & Vabo. (2014). Politikk og demokrati: En innføring i stat og kommunalkunnskap. Oslo. Gyldendal.

Helsedirektoratet 2016: «Anbefalinger fysisk aktivitet»
Helsedirektoratet 2016: Fysisk aktivitet blant 6-, 9- og 15-åringer i Norge. Resultater fra kartlegging 2011, Helsedirektoratet (2012)
Helsedirektoratet 2016: Fysisk aktivitet og sedat tid blant voksne og eldre i Norge – Nasjonal kartlegging 2014–15

Kulturdepartementet 2016: Statlig idrettspolitik inn i en ny tid.
Rapport fra Strategiutvalget for idrett

Brynjuv Eika og Gunn Kristin Aasen Leikvoll. (2017). Norsk idrettsindeks 2016: Resultat for ASSS-kommunene. (Rapport 52/2016). Bø I Telemark: Telemarkforskning.

Fredrikstad kommune. (2017). Smart by, et godt sted å leve. Hentet 29. januar 2018 fra <http://www.smartfredrikstad.no/>

IPSOS Public Affairs. (2016). Egenorganisert aktivitet i Fredrikstad. Gjennomført av Ipsos for Fredrikstad kommune.

Norsk Friluftsliv. (2017). Vil ha aktivitetsråd i kommunene. Hentet 5. desember 2017 fra <http://www.norskfriluftsliv.no/aktivitetsrad-kommunene-styrke-friluftsliv-lavterskel-aktivitet/#>

Norges idrettsforbund. (2017). Anlegg. Hentet 18. oktober 2017 fra <https://www.idrettsforbundet.no/tema/anlegg/>

Norges idrettsforbund. (2017). Idrettspolitisk dokument 2015-2019. Hentet 30. oktober 2017 fra https://www.idrettsforbundet.no/globalassets/idrett/idrettsforbundet/om-nif/idrettspolitisk-dokument-2015-2019/57_15_nif_idrettspolitisk-dokument-2015-2019_lr_0909.pdf

Norges idrettsforbund. (2017). Nøkkeltall-rapport 2016. Hentet 10. November 2017 fra https://www.idrettsforbundet.no/contentassets/e83a9d7ab0c44d01a0ffa8130dab6201/nokkeltallsrapport-2016_s.pdf

Norges idrettsforbund. (2017). Voksenidrett. Hentet 30. oktober 2017 fra <https://www.idrettsforbundet.no/tema/voksenidrett/>

Peggy Edwards and Agis D. Tsouros. Healthy city is an active city: a physical activity planning guide. World Health Organization, 2008.

Statistisk sentralbyrå. (2018). Fredrikstad- 0106 (Østfold). Hentet 23.8.2018 fra <https://www.ssb.no/kommunefakta/fredrikstad>

Statistisk sentralbyrå. (2017). Idrett og friluftsliv, levekårsundersøkelsen. Hentet 11. november 2017 fra <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/statistikker/fritid>

Statistisk sentralbyrå. (2014). Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Fredrikstad. Hentet 19. oktober 2017 fra https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/182525?_ts=146dc792f60

Schipperijn J. et.al. (2017). Distance to green space and physical activity: a Danish national representative survey. University of Southern Denmark, Copenhagen, Denmark. Hentet 31. oktober 2017 fra https://www.researchgate.net/publication/51562496_Distance_to_Green_Space_and_Physical_Activity_A_Danish_National_Representative_Survey

Forum for natur og friluftsliv Østfold. (2017). FNF Østfold. Hentet fra <http://www.fnf-nett.no/7358.7356.Om-FNF-Ostfold.html>

Bildekreditering
Foto s.15 Strategidél: Fredrikstadvísa / T.Sønstrød
Resterende foto: Fredrikstad kommune,
virksomhet idrett v/Trine Sirnes.

FREDRIKSTAD KOMMUNE

